

T.L.

JOGSZABÁLYOK

UTASÍTÁSOK ÉS IRATMINTÁK

AZ 1950. ÉVI BIRTOKRENDEZÉS

VÉGREHAJTÁSÁHOZ

1950

A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KIADVÁNYA

*Ezt a jogszabály-
gyűjteményt a végre-
hajtásban érdekelt
szervek tagjain kívül
másnak átadni nem
szabad.*

*A jogszabálygyűj-
teményt a birtokren-
dezés befejezése után
vissza kell szolgál-
tatni.*

JOGSZABÁLYOK

UTASÍTÁSOK ÉS IRATMINTÁK

AZ 1950. ÉVI BIRTOKRENDEZÉS

VÉGREHAJTÁSÁHOZ

1950

A FÖLDMŰVELEŚÜGYI MINISZTERIUM KIADVÁNYA

Felelős kiadó: Dr. Hajdu István.

Állami Nyomda, Budapest. 1950. 15.377/0501. — Felelős vezető: Kórházi Ferenc.

TARTALOMMUTATÓ

	Oldal
A birtokrendezés ütemterve	5
A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 4.248/1949. (IX. 24.) M. T. sz. rendelete a telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről	9
A földművelésügyi miniszter 16.116/1950. (IX. 12.) F. M. sz. rendelete a telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről szóló 4.248/1949. (IX. 24.) M. T. sz. rendelet végrehajtá- sáról az 1950. évre	14
Birtokrendezési utasítás az 1950. évi birtokrendezés végrehaj- tásához	30
Telekkönyvi és ügykezelési utasítás az 1950. évre elrendelt birtokrendezés végrehajtására	40

F ü g g e l é k :

A telekkönyvi és ügykezelési utasítás mellékletei:	
Helyrajzszám-lap	68
Értesítés	69
Összevonandó ingatlanok kimutatása	70
Függelék az összevonandó ingatlanok kimutatásáról	72
Függelék a táblakimutatásról	72
Táblakimutatás	73
Birtokrendezési jegyzőkönyv	74
Kimutatás az ingatlanok számbavételéről	88
Kimutatás a táblák kialakításáról	90
Jegyzék a telepesek többtelekhasználatáról	92
Kimutatás a táblákba bevont házakról	93
Kártalanítási javaslat	94
Telekkönyvön kívüli tulajdonosok névjegyzéke	95
A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 84/1950. (III. 25.) M. T. sz. rendelete a magyarországi német lakosság áttelepítésével kapcsolatban kibocsátott korlátozó rendel- kezők alkalmazásának megszüntetése tárgyában	96
BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ	97

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that a knowledge of the past is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the history of the United States is a complex and varied one, and that it is necessary to study it from many different angles in order to gain a complete picture of it.

2. The second part of the paper discusses the role of the government in the development of the United States. It is argued that the government has played a crucial role in the development of the country, and that it is essential for the government to continue to play this role in the future. The author points out that the government has been responsible for the establishment of the Constitution, the creation of the federal government, and the development of the country's infrastructure.

3. The third part of the paper discusses the role of the individual in the development of the United States. It is argued that the individual has played a crucial role in the development of the country, and that it is essential for the individual to continue to play this role in the future. The author points out that the individual has been responsible for the establishment of the Constitution, the creation of the federal government, and the development of the country's infrastructure.

4. The fourth part of the paper discusses the role of the future in the development of the United States. It is argued that the future is a crucial part of the development of the country, and that it is essential for the future to continue to play this role in the future. The author points out that the future has been responsible for the establishment of the Constitution, the creation of the federal government, and the development of the country's infrastructure.

5. The fifth part of the paper discusses the role of the past in the development of the United States. It is argued that the past is a crucial part of the development of the country, and that it is essential for the past to continue to play this role in the future. The author points out that the past has been responsible for the establishment of the Constitution, the creation of the federal government, and the development of the country's infrastructure.

A BIRTOKRENDEZÉS ÜTEMTERVE.

A birtokrendezést az alábbi ütemterv szerint kell végrehajtani:

Szept. 12-én

1. A Birtokrendező Bizottság elnöke a tanfolyam befejezése után (délután) átveszi:

a) a megyei végrehajtóbizottság elnökétől a megbízólevelet,

b) a mezőgazdasági osztály földbirtokrendezési csoportjának (volt megyei földhivatal) vezetőjétől a birtokrendezést elrendelő határozatot, pénzellátmányt, útmutatókat, irodaszercsomagot stb. Ezt követően a Birtokrendező Bizottság elnöke azonnal a járási székhelyre megy, ahol megkapja a bizottság tagjainak névsorát és a még szükséges útbaigazításokat.

A Birtokrendező Bizottság elnöke a névsor és az útbaigazítások átvétele után nyomban a birtokrendezéssel érintett községbe utazik.

2. A telekkönyvi (műszaki) szakértő a járásbíró-ság székhelyére utazik, ott a telekkönyvi hatóság vezetőjétől a telekkönyvi és ügykezelési utasításban felsorolt, előzetesen odaszállított iratokat és nyomtatványokat átveszi és gondoskodik azoknak a községbe való kiszállításáról.

3. A Birtokrendező Bizottság elnöke megalakítja a Birtokrendező Bizottságot a községi jegyző (városi végrehajtóbizottság elnöke) közreműködésével.

Szept. 13-án.

2. A községi előjáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) ezen a napon a Birtokrendező Bizottság részére tárgyalóhelyiséget biztosít és a bizottság mellé ügykezelő személyt jelöl ki.

3. A Birtokrendező Bizottság elnöke és tagjai, valamint a bizottsághoz beosztott telekkönyvi (műszaki)

szakértő és az ügykezelés ellátására kijelölt községi (városi) tisztviselő a megalakulás után nyomban együttesen esküt tesznek községben a községi bíró, városban a végrehajtóbizottság elnöke előtt.

4. A Birtokrendező Bizottság elnöke ismerteti a Bizottság tagjaival a birtokrendezési jogszabályokat, az ütemtervet és meghatározza a tagok teendőit. A Bizottság ezután nyomban hozzálát a számbavételi munkák beindításához.

5. Az Ellenőrző Bizottság elnöke és tagjai a megyei végrehajtóbizottság elnöke előtt esküt tesznek és utána (13-án délben) működési területük székhelyére mennek.

Szept. 14—19-ig

1. A Birtokrendező Bizottság számbaveszi, hogy mely ingatlanokra terjed ki a birtokrendezés. A számbavett ingatlanokból megállapítja, hogy mely ingatlanokat kell összevonni az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet részére és mely ingatlanokat kell a telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak részére telekkönyvezésre előkészíteni. Elkészíti az összevonandó ingatlanok jegyzékét és kiállítja a helyrajzszám-lapokat

2. Megállapítja a szomszédos község határába eső ingatlanok összevonásának lehetőségét és szükség esetén végrehajtja az előzetes cseréket.

Szept. 20—21-ig.

A Birtokrendező Bizottság:

1. kijelöli a táblákat,
2. a kijelölt táblákat a helyszínen meg szemléli és megállapítja, hogy kiknek az ingatlana esik a táblába,
3. összeírja a táblába eső, kicserélendő ingatlanokat és azokról helyrajzszám-lapokat állít ki,
4. elkészíti a táblakimutatásokat,
5. állást foglal a telepesek (visszajuttatásra jogosultak) ingatlan többlethasználata ügyében.

Szept. 22—27.

A Birtokrendező Bizottság:

1. elkészíti a csereingatlanok végleges jegyzékét és a dolgozó parasztokat megegyezésre behívja,
2. lefolytatja a dolgozó parasztokkal a csere tárgyalásokat,
3. kijelöli a csereingatlanokat a dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonosok részére,

4. megállapítja a telepesek és a visszajuttatásra jogosultak részére telekkönyvezendő ingatlanokat,

5. állástfoglal a dolgozó parasztok telekkönyvön kívül szerzett ingatlanai ügyében,

6. elkészíti a birtokrendezési javaslatot és azt legkésőbb szeptember 27-én felülvizsgálat és jóváhagyás végett bemutatja az Ellenőrző Bizottságnak.

Az Ellenőrző Bizottság:

Szept. 27-én

1. felülvizsgálja a birtokrendezési javaslatot az esetleg szükséges módosításokat és kiegészítéseket a Birtokrendező Bizottsággal megtárgyalva,

2. a módosítások és kiegészítések után a javaslatot jóváhagyja és elrendeli az ingatlanok birtokbaadását.

A Birtokrendező Bizottság:

Szept. 28—
okt. 2-ig.

birtokbaadja a jóváhagyott javaslat alapján az eljárásba bevont ingatlanokat; ennek során

a) a birtokbaadásra valamennyi érdekeltet írásban megidézi.

b) megállapítja, hogy az elvégzett munkáért lucernavetésért, fáért stb.) kinek jár kártalanítás, azt ki köteles megtéríteni és a kártalanítás összegére javaslatot tesz,

c) felbecsüli a táblába eső, pénzkártalanításra javasolt épületeket és az értük járó pénzkártalanításraösszegszerű javaslatot tesz,

d) feljegyzi, hogy kik nem jelentek meg a birtokbaadásnál.

A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezési jegyzőkönyvet legkésőbb október hó 3-ig lezárja és ezen a napon a jegyzőkönyv egyik példányát a mellékletekkel átadja a községi elöljáróságnak (városi végrehajtóbizottság elnökének), a másik példányt pedig a mellékletekkel és az eljárás során a táblák kialakításáról és a cserékről készült iratokkal együtt átadja a földbirtokrendezési csoport vezetőjének.

Okt. 3-án.

A földbirtokrendezési csoport vezetője birtokrendezési véghatározatot hoz.

Okt. 4—7-ig.

A földbirtokrendezési csoport vezetője az épületek cseréjénél felmerült, valamint az elvégzett munkáért (lucernavetésért, fáért stb.) járó kártalanítás ügyében véghatározatot hoz.

Okt. 23-ig.

Okt. 24—28-ig.

A földbirtokrendezési csoport a birtokrendezési véghatározatokat jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszterhez felterjeszti, a kártalanítás tárgyában hozott határozatokkal együtt.

Okt. 28—
nov. 3-ig.

A földművelésügyi miniszter a véghatározatokat jóváhagyja.

Nov. 4—13-ig.

A földbirtokrendezési csoport a jóváhagyott birtokrendezési véghatározatokat a telekkönyvi bejegyzések foganatosítása végett megküldi a telekkönyvi hatóságnak.

Nov. 14-től
dec. 14-ig.

A telekkönyvi hatóság végrehajtja a szükséges telekkönyvezéseket.

Dec. 15—31-ig.

A telekkönyvi hatóság a telekkönyvi végzéseket az érdekelteknek kézbesíti és a munkarészeket megküldi a községi adóhivatalnak (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztályának), valamint a megyei földmérési igazgatóságnak, a szükséges kataszteri átalakítások foganatosítása végett.

**A Magyar Népköztársaság
minisztertanácsának 4.248/1949. (IX. 24.)
M. T. számú rendelete**

a telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről.

(Közigazgatási rendszám: 8.120.)

A magyarországi német lakosság kitelepítését a magyar népköztársaság minisztertanácsa beszüntette és a telepítések is általában befejezést nyertek. A telepesek tulajdonjogának rendezésére irányuló eddigi eljárás a gyakorlatban hosszadalmasnak és nehézkesnek bizonyult, ennek következtében a telepítés által érintett községekben a birtokviszonyok mindmáig nem nyertek rendezést. Ez a körülmény a birtokrendezési eljárás olyan egyszerűsítését teszi szükségessé, amely a telepesek tulajdonjogának rendezése mellett biztosítja az okszerű gazdálkodást is. Ezért a magyar népköztársaság minisztertanácsa a következőket rendeli:

1. §.

A telepítéssel érintett községekben (városokban) a földművelésügyi miniszter közérdekből birtokrendezést rendelhet el.

2. §.

(1) A birtokrendezés során — lehetőleg a tényleges birtok-állapot figyelembevételével — véglegesen birtokba kell helyezni a telepeseket (juttatottakat), valamint az ingatlan visszajuttatásra jogosultakat [12.200/1947. (245) Korm. számú rendelet 14. §] és ezek tulajdonjogának telekkönyvi bekebelezéséről is gondoskodni kell.

(2) Ott, ahol állami gazdaság vagy termelőszövetkezeti csoport (a továbbiakban: tszcs) van, a végleges birtokbahelyezés előtt az okszerű gazdálkodás érdekében — lehetőleg a meglévő dűlő-, út-, árok- és vízhálózat fenntartásával — táblába össze kell vonni:

a) dolgozó parasztnak termelőszövetkezetek (csoportok) alakítására szánt ingatlanait,

b) termelőszövetkezetek (csoportok) és

c) állami gazdaság gazdálkodására szolgáló ingatlanokat.

(3) A birtokrendezés általában egy-egy község (város) határában belül történik.

3. §.

A birtokrendezés során a táblákat — a termelés szempontjait figyelembevéve — lehetőleg olyan területen kell kialakítani, ahol a tszcs-nak vagy az állami gazdaságnak a legtöbb ingatlan áll rendelkezésre, illetőleg ahol a legtöbb, a telepítés és a föld-reform során állami tulajdonba került ingatlan van. Paraszt-birtokosnak nem tekinthető olyan birtokos, valamint az olyan parasztbirtokos ingatlanát, aki földművesszövetkezetnek tagja nem lehet, a táblába be lehet vonni. Dolgozó paraszt (dolgozó kisember) ingatlanát — amennyiben tszcs-nak nem tagja — csak elkerülhetetlen esetben lehet a táblába bevonni.

4. §.

(1) Ha olyan dolgozó paraszt (dolgozó kisember) ingatlana esik a kialakított táblába, aki tszcs-nak nem tagja, vele az ingatlanesere tekintetében megegyezésre kell törekedni és részére a rendelkezésre álló ingatlanokból lehetőleg azonos területű és művelési ágú, de feltétlenül azonos értékű ingatlant kell adni. Ezt a rendelkezést visszajuttatásra jogosult esetében csak akkor lehet alkalmazni, ha ingatlanának területe a 25 kat. holdat és kataszteri tiszta jövedelme a 350 aranykoronát az 1945. évi január hó 1. napja előtt sem haladta meg.

(2) Olyan parasztbirtokosnak, aki földműveléssel élethivatás-szerűen foglalkozik, de földművelésszövetkezeti tag nem lehet, ingatlanáért — lehetőleg azonos értékű — csereingatlant kell adni.

(3) Olyan tulajdonosnak, aki földműveléssel nem élethivatás-szerűen foglalkozik, vagy földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozik ugyan, de nem tekinthető parasztbirtokosnak és földművesszövetkezeti tag sem lehet, ingatlanáért — választása szerint — pénzben kártalanítást, vagy lehetőleg azonos értékű csereingatlant kell adni.

(4) A kialakított táblába eső és kicserélésre kerülő ingatlanon lévő épületért, ha a csereingatlanon épület nincs, vagy nem megfelelő, az érdekelt kérelmére csereépületet vagy pénzbeli kártalanítást kell adni. A csereépület adásánál az (1)—(3) bekezdés rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

5. §.

(1) A birtokrendezés során kicserélésre kerülő ingatlanok értékét a kataszteri alapmunkálatokban feltüntetett terület, művelési ág és minőségi osztály alapulvételével akként kell megállapítani, hogy az azonos területű, művelési ágú és minőségi osztályú ingatlanokat általában azonos értékűnek kell tekinteni. Az értékelésnél a tényleges művelési ág az irányadó.

(2) A birtokrendezésbe bevont ingatlant a kataszteri alapmunkálatokban feltüntetett területtel kell számításba venni.

6. §.

(1) A megyei földhivatal a telekkönyvi munkarészek alapján határozattal állapítja meg azt, hogy mekkora ingatlant kell az olyan visszajuttatásra jogosult személy részére visszahagyni, akinek tulajdonából a magyarországi német lakosságra vonatkozó rendelkezések alapján tíz kat. holdnál több ingatlan szállt át az államra. Akinek tulajdonából tíz kat. holdnál kevesebb ingatlan szállt át az államra, a birtokában lévő ingatlant a megyei földhivatal külön határozata nélkül is visszahagyottnak kell tekinteni.

(2) A visszajuttatásban részesült személy tulajdonából az államra szállt ingatlanokra bejegyzett terheket a visszajuttatott ingatlanokra át kell vinni.

7. §.

(1) A birtokrendezés során végrehajtott ingatlancserék következtében beállott változásokat a telekkönyvben át kell vezetni, az érdekeltek javára a tulajdonjogot be kell kebelezni.

(2) A csere által érintett ingatlanokra bekebelezett terheket — a tulajdonváltás telekkönyvi átvezetésével egyidejűleg — kölcsönösen át kell vinni.

8. §.

Az a dolgozó paraszt, aki a birtokrendezésbe bevont ingatlant telekkönyvön kívül szerezte, a birtokrendezési eljárás során kérheti tulajdonjogának telekkönyvi bekebelezését, ha kétséget kizáró módon igazolja, hogy az ingatlan tulajdonát az 1948. évi augusztus hó 28. napja előtt szerezte.

9. §.

(1) A birtokrendezést a földművelésügyi miniszter az Országos Földhivatal útján hajtja végre.

(2) A birtokrendezés végrehajtásában a megyei földhivatalok, az általuk szervezett ellenőrző bizottságok és a helyi népi bizott-

ságok működnek közre. A bizottságok szervezetét és működését a földművelésügyi miniszter szabályozza.

(3) Az ellenőrző bizottságok és a helyi népi bizottságok közalkalmazásban nem álló tagját, ebben a minőségben, fegyelmi felelősség és büntetőjogi védelem szempontjából közhivatalnoknak kell tekinteni.

10. §.

(1) A birtokrendezésre a helyi népi bizottság tesz javaslatot. Javaslatát az ellenőrző bizottság felülvizsgálja, a felülvizsgált javaslat alapján a megyei földhivatal birtokrendezési véghatározatot hoz, amelyet az Országos Földhivatal hagy jóvá. A birtokrendezési véghatározat — az eljárással kapcsolatban készült munkarészekkel kiegészítve — telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirat.

(2) A megyei földhivatal véghatározata ellen csak közérdekből lehet jogorvoslattal élni. A jogorvoslat tárgyában az Országos Földhivatal végső fokon határoz.

11. §.

(1) A birtokrendezés telekkönyvi végrehajtásának egyszerűsítése és gyorsítása iránt az igazságügyminiszter intézkedik.

(2) A kataszteri alapmunkálatok adataiban a birtokrendezés következtében történt változások soronkívüli átvezetéséről a pénzügyminiszter gondoskodik.

12. §.

(1) A birtokrendezés során felmérést csak a táblák kialakítása, illetőleg az ingatlancserék érdekében szükséges megosztások, továbbá a tulajdonközösségek elkerülhetetlen megszüntetése céljából lehet végezni.

(2) A birtokrendezésbe bevont ingatlanok műszaki felmérése állami feladat, amelyet csak állami szerv végezhet.

13. §.

(1) A birtokrendezés költségeit az állam viseli. A költségeket a földművelésügyi tárca költségvetésében kell előirányozni. A juttatottak (telepesek) azonban a juttatással kapcsolatos műszaki (felmérési) költséget a fennálló rendelkezések szerint fizetni kötelesek.

(2) A birtokrendezési eljárásban minden beadvány és határozat illetékmentes. A mentesség a vagyonátruházási illetékre is kiterjed.

14. §.

Az 5.300/1947. (95) M. E. sz. rendelet 10. §-a, valamint a 185.000/1946. (157) F. M. számú rendelet 15. §-a értelmében alakított telepítési bizottság e rendelet hatálybalépésével megszűnik.

15. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal kell büntetni azt, aki:

- a) engedély nélkül birtokrendezési munkálatokat végez,
- b) földmérési munkálatokat jogszabályellenesen végez,
- c) a birtokrendezést, illetőleg a földhivatal, a népi bizottság, vagy az ellenőrző bizottság munkáját akadályozza, vagy megghiúsítani törekszik,
- d) a birtokrendezésbe bevont ingatlan birtokbaadását, illetőleg birtokbavételét akadályozza, vagy megghiúsítani törekszik,
- e) a birtokrendezés során elhelyezett határjeleket megrongálja, megsemmisíti, vagy helyéről elmozdítja.

16. §.

(1) A rendelet végrehajtásáról — a tárcájukat érintő kérdésekben az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a földművelésügyi miniszter gondoskodik. A földművelésügyi miniszter a rendelet végrehajtása érdekében, annak céljával és alapelveivel egyező, a felszabadulás után alkotott és érvényben levő törvénnyel, törvényerejű rendelettel minisztertanácsi, vagy kormányrendelettel nem ellentétes minden rendelkezést megtehet, amely a birtokrendezésnek a dolgozó nép érdekében való végrehajtását előmozdítja.

(2) A birtokrendezést a termelés zavartalanságának biztosítása érdekében úgy kell végrehajtani, hogy a birtokrendezés egy község (város) határában a legrövidebb idő alatt befejeződjék.

Budapest, 1949. évi szeptember hó 23. napján.

DOBI ISTVÁN s. k.
a minisztertanács elnöke.

**A földművelésügyi miniszter
16.116/1950. (IX. 12.) F. M. számú
r e n d e l e t e**

**a telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről szóló 4.248/1949.
(IX. 24.) M. T. számú rendelet végrehajtásáról az 1950. évre.**

(Közigazgatási rendszám: 8.128.)

A Népköztársaság Minisztertanácsának a telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről szóló 4.248/1949. (IX. 24.) M. T. számú rendelete (továbbiakban: Br.) 16. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — a belügy-, a pénzügy- és az igazságügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem.

A birtokrendezés elrendelése.

1. §.

(1) A telepítéssel érintett községekben (városokban) a földművelésügyi miniszter közérdekből birtokrendezést rendelhet el. A birtokrendezés általában egy-egy község (város) határán belül történik. Ha azonban a birtokrendezésben érdekelteknek a szomszédos községben is van ingatlanuk, a földművelésügyi miniszter a birtokrendezést ezekre az ingatlanokra is kiterjesztheti.

(2) A birtokrendezést csak a földművelésügyi miniszter engedélye alapján lehet megkezdeni és az engedélyben megállapított feltételek szerint lefolytatni. A Br. 15. §-a értelmében vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő az, aki a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül birtokrendezést végez.

A birtokrendezés végrehajtásának előkészítése.

2. §.

(1) A birtokrendezést a földművelésügyi miniszter községenként (városonként) helyi Birtokrendező Bizottság útján készíti elő és hajtja végre.

(2) A Birtokrendező Bizottság tagjai:

a) a megyei tanács végrehajtóbizottságának (továbbiakban: megyei végrehajtóbizottság) elnöke által kijelölt elnök,

b) a DÉFOSZ helyi szervezetének (munkástagozatának) két kiküldöttje,

c) a legközelebbi gépállomás vezetőjének egy kiküldöttje,

d) a birtokrendezésben érdekelt termelőszövetkezet, illetőleg termelőszövetkezeti csoport (továbbiakban: termelőszövetkezet) igazgatóságának (intézőbizottságának), illetőleg állami gazdaság vezetőjének egy kiküldöttje,

e) a községi jegyző (körjegyző), illetőleg városokban a városi tanács végrehajtóbizottságának (továbbiakban: városi végrehajtóbizottság) elnöke által kijelölt városi tisztviselő.

(3) Ha a községben (városban) több termelőszövetkezet működik, a Birtokrendező Bizottságba mindegyik termelőszövetkezet egy-egy tagot küld be.

(4) Nem lehet a Birtokrendező Bizottság tagja olyan személy, aki földművesszövetkezetnek sem lehet tagja.

(5) Minden elrendelt birtokrendezés lefolytatására községenként egy Birtokrendező Bizottságot kell alakítani.

3. §.

(1) A megyei végrehajtóbizottság elnöke a birtokrendezés elrendelése után haladéktalanul kijelöli a Birtokrendező Bizottság elnökét.

(2) A Birtokrendező Bizottság mellé a megyei végrehajtóbizottság mezőgazdasági osztálya földbirtokrendezési csoportjának (továbbiakban: földbirtokrendezési csoport) vezetője az igazságügy-miniszter által kiküldött annyi telekkönyvi (műszaki) szakképzettséggel bíró szakértőt oszt be, amennyi a munkálatok kellő időben való elvégzéséhez szükséges.

(3) A Birtokrendező Bizottság ügykezelésének ellátására a községi előljáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) megfelelő számú alkalmas munkaeőt köteles rendelkezésre bocsátani.

(4) Az adóhivatal (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztálya) a birtokrendezés végrehajtásának egész tartama alatt — de különösen a számbavétel idején — köteles a kezelésében lévő nyilvántartásokból a Birtokrendező Bizottság részére mindazokat az adatokat szolgáltatni, amelyek a birtokrendezés végrehajtásához szükségesek. A szolgáltatott adatok helyességéért az adóhivatal (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztálya) vezetője felelős.

(5) A Birtokrendező Bizottság elnöke, tagjai, valamint a telekkönyvi (műszaki) szakértők és a kijelölt ügykezelők a Bizottság megalakításakor a községi bíró (városi végrehajtóbizottság elnöke) előtt esküt tesznek.

(6) A Birtokrendező Bizottság részére tárgyaló és dolgozó helyiségről — lehetőleg a községházán (városházán) — a községi előjáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) köteles gondoskodni.

4. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság elnöke a birtokrendezéssel érintett községben (városban) haladéktalanul megalakítja a Birtokrendező Bizottságot.

(2) A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezési munkálatokat oly ütemben köteles elvégezni, hogy birtokrendezési javaslatát az 1950. évi szeptember hó 27. napjáig elkészítse.

5. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság az előkészítő munkálatokat azonnal kezdi, hogy a telekkönyvi (műszaki) szakértő közreműködésével — a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú, illetőleg az 58.000/1949. (X. 15.) I. M. számú rendelet alapján lefolytatott eljárás során megállapított adatokat is figyelembe véve — az alábbiak szerint számbaveszi azokat az ingatlanokat, amelyekre a birtokrendezési eljárás kiterjed.

(2) Az ingatlanok számbavétele a tényleges birtokállapot alapján, a juttatás (visszajuttatás) mértékének a figyelembevételével történik. Az ingatlanok számbavételénél és általában a birtokrendezés előkészítésénél fel kell használni a megyei földmérési igazgatóság által vezetett közületi, illetőleg szövetkezeti földkönyvek munkarészeit.

(3) Állami gazdaság céljára szolgáló ingatlanok összevonásánál számba kell venni a község és a szomszédos községek területén fekvő közületi ingatlanokat. Az összevonás szempontjából közületi ingatlanoknak kell tekinteni mindazt az ingatlant, amely az állam, a megye, a járás, a község (város) vagy ezek vállalata, intézménye, intézele, az általuk kezelt alapítvány tulajdonában, illetőleg használatában van, ideértve azokat is, amelyeket a 15.037/1949. (XI. 26.) F. M. számú rendelet értelmében a községi előjáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) átmenetileg haszonbérlet útján hasznosít.

(4) Termelőszövetkezet részére történő összevonásnál számba kell venni a már működő termelőszövetkezet minden tagjá-

nak, illetőleg a termelőszövetkezeti alakítani kívánó dolgozó parasztoknak és a velük közös háztartásban élő családtagoknak a község, valamint a szomszédos községek területén tulajdonában, haszonélvezetében, haszonbérletében vagy másnemű használatában lévő, továbbá az állam által a termelőszövetkezet részére átengedett valamennyi ingatlant.

(5) A telekkönyvezés végrehajtása érdekében a számbavétel során meg kell állapítani, hogy a magyarországi német lakosságra vonatkozó rendelkezések és a magyar-csehszlovák lakosságcsere egyezmény alapján mennyi és milyen ingatlan szállt át az államra, továbbá azt, hogy mennyi és milyen ingatlan van jelenleg a telepések (juttatottak) és a német lakosságra vonatkozó rendelkezések alapján ingatlanvisszajuttatásra jogosultak (továbbiakban: visszajuttatásra jogosultak) birtokában. E bekezdésben felsorolt ingatlanok között — kétszeres számbavétel elkerülése céljából — meg kell jelölni azokat az ingatlanokat, amelyeket a (3) és (4) bekezdés alapján már számbavettek.

(6) A (3) és (4) bekezdésben foglalt számbavétel nem terjed ki a társulati és közbirtokossági erdő- és legelőilletőségekre, valamint a belsőségekre, továbbá a szőlőkre és gyümölcsösökre. Belsőségnek kell tekinteni a Tanyai Tanács által kijelölt tanyaközpont belterületébe eső ingatlanokat is.

6. §.

Az ingatlanok számbavétele után meg kell állapítani, hogy táblákba összevonva mennyi és milyen művelési águ ingatlant kell átadni:

- a) az állami gazdaság részére,
- b) a termelőszövetkezet részére.

Meg kell továbbá állapítani, hogy — a tényleges birtokállapot lehető figyelembevételével — mennyi és milyen ingatlanokat kell a telekkönyvezés végrehajtása céljából is véglegesen birtokbaadni:

- c) a telepéseknek (juttatottaknak) és
- d) a visszajuttatásra jogosultaknak.

7. §.

(1) Az állami gazdaság részére annyi és olyan művelési águ ingatlant kell összevonni és átadni, amennyi és amilyen művelési águ ingatlan az 5. § (3) bekezdésében foglalt részletezés szerint állami gazdaság gazdálkodásának céljára szolgál, ideértve a termelőszövetkezet részére fogatosított összevonások, valamint a telepések és visszajuttatásra jogosultak ingatlanainak végleges kijelölése után fennmaradó tartalékterületeket is.

(2) A termelőszövetkezet részére annyi és olyan művelési ágú ingatlant kell összevonni és átadni, amennyi és amilyen művelési ágú ingatlan az 5. § (4) bekezdésében foglalt részletezés szerint a termelőszövetkezet gazdálkodásának céljára szolgál.

(3) A közületi ingatlanokat elsősorban állami gazdaság részére kell összevonni. A megyei végrehajtóbizottság elnökének megbízásából a mezőgazdasági osztály vezetője dönt abban a kérdésben, hogy a közületi ingatlanokból mely ingatlanokat kell a termelőszövetkezet részére összevonás céljára átengedni.

8. §.

(1) A telepesek részére — lehetőleg a tényleges birtokállapot figyelembevételével — annyi és olyan művelési ágú ingatlant kell véglegesen birtokbaadni, amennyit és amilyen művelési ágú ingatlant a juttatási határozat tartalmaz. Ha juttatási határozat nincs, a végleges juttatás tekintetében a birtokrendezési határozat az irányadó.

(2) A visszajuttatásra jogosult személy részére azt az ingatlant kell visszahagyni, amelyet ténylegesen a birtokában tart, feltéve, hogy az ingatlan az 1945. évi december hó 29. napján is tulajdonában volt. Ha ilyen személy olyan ingatlant használ, amely a jelzett időpontban nem az ő tulajdona volt, azt részére csak abban az esetben lehet tulajdonbaadni, ha az ingatlant visszajuttatás címén a földbirtokrendező hatóság adta birtokába.

(3) A visszajuttatott ingatlan kiterjedése nem haladhatja meg a tíz kat. holdat. A visszajuttatás szempontjából egybe kell számítani a házastársaknak, továbbá azoknak a fel- és lemenő rokonoknak és testvéreknek ingatlanait is, akik az 1945. évi december hó 29. napján vagy azt követően közös háztartásban éltek, vagy akiket a családfő törvény szerint eltartani köteles.

9. §.

(1) A táblákat a termelés szempontjainak figyelembevételével általában olyan területen kell kialakítani, ahol viszonylag kevés dolgozó paraszt ingatlanának kicserélésére van szükség, illetőleg ahol a termelőszövetkezetnek vagy az állami gazdaságnak legtöbb ingatlan áll rendelkezésére, vagy ahol a legtöbb telepítés (földreform) során állami tulajdonba került, még fel nem használt (tartálék) ingatlan van.

(2) A Birtokrendező Bizottság a táblákat az ingatlanok számba-
vétele után a következő elvek szerint jelöli ki:

a) az olyan dolgozó paraszt által használt ingatlanon, aki a termelőségvetkezetnek nem tagja, táblát csak elkerülhetetlen esetben szabad kialakítani,

b) a kialakított táblák összes területe, művelési ága és minősége lehetőleg azonos legyen a táblába összevonás céljára számbavett ingatlanok összes területével, művelési ágával és minőségével,

c) lehetőleg szabályos alakú, legalább egyik oldalukkal út mellett fekvő táblákat kell kialakítani a dűlő-, út- árok- és vízhálózat fenntartásával,

d) a táblákat egész terjedelmükben a község (város) külterületén kell kijelölni.

10. §.

(1) A kialakított táblába eső és nem a termelőségvetkezet vagy tagjai, illetőleg nem az állami gazdaság használatában lévő ingatlant ki kell cserélni. A csereingatlant az eljárás során számbavett olyan ingatlanokból kell kijelölni, amelyek a táblán kívül fekszenek.

(2) Annak a telepesnek (visszajuttatásra jogosultnak), aki nem tagja a termelőségvetkezetnek és akinek a használatában lévő ingatlana a tábla területébe esik, a juttatási határozatban megállapított mértékig a csereére vonatkozó szabályok szerint kell a táblán kívül eső ingatlanokból más ingatlant a tulajdonába adni.

(3) Nem lehet csere céljára felhasználni:

a) olyan tulajdonosnak a táblán kívül eső ingatlanát, aki a termelőségvetkezetnek nem tagja,

b) annak a telepesnek (visszajuttatásra jogosultnak) használatában álló, a táblán kívül eső ingatlanát, aki nem tagja a termelőségvetkezetnek, feltéve, hogy az ingatlan a juttatási határozatban megállapított mértéket nem haladja meg.

11. §.

(1) A csere végrehajtásánál az alábbiak szerint kell eljárni:

a) Először azoknak a dolgozó parasztoknak az ingatlanait kell kicserélni, akik nem tagjai a termelőségvetkezetnek. A dolgozó parasztokkal az ingatlancsere, illetőleg ingatlanaik végleges kijelölése tekintetében megegyezésre kell törekedni és őket személyesen meg kell hallgatni. Az eljárást a dolgozó parasztok által használt és a táblába esett legjobb minőségű földekkel kell kezdeni, fokozatosan haladva a gyengébb minőségű földek kicserélése felé. A dolgozó parasztok részére a rendelkezésre álló ingatlanokból választásuk szerint feltétlenül azonos értékű és lehetőleg azonos területű és művelési águ ingatlant kell adni. Ezeket a rendelkezéseket

nem lehet alkalmazni arra a telepesre (visszajuttatásra jogosult), akinek ingatlana akár az eljárás idejében, akár korábban a huszonöt katasztrális holdat, illetőleg ingatlanának kataszteri tisztajövedelme a háromszázötven aranykoronát meghaladta.

b) Földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozó olyan parasztbirtokos ingatlanáért, aki földművesszövetkezetnek tagja nem lehet, lehetőleg azonos értékű csereingatlant kell adni. A csereingatlant az ilyen tulajdonos részére is minél kevesebb darabban kell kijelölni és ha ez nem lehetséges, arra kell törekedni, hogy a kijelölt csereingatlanok egymás közelében legyenek.

c) Földműveléssel nem élethivatásszerűen foglalkozó vagy földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozó olyan nem parasztbirtokos ingatlanáért, aki földművesszövetkezetnek tagja nem lehet, lehetőleg azonos értékű csereingatlant kell adni.

(2) Dolgozó paraszt az a földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozó személy, aki földművesszövetkezet tag lehet. Földműveléssel nem élethivatásszerűen foglalkozó olyan dolgozó kisember, aki földművesszövetkezeti tag lehet, ingatlancserénél a dolgozó paraszttal azonos megítélés alá esik.

12. §.

(1) A birtokrendezésben érdekelt termelőszövetkezeti tagoknak, illetőleg az állami gazdaságnak a szomszédos község területén lévő ingatlanait — a cserére egyébként irányadó szabályok szerint — ki lehet cserélni a szomszédos község lakosainak a birtokrendezéssel érintett község területén lévő ingatlanaival.

(2) Ha a szomszédos község lakosainak a birtokrendezéssel érintett község területén cserére alkalmas ingatlana nincs, a termelőszövetkezet tagjának, illetőleg az állami gazdaságnak a szomszédos község területén lévő ingatlanait ki lehet cserélni nem dolgozó parasztnak a termelőszövetkezet vagy az állami gazdaság részére kialakított táblába eső ingatlanával.

(3) Ha a termelőszövetkezet tagjának, illetőleg állami gazdaságnak a szomszédos község területén lévő ingatlanát az előbbi bekezdésekben megállapított módon kicserélni nem lehet, az ingatlancseréket a szomszédos község határán belül kell végrehajtani és a táblát lehetőleg a két község érintkező határvonala mellett kell kialakítani. Amennyiben a szomszédos község területén birtokrendezést nem rendeltek el, ilyen eljárást csak a földművelésügyi miniszter előzetes, külön engedélye alapján szabad lefolytatni. A külön engedély iránt a Birtokrendező Bizottság soronkívül tesz előter-

jesztést. Külön engedélyt csak akkor lehet kérni, ha az érdekelt termelészövetkezeti tagoknak, illetőleg állami gazdaságnak a szomszédos község területén összevonható ingatlana külön-külön eléri a százötven kataszteri holdat és összevonásuk által dolgozó paraszt által használt ingatlan kicserélésére csak kivételesen kerül sor.

(4) Az (1) és (3) bekezdésben szabályozott eljárás végrehajtásának idejére a Birtokrendező Bizottságba rendes tagként be kell vonni az érdekelt szomszédos község jegyzőjét és a DÉFOSZ helyi szervezetének (munkástagozatának) egy kiküldöttjét is.

13. §.

(1) A birtokrendezés során kicserélésre kerülő földingatlanok értékét a kataszteri alpmunkálatokban kimutatott terület, művelési ág és minőségi osztály alapulvételével kell megállapítani. Általában azonos értékűnek kell tekinteni a kataszteri alpmunkálatok adatai szerint azonos területű, művelési ágú és minőségi osztályú ingatlanokat. Amennyiben a kataszteri alpmunkálatokban feltüntetett művelési ág a tényleges művelési ágnak nem felel meg, a tényleges művelési ágot és az ennek megfelelő minőségi osztályt kell az értékmegállapításnál figyelembevenni. Az ingatlant a kataszteri alpmunkálatokban feltüntetett területtel kell számításba venni.

(2) A földreformmal vagy a telepítéssel érintett olyan ingatlanok cseréjének, amelynek tulajdonjoga a juttatott javára telek-könyvileg be van jegyezve, de a változás a földadókataszteri munkálatokban átvezetve még nincs, a földreform és a telepítés végrehajtása során készült, hitelesített munkarészek adatait kell alapulvenni.

14. §.

(1) Termelészövetkezet tagja a szövetkezeti táblába eső épületét általában a birtokrendezés után is megtartja.

(2) Ha a termelészövetkezet tagjának a kialakított táblába nem eső ingatlanán van lakóháza, azt legfeljebb 800 négyszögöl területtel megtarthatja. Ingatlanának csak ezt a területet meghaladó részét lehet csere céljára felhasználni.

(3) A tábla kialakításánál feltétlenül arra kell törekedni, hogy olyan dolgozó paraszt épülete, aki a termelészövetkezetnek nem tagja, ne essék a táblába. Ha ez mégis elkerülhetetlen, a táblába eső épületéért feltétlenül azonos értékű csereépületet kell adni.

(4) A táblák kialakításánál lehetőleg el kell kerülni, hogy a dolgozó parasztnak nem tekinthető olyan tulajdonos lakóházát vonják a táblába, akinek máshol lakóháza nincs. Ha ez elkerülhetet-

len, a táblába eső lakóházért a tulajdonosnak feltétlenül csereépületet kell adni, lehetőleg azonos értékben.

(5) Amennyiben a dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonosnak táblába eső lakóházán kívül másutt is van lakóháza, a táblába eső minden épületéért pénzkártalanítást kell fizetni.

(6) Az (5) bekezdésben említett pénzkártalanításra a 15.044/1949. (XII. 31.) F. M. számú rendelet 9. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók. A Birtokrendező Bizottság ennek alapján a pénzkártalanításra összecszerű javaslatot tesz és javaslatát a birtokrendezési jegyzőkönyvbe (17. §) foglalja. A kártalanítás kifizetése az államnak felajánlott élő és holt felszerelés vételárának kiegyenlítésére megállapított szabályok szerint történik [4.091/1949. (VI. 16.) Korm. számú rendelet 3. §-ának (2) bekezdése].

15. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezés során tervekbe vett ingatlancserékről, illetőleg a tulajdonbaadandó ingatlanok tervezett kijelöléséről az érdekelteket azonnal értesíti azzal, hogy a tervezetről a Birtokrendező Bizottság hivatalos helyiségében tájékozódást szerezhetnek.

(2) A tulajdonbaadásban, illetőleg cserében érdekeltek a tervekre a birtokrendezési javaslat elkészítése előtt az értékelés tekintetében írásban észrevételt tehetnek. Az észrevételt a Birtokrendező Bizottsághoz kell benyújtani.

16. §.

A Birtokrendező Bizottság a cseretárgyalások befejezése után birtokrendezési javaslatot készít. A birtokrendezési javaslatban állást kell foglalni a táblák kialakítására és nagyságára, a szükséges ingatlancserékre, illetőleg a kártalanításra, továbbá a telepések, valamint a visszajuttatásra jogosultak végleges birtokbahelyezésére vonatkozóan és általában a birtokrendezés végrehajtása szempontjából jelentős minden egyéb kérdésben.

17. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság megalakulásáról, valamint a birtokrendezés végrehajtásának minden jelentős részletéről az eljárás sorrendjében két példányban folytatólagos jegyzőkönyvet (továbbiakban: birtokrendezési jegyzőkönyv) készít. A birtokrendezési jegyzőkönyv helyes vezetéseért a községi jegyző (körjegyző, városi végrehajtóbizottság elnöke által a bizottság tagjaként kijelölt tisztviselő) felelős.

(2) A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a Birtokrendező Bizottság összetételében az eljárás folyamán beállt esetleges változásokat is, továbbá az Ellenőrző Bizottság (19. §) vagy más arra jogosult által gyakorolt ellenőrzések időpontját és eredményét, valamint ezeknek a Birtokrendező Bizottság munkáját érintő intézkedéseit és döntéseit.

(3) A birtokrendezési javaslatot a birtokrendezési jegyzőkönyvbe kell felvenni.

(4) A birtokrendezési javaslat jegyzőkönyvbe foglalása után a Bizottság elnöke az előkészítő eljárást befejezettnek nyilvánítja és a jegyzőkönyvet a Bizottság minden tagja, valamint a telekkönyvi (műszaki) szakértő és a jegyzőkönyvvezető aláírja. A Bizottság elnöke ezután, legkésőbb az 1950. évi szeptember hó 27. napján, a jegyzőkönyv egyik példányát a birtokrendezési javaslat jóváhagyása végett az Ellenőrző Bizottságnak bemutatja.

A birtokrendezés ellenőrzése.

18. §.

(1) A megye területén elrendelt birtokrendezések végrehajtásával és ellenőrzésével összefüggő teendők ellátásáért a megyei végrehajtóbizottság elnöke felelős.

(2) A földbirtokrendezési csoport vezetője a birtokrendezéssel kapcsolatos feladatait a megyei végrehajtóbizottság elnökének megbízásából látja el.

19. §.

(1) A földbirtokrendezési csoport vezetője a Birtokrendezési Bizottságok elnökének kijelölésekor annyi Ellenőrző Bizottságot alakít, hogy egy-egy Ellenőrző Bizottságra 3—5 község birtokrendezésének ellenőrzése jusson.

(2) Az Ellenőrző Bizottság elnöke a megyei végrehajtóbizottság elnöke által kijelölt személy, tagjai: az igazságügyminiszter által kijelölt egy telekkönyvi (műszaki) szakértő és a földbirtokrendezési csoport vezetője által kijelölt egy, a közigazgatási ügyintézésben jártas tisztviselő.

(3) Az Ellenőrző Bizottság elnöke és tagjai a bizottság megalakulásakor a megyei végrehajtóbizottság elnöke előtt esküt tesznek.

20. §.

(1) Az Ellenőrző Bizottság

a) a helyszínen ellenőrzi a birtokrendezésre vonatkozó rendelkezések végrehajtását és ennek során a Birtokrendező Bizottság munkájában — a szükséghez képest — közvetlenül is résztvesz,

b) a birtokrendezési javaslatot a helyszínen részletesen felülvizsgálja, a felülvizsgálat eredményét a Birtokrendező Bizottsággal megtárgyalja és szükség esetén a javaslat módosítására, kiegészítésére utasítást ad,

c) az esetleg szükséges módosítások és kiegészítések megtörténte után a javaslatot jóváhagyja, az ingatlanok birtokbaadását elrendeli és ennek végrehajtását ellenőrzi,

d) dönt az értékelés kérdésében benyújtott észrevételek ügyében.

(2) Az Ellenőrző Bizottság köteles a birtokrendezési javaslat felülvizsgálatát legkésőbb az 1950. évi szeptember hó 27. napján befejezni és a birtokbaadást elrendelni.

(3) Az Ellenőrző Bizottság működéséért és a részére előírt határidők betartásáért annak elnöke és mindkét tagja külön-külön is felelős.

Az ingatlanok birtokbaadása.

21. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezési javaslatnak az Ellenőrző Bizottság által történt jóváhagyása után kitűzi a táblák és csereingatlanok birtokbaadásának, illetőleg az ingatlanösszevonások által érintett telepések (visszajuttatásra jogosultak) végleges birtokbahelyezésének időpontját s erről az érdekelteket egyénenként írásban értesíti. A kitűzött időpontban a bizottság az ingatlanok birtokbaadását nyomban megkezdi és olyan ütemben hajtja végre, hogy azt legkésőbb az 1950. évi október hó 2. napján befejezze. Az érdekelt távolléte a birtokbaadásnak nem akadályozza.

(2) Ha olyan kicserélendő ingatlan esik a táblába, amely haszonbérlet, illetőleg előhaszonbérlet útján van hasznosítva, a haszonbérlet haszonbérleti joga változatlan feltételekkel, minden külön eljárás nélkül, a csereingatlanra megy át. Ebben az esetben a Birtokrendező Bizottság a csereingatlant nem a tulajdonosnak, hanem a haszonbérletnek adja birtokba.

(3) A Birtokrendező Bizottság az ingatlanok birtokbaadásakor az érdekeltekkel közli az Ellenőrző Bizottságnak az ingatlanok értékelése ügyében tett észrevételekre hozott döntését.

22. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság — amennyiben erre az előkészítő eljárás alatt nem került sor — az ingatlanok birtokbaadása alkalmával állapítja meg, hogy

a) dolgozó paraszt, állami gazdaság vagy termelőszövetkezet végzett-e a kicserélt ingatlanon a következő gazdasági évre előkészítő munkát (szántást, vetést, trágyázást stb.), továbbá, hogy a kicserélt ingatlanon van-e három évesnél nem idősebb lucernavetés vagy élőfa, kút vagy kerítés, csőszház, pince stb.,

b) a dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonos táblába esett ingatlanán, illetőleg az állami gazdaságnak vagy termelőszövetkezetnek cserére felhasznált ingatlanán van-e olyan épület, amelyért pénzkártalanítást kell fizetni és az épület milyen becsértékű.

(2) A Birtokrendező Bizottság megállapításait a birtokrendezési jegyzőkönyvbe foglalja és a kártalanításra összegszerű javaslatot tesz. Javaslatában megjelöli azt is, hogy a kártalanítás követelésére ki jogosult és azt ki köteles pénzben vagy természetben megtéríteni.

(3) A kártalanítást az köteles természetben vagy pénzben kiegyenlíteni, aki a csere folytán gazdagodott. A kártalanítás az érdekeltek között közvetlenül nyer kiegyenlítést. Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt munkáért, illetőleg javakért a kártalanítást — pénzben vagy természetben — a birtokbaadás után haladéktalanul, de legkésőbb a birtokbaadástól számított tizenöt napon belül ki kell egyenlíteni.

23. §.

(1) A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezési jegyzőkönyvben folytatólagosan feltünteti a birtokbaadás megkezdésének és befejezésének időpontját, valamint a birtokbaadás részleteit. Ezek után a birtokrendezési jegyzőkönyvet véglegesen lezárja és azt a bizottság tagjai, valamint a telekkönyvi (műszaki) szakértő és a jegyzőkönyvvezető aláírják.

(2) A Birtokrendező Bizottság elnöke a lezárt birtokrendezési jegyzőkönyv egy példányát a községi előljárásnak (városi végrehajtóbizottság elnökének), másik példányát a birtokrendezési eljárás során a táblák kialakításáról és a cserékről keletkezett iratokkal együtt a földbirtokrendezési csoport vezetőjének legkésőbb az 1950. évi október hó 3. napján átadja.

Határozatok, jogorvoslatok.

24. §.

(1) A birtokrendezés ügyében a földbirtokrendezési csoport a birtokrendezési jegyzőkönyv átvétele után, legkésőbb az 1950. évi október hó 7. napjáig birtokrendezési véghatározatot hoz. A birtokrendezési véghatározatnak, valamint az annak kiegészítő részét

képező munkarészeknek tartalmazniok kell minden olyan adatot, amelynek alapján a szükséges telekkönyvi bejegyzéseket fogadatosítani lehet.

(2) A birtokrendezési véghatározatot meg kell küldeni a földművelésügyi miniszternek, a DÉFOSZ megyei titkárságának, a SZÖVOSZ megyei központjának, továbbá az érdekelt állami gazdaság vezetőjének, illetőleg a termelőszövetkezet elnökének.

(3) A véghatározatot — annak jogerőre emelkedése után — a földbirtokrendezési csoport vezetője jogerősségi záradékkal látja el és megküldi az illetékes telekkönyvi hatóságnak, a megyei földmérési igazgatóságnak és az adóhivatalnak (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztályának).

(4) A birtokrendezési eljárás során a földbirtokrendezési csoport minden intézkedéséért az ügy előadója mellett a csoport vezetője is egyéni felelősséggel tartozik.

25. §.

(1) A földbirtokrendezési csoport birtokrendezési véghatározata ellen közérdekből jogorvoslattal élhet:

- a) a DÉFOSZ megyei titkársága,
- b) a SZÖVOSZ megyei központja,
- c) az érdekelt állami gazdaság vezetője,
- d) az érdekelt termelőszövetkezet elnöke.

(2) A jogorvoslatot a véghatározat közlésétől számított tizenöt napon belül a földbirtokrendezési csoportnál lehet előterjeszteni. A földbirtokrendezési csoport a kérelmet, a jogorvoslati határidő letele után, az összes iratokkal együtt a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

26. §.

(1) Az épületek cseréjénél felmerülő pénzkártalanítás (14. §) és a dolgozó parasztokat, valamint az állami gazdaságot és a termelőszövetkezetet a 22. § értelmében megillető kártalanítás ügyében a földbirtokrendezési csoport a birtokrendezési jegyzőkönyv átvétele után tizenöt napon belül külön határozatot hoz. A kártalanítási határozatot meg kell küldeni a földművelésügyi miniszternek, az érdekelt feleknek, valamint az állami gazdaságot érintő határozatot az állami gazdaságok megyei központjának.

(2) Dolgozó parasztot kártalanítás megtérítésére csak abban az esetben lehet kötelezni, ha a kártalanítás másik dolgozó parasztot, illetőleg állami gazdaságot vagy termelőszövetkezetet illet meg. Termelőszövetkezet tagját kártalanítás fizetésére csak akkor lehet köte-

lezni, ha azt a vagyontárgyat, amelyért kártalanítással tartozik, egyéni használatában tartja; egyébként a kártalanítás megterítésére a termelőszövetkezet köteles.

(3) Állami gazdaságot és termelőszövetkezetet az elvégzett munkáért, lucernavetésért, fáért stb. [22. § (1) bek. a) pont] járó kártalanítás megterítésére csak abban az esetben lehet kötelezni, ha a kártalanítás dolgozó parasztot vagy termelőszövetkezetet illet meg; épületért járó kártalanítás megfizetésére azonban kötelezni kell akkor is, ha a kártalanítás dolgozó parasztnak nem tekinthető személyt illet meg.

(4) A kártalanításokról a termelés folyamatosságának biztosítása érdekében — bírói eljárás és minden további jogorvoslat kizárásával — a Birtokrendező Bizottság javaslata alapján a földbirtokrendezési csoport vezetője határoz. Határozata alapján — nemfizetés esetében — a kártalanítást közadók módjára kell behajtani.

27. §.

A földművelésügyi miniszter a birtokrendezési és a kártalanítási véghatározatot hivatalból felülvizsgálja és — a közérdekű jogorvoslatok figyelembevételével — határoz a jóváhagyás felől.

Vegyes rendelkezések.

28. §.

(1) A birtokrendezés telekkönyvi (műszaki) feladatainak elvégzéséről az igazságügyminiszter gondoskodik.

(2) A birtokrendezési véghatározat alapján szükséges telekkönyvi bejegyzéseket a véghatározat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül foganatosítani kell és a telekkönyvi végzéseket az érdekeltek részére további tizenöt napon belül ki kell kézbesíteni.

(3) A kicserélt ingatlanra bekebelezett terheket a tulajdonváltás telekkönyvi bejegyzésével egyidejűleg kölcsönösen át kell vinni.

(4) A birtokrendezésbe bevont ingatlanok kataszteri alapmunkálataiban beállott változásokat a birtokrendezési véghatározatnak a megyei földmérési igazgatóság részére való kézbesítését követő kilencven napon belül kell a kataszteri alapmunkálatokon átvezetni.

29. §.

(1) Az a dolgozó paraszt, akinek telekkönyvön kívüli tulajdonát képező ingatlanát a birtokrendezésbe bevonták, a birtokrendezési eljárás során kérheti az ingatlanra tulajdonjogának telekkönyvi

bekebelezését. A kérelemmel egyidejűleg be kell mutatni a tulajdonjog megszerzését bizonyító okiratokat, ilyenek hiányában a községi eljáráság által felvett és hitelesített tanuvallomásokat.

(2) Ha a kérelmező minden kétséget kizáró módon igazolja, hogy az ingatlan tulajdonát az 1948. évi augusztus hó 28. napja előtt szerezte meg, a Birtokrendező Bizottság a kérelem ügyében állástfoglal és annak teljesítését a földbirtokrendezési csoportnak javasolja. A földbirtokrendezési csoport a tulajdonszerzés kérdésében a birtokrendezési véghatározatban dönt.

(3) Ha a birtokrendezésbe dolgozó parasztnak az 1948. évi augusztus hó 28. napja után telekkönyvön kívül szerzett ingatlanát vonták be, a tulajdonszerzés érvényességének kérdésében a 13.100/1948. (XII. 22.) Korm. számú rendelettel szervezett ingatlanforgalmi bizottság határoz. A Birtokrendező Bizottság az ilyen ügyeket soronkívül terjeszti fel az ingatlanforgalmi bizottsághoz, amely azonnal, még a birtokrendezés előkészítésének határidejében dönt.

30. §.

(1) Az időszerű mezőgazdasági munkálatokat a jó gazda gondosságával, kellő időben és hiánytalanul el kell végeznie annak is, akinek ingatlana olyan község határában fekszik, ahol birtokrendezést rendeltek el vagy birtokrendezés folyik, tekintet nélkül arra, hogy ingatlanát a birtokrendezésbe bevonták vagy bevonják.

(2) Az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezések végrehajtását a járási (városi) végrehajtóbizottság és a községi eljáráság ellenőrzi.

31. §.

A birtokrendezés során ingatlanfelmérést csak a legszükségesebb mértékben, a legegyszerűbb módon és csak a táblák kialakítása, illetőleg az ingatlancserék érdekében szükséges megosztások, továbbá a tulajdonközösség elkerülhetetlen megszüntetése céljából lehet végezni. Ha a szükséges felmérés az előkészítő eljárás során nem történt meg, azt a birtokbaadás előtt kell elvégezni. A felmérés időpontjáról az érdekelteteket értesíteni kell. A felmért táblákat és birtoktagokat határjellel kell ellátni.

32. §.

(1) A birtokrendezési eljárással kapcsolatban a ténylegesen munkában töltött napokra a Birtokrendező és Ellenőrző Bizottság nem közalkalmazott elnökét 30 forint, nem közalkalmazott tagjait pedig 20 forint napidíj illeti meg, amely a szállásdíjat is magában foglalja. Ezenkívül a ténylegesen felmerült és igazolt útiköltség megtérítésére van igényük.

(2) A bizottsági elnökök napidiját és útiköltségét a földbirtokrendezési csoport vezetője igazolja és utalványozza. A bizottsági tagok napidiját és útiköltségét — az elnök írásbeli igazolása alapján — ugyancsak a földbirtokrendezési csoport vezetője utalványozza. Az ítélelőleg utalványozására, valamint a felmerült útiköltségek felszámítására az állami tisztviselőkre irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) A Birtokrendező és az Ellenőrző Bizottság elnökének és tagjainak díjazás ellenében való elszállásolásáról, élelmezéséről és a szükséges fuvar biztosításáról az érdekelt község előljárósága (városi végrehajtóbizottság elnöke) köteles gondoskodni.

(4) A birtokrendezés végrehajtásához szükséges határjelek és fuvarok költségeit a földbirtokrendezési csoport vezetője által elszámolás kötelezettsége mellett rendelkezésre bocsátott ellátmányból a Birtokrendező Bizottság elnöke fizeti ki.

33. §.

A telepítésekkel összefüggő birtokrendezésről szóló 4.248/1949. (IX. 24.) M. T. számú rendelet 15. §-ának végrehajtása során a pénzbüntetésre az 1928 : X. törvény és a 8.960/1946. (VIII. 1.) M. E. számú rendelet rendelkezései az irányadók. A pénzbüntetés legmagasabb összege huszonnégyezer forint.

Erdei Ferenc s. k.
földművelésügyi miniszter.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM

FÖLDBIRTOKRENDEZÉSI FŐOSZTÁLY

(ORSZÁGOS FÖLDHIVATAL)

8128/X/44/1950. szám.

Birtokrendezési utasítás

az 1950. évi birtokrendezés végrehajtásához.

Az 1950. évre elrendelt birtokrendezést a 4.248/1949. (IX. 24.) M. T. számú rendelet és az ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott 16.116/1950. (IX. 12.) F. M. számú rendelet (továbbiakban: Brv.) rendelkezései szerint kell végrehajtani. E rendelkezések helyes és egységes alkalmazása érdekében a földbirtokrendezési főosztály (Országos Földhivatal) az alábbi utasítást adja ki:

I. A bizottságok esküjének szövege.

A Birtokrendező Bizottság elnöke és tagjai, valamint a beosztott telekkönyvi (műszaki) szakértők és ügykezelők, továbbá az Ellenőrző Bizottság elnöke és tagjai a Bizottság megalakulása után az alábbi esküt teszik le:

„Én,, mint a Birtokrendező Bizottság (Ellenőrző Bizottság) elnöke (tagja, telekkönyvi szakértője stb.), esküszöm, hogy a dolgozó nép érdekeinek szolgálatában legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint, a jogszabályok értelmében igazságosan és részrehajlás nélkül járok el. A hivatali titkot megőrzöm.“

A Birtokrendező Bizottság elnöke és tagjai az esküt a községi bíró (városi végrehajtóbizottság elnöke), az Ellenőrző Bizottság elnöke és tagjai a megyei végrehajtóbizottság elnöke előtt teszik le.

II. A Birtokrendező Bizottság és az Ellenőrző Bizottság munkájának megszervezése.

1. A Birtokrendező Bizottság elnöke a Bizottság munkáját úgy szervezze meg, hogy a munkában a Bizottság valamennyi tagja ténylegesen résztvegyen. Az elnök jelölje meg külön-külön valamennyi bizottsági tag feladatát azzal, hogy a feladatok elvégzéséért

felelősek. A Bizottság elnöke a számbavétel ideje alatt tárgyalja át a Bizottság tagjaival a következő ütemszakaszok feladatait. E tárgyalásokat úgy kell lefolytatni, hogy a Birtokrendező Bizottság tagjai feladataikat megismerjék és az eljárás szabályait a helyi adottságokra alkalmazni tudják.

2. A DÉFOSZ helyi szervezete (munkástagozata) az általa kiküldött két tag közül az egyiket a birtokrendezéssel érintett azoknak a dolgozó parasztnak a képviselőjére jelöli ki, akik nem tagjai a termelőszövetkezetnek.

3. A gépállomás vezetője a Birtokrendező Bizottságba a gépállomás kötelékébe nem tartozó személyt is kijelölhet. A gépállomás képviselőjére azonban ilyen esetben is csak a DÉFOSZ helyi szervezetének (munkástagozatának), vagy valamely termelőszövetkezetnek a tagját lehet kijelölni. A gépállomás kiküldötte az eljárásban csak a dolgozó parasztnak végleges elhelyezéséig, illetőleg a dolgozó parasztnak ingatlancseréjének végleges befejezéséig vesz részt.

4. A községi jegyző (körjegyző, városi végrehajtóbizottság elnöke által kijelölt tisztviselő) az eljárásban mindvégig személyesen köteles résztvenni. Ha a körjegyzőség területén több községre rendelkeztek el birtokrendezést, a körjegyző személyesen csak az egyik község Birtokrendező Bizottságának munkájában vesz részt, a többi községben az általa kijelölt tisztviselő működik közre.

5. Az Ellenőrző Bizottság tagjai a Brv. 20. §-ában felsorolt feladataik ellátása mellett a Birtokrendező Bizottság munkájában szükség szerint közvetlenül is kötelesek résztvenni. Így különösen kötelesek résztvenni azokban a munkákban, amelyekben esetleg a Birtokrendező Bizottság tagjainak, illetőleg a melléjük beosztott telekkönyvi (műszaki) szakértőknek kellő szakismeretük nincs, vagy amelyeknél a munkálatok elvégzésében bármi ok miatt lemaradás tapasztalható. Vonatkozik ez elsősorban a telepések és a visszajuttatásra jogosultak birtokában levő, valamint a részükre véglegesen kijelölendő ingatlanok számbavételére.

6. Az Ellenőrző Bizottság saját munkájáról külön jegyzőkönyvet nem vezet. Az ellenőrzések időpontját és eredményét, valamint a Birtokrendező Bizottság részére adott érdemi utasításokat a birtokrendezési jegyzőkönyvbe kell bevenni. A bejegyzést az ellenőrzést végző bizottsági elnök (bizottsági tag) aláírja.

7. A földművelésügyi miniszter a birtokrendezéssel kapcsolatos irányító és ellenőrző jogkörét az Országos Földhivatal útján gyakorolja. Az Országos Földhivatal ezt a feladatot elsősorban a megyénként kijelölt egy-egy központi megbízott útján látja el.

III. Az ingatlanok számbavétele.

1. A számbaveendő ingatlanokat a Brv. 5. §-a sorolja fel. A számbavételt, valamint általában a birtokrendezés nyilvántartási, telekkönyvezést előkészítő és ügykezelési munkáit az igazságügy-miniszter által kiadott telekkönyvi és ügykezelési utasításban (Te. U.) foglaltak szerint kell elvégezni.

2. Amennyiben az eljárás által érintett községben (városban) az 1949. évben részleges tagosítást vagy birtokrendezést hajtottak végre, az ennek során kialakított táblákat a birtokrendezésbe bevonni nem szabad és a számbavételnél figyelmen kívül kell hagyni. Ilyen községben arra is gondot kell fordítani, hogy dolgozó paraszt által használt olyan ingatlan, amelyet használója az 1949. évi részleges tagosítás vagy birtokrendezés végrehajtása során kapott cserébe, lehetőleg ne kerüljön újból kicserélésre, vagyis lehetőleg ne essék a tábla területébe.

3. Az ingatlanok számbavételével egyidejűleg meg kell vizsgálni, hogy az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet tagjainak a szomszédos község határában fekvő ingatlanait a Brv. 12. §-a értelmében milyen módon lehet táblába összevonni. Amennyiben a Bizottság a szomszédos község határában fekvő ingatlanokat az említett § alapján a birtokrendezésbe bevonja, az előzetes cserét a számbavétel ideje alatt kell lebonyolítani. Az előzetes csere végrehajtása úgy történik, hogy a Birtokrendező Bizottság elnöke egy bizottsági taggal és egy telekkönyvi (műszaki) szakértővel átmegegy a szomszédos községbe és az ottani községi jegyzőnek, valamint a DÉFOSZ ottani szervezete egy kiküldöttjének a bevonásával a szomszédos község érdekelt lakóival az előzetes cserékben megegyezik. A szomszédos község érdekelt lakóit a cserékre nézve személyesen meg kell hallgatni.

4. Ha a számbavétel során a termelőszövetkezet elnöke olyan dolgozó paraszt belépését közli, aki a számbavétel megkezdése után, de annak lezárása előtt lépett be a termelőszövetkezetbe, a belépett tag ingatlanát számba kell venni és a termelőszövetkezet részére táblába össze kell vonni. A számbavétel lezárása után a birtokrendezés befejezéséig új tagok belépését a birtokrendezés szempontjából figyelembevenni nem lehet.

5. A Birtokrendező Bizottság már a számbavétel ideje alatt készítse elő a táblák kijelölését. Ennek érdekében a táblák céljára alkalmas területeket a helyszínen szemlélje meg, a táblába eső ingatlanok adatait jegyezze fel és a megszemlélte ingatlanokról készítsen szemléltető vázlatot.

IV. A táblák kialakítása.

1. A táblákat elsősorban a földműveléssel élethivatásszerűen nem foglalkozó vagy földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozó olyan birtokos összefüggő, nagyobb ingatlanán kell kijelölni, aki földművesszövetkezet tagja nem lehet, tehát a tábla viszonylag kevesebb dolgozó paraszt ingatlanát érinti; — illetőleg azon a területen, ahol

az állami gazdaságnak vagy a termelőszövetkezetnek a legtöbb ingatlan áll a rendelkezésére, vagy

a legtöbb telepítés (földreform) során állami tulajdonba került, még fel nem használt (tartalék) ingatlan van és így viszonylag kevésszámú dolgozó paraszt ingatlanának a kicserélésére van szükség.

2. Általában 50—80 kat. holdas, de legalább 50 kat. holdas táblákat kell kialakítani. Az állami gazdaságok részére ennél nagyobb táblákat is ki lehet alakítani, ha ez dolgozó parasztok által használt ingatlanok bevonása nélkül lehetséges, illetőleg viszonylag kevés dolgozó paraszt által használt ingatlant érint.

3. Olyan területen, ahol eddig öntözéses gazdálkodás folyt, táblát csak abban az esetben szabad kialakítani, ha a terület földműveléssel élethivatásszerűen nem foglalkozó vagy földműveléssel élethivatásszerűen foglalkozó olyan személy tulajdonában van, aki földművesszövetkezetnek tagja nem lehet.

A Brv. 9. §-ában foglalt rendelkezések betartásával kell a táblát kialakítani az olyan területen is, ahol eddig öntözéses gazdálkodás nem folyt, de a terület öntözését tervbevették és az illetékes öntözési szakértő véleménye szerint öntözésre alkalmas.

4. Ha a községben az 1949. évben részleges tagosítás volt, az ennek során kialakított táblákat megszüntetni, csere céljára felhasználni nem szabad. Az ilyen tábla területét azonban növelni lehet, ha az az előbbieket szerint tábla kialakítására alkalmas ingatlanokkal közvetlenül szomszédos.

5. A mezőgazdasági munkák zavartalan elvégzésének biztosítása érdekében a táblák kijelölésének lezárása után a Birtokrendező Bizottság a helyben szokásos módon, azonnal tegye közhírré, hogy a táblákat melyik határrészben és dűlőben, milyen határvonalakkal, hol alakította ki.

6. A táblák kialakításával kapcsolatos telekkönyvi (műszaki) teendők ellátását a telekkönyvi és ügykezelési utasítás részletesen szabályozza.

V. A táblákba bevont ingatlanok rendezése.

1. Annak a telepesnek (visszajuttatásra jogosultnak), aki a termelőszövetkezetnek nem tagja és akinek a használatában levő ingatlana a tábla területébe esik, a juttatási határozatban megállapított mértékig a csereére vonatkozó szabályok szerint kell a táblán kívül eső ingatlanokból más ingatlant a tulajdonába adni, feltéve, hogy az ingatlan használojának a táblán kívül eső területen nincs annyi föld a birtokában, amennyi juttatása (visszajuttatása) mértékének megfelel.

2. A telepesnek (visszajuttatásra jogosultnak) nem minősülő olyan birtokos részére, aki a termelőszövetkezetnek nem tagja, a táblába esett ingatlanáért csereingatlant kell adni. A Birtokrendező Bizottság az ilyen birtokosnak a táblába esett ingatlanáért akkor is csereingatlant köteles adni, ha a tulajdonos csereingatlan helyett pénzkártalanítást kér. A táblába eső ingatlan felajánlását tehát sem a Birtokrendező Bizottság, sem az ingatlanforgalmi bizottság nem fogadhatja el. Az ingatlanforgalmi bizottság a birtokrendezés ideje alatt, 1950. évi szeptember hó 13-lól október hó 2-ig olyan községre (városra), ahol birtokrendezést rendeltek el, ingatlanfelajánlási ügyben határozatot nem hozhat és nem adhat ki.

3. A tábla kialakítása által érintett dolgozó parasztokat egyénenként — szükség esetén írásban — értesíteni kell arról, hogy ingatlanuk kicserélése, illetőleg a részükre véglegesen birtokbaadandó ingatlanok kijelölése ügyében megegyezés végett a Birtokrendező Bizottságnál jelenjenek meg, ahol a csere céljára szolgáló ingatlanok jegyzékét (telekkönyvi és ügykezelési utasításhoz mellékelt 3. számú minta) megtekinthetik és abból a csereingatlant kiválaszthatják.

4. A dolgozó parasztok között a táblába eső földjük minősége szerint sorrendet kell megállapítani. A sorrend helyes megállapítása végett a dolgozó parasztok földjeit egyenként kell elbírálni. A csere sorrendjének megállapításánál nemcsak a kataszterben megállapított minőségi osztályt kell figyelembevenni, hanem a kicserélésre kerülő föld tényleges minőségét is. Számításba kell tehát venni azt, hogy az azonos minőségi osztályba sorolt földek közül a gyakori trágyázás vagy jobb talajkezelés következtében melyik az értékesebb, melyik hozott az utóbbi években jobb termést, melyik fekszik a községhez közelebb, melyik van árvíznek, talajvíznek jobban kitéve, melyik fekszik köves út mellett stb.

5. A dolgozó parasztokkal közölni kell, hogy milyen ingatlanok állnak csere céljára rendelkezésre. Az ingatlanokat szükség esetén a térképen is meg kell mutatni. Meg kell magyarázni, hogy a táb-

lába esett ingatlanok helyett ugyanolyan területű és művelési águ és feltétlenül azonos értékű csereingatlant választhatnak.

6. A dolgozó paraszttal való megegyezés a kicserélésre kerülő földek minőségének sorrendjében, egyenként történik. Legelőször azt a dolgozó parasztot kell meghallgatni és annak kell csereingatlant adni, illetőleg annak a részére kell a véglegesen birtokbaadandó ingatlant kijelölni, akinek a legjobb minőségű földje került a táblába. A földek minősége szerint fokozatosan kell sorravenni azokat, akiknek gyengébb minőségű földjeik vannak. Ezáltal elkerülhető lesz, hogy a rosszabb minőségű föld tulajdonosa kiválógassa a csereingatlanok legjavát azok elől, akiknek jobb földjük van. A cserébe kiadott földet a cserejegyzékből törölni kell, nehogy később ugyanazt a földet másik dolgozó paraszt is kiválassza. Ha ugyanazt a csereingatlant több olyan dolgozó paraszt kéri, akinek a földje a kiválasztott csereingatlannal azonos értékű és köztük egyezséget létrehozni nem lehet, a bizottság sorshúzás útján dönt.

A fenti eljárást az egyes dolgozó paraszttal mindaddig kell folytatni, amíg valamennyi dolgozó paraszt ingatlanának kicserélése, illetőleg valamennyi dolgozó parasztnak minősülő telepes és visszajuttatásra jogosult végleges birtokának kijelölése megtörténik.

7. Az egyénenkénti megegyezéstől csak kivételesen és csak akkor lehet eltérni, ha több dolgozó parasztnak van ugyanolyan minőségű földje, vagy ha a bizottság tudomása szerint a dolgozó parasztok a csereingatlanra egymás között már megegyeztek. Ilyenkor a dolgozó parasztokat a földek minősége szerint kisebb csoportokba kell osztani és őket csoportonként kell meghallgatni. Az első csoportba azokat kell sorolni, akinek a legjobb földje esik a táblába. A további csoportokat fokozatosan a gyengébb minőségű földek tulajdonosaiból kell megalakítani.

8. Ahol nagyobb számú dolgozó paraszt ingatlanát kell kicserélni és az ingatlanok kicserélése az előírt határidőn belül másként nem biztosítható, a Birtokrendező Bizottság elnöke a bizottság tagjaiból két tárgyaló csoportot alakít.

A tárgyaló csoportok között a dolgozó parasztok meghallgatását úgy kell megosztani, hogy az egyik csoport a jobb minőségű, a másik a gyengébb minőségű földek birtokosaival tárgyaljon. Ilyen esetben a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanokat minőségük szerint két kimutatásba kell összeírni. Ugyanaz a csereingatlan csak az egyik tárgyaló csoport kimutatásában szerepelhet.

9. Ha a földreformmal vagy telepítéssel érintett olyan ingatlan szolgál csere céljára, amelynek tényleges területe nyilvánvalóan

legaiább 800 négyszögöllel nagyobb, mint a hivatalosan nyilván-
tartott terület, az ingatlant fel kell mérni és a Birtokrendező Bizott-
ság által megállapított csereterületet a felmérés alapján kell kiadni.
Amennyiben dolgozó paraszt kapna olyan ingatlant cserébe, amely-
nek tényleges területe a hivatalosan nyilvántartott területnél 200
négyszögöllel nyilvánvalóan kisebb, ezt az ingatlant ugyancsak fel
kell mérni és a hiányzó területet a dolgozó parasztnak ki kell adni.

10. A dolgozó parasztok kielégítése után kerül sor a nem dol-
gozó parasztok táblába eső ingatlanainak kicserélésére. A Birtok-
rendező Bizottság a nem dolgozó parasztok részére a csereingat-
lant, illetőleg részükre a véglegesen birtokbaadandó ingatlant hiva-
tálból jelöli ki. [Brv. 11. § (1) bek.]

11. A Brv. 15. §-a értelmében a Birtokrendező Bizottság az
ingatlancseréről az érdekeltet azonnal értesíti. Dolgozó parasz-
tok értesítése a cseretárgyalások során közvetlenül és személyesen
történik. Dolgozó parasztnak nem tekinthető birtokosokkal az in-
gatlancserét értesítő íven kell közölni. Az érdekeltet a cseréről
azzal kell értesíteni, hogy pontos tájékozódást a Birtokrendező
Bizottság hivatalos helyiségében szerezhetnek és az ingatlanok
értékelése tekintetében három napon belül írásban észrevételt tehet-
nek a Birtokrendező Bizottságnál.

VI. A táblába eső épületek kicserélése, épületekért járó kártalanítás.

1. Olyan dolgozó parasztnak, aki a termelészövetkezetnek nem
tagja, a táblába elkerülhetetlen esetben bevont épületéért feltétlenül
azonos értékű csereépületet kell adni. Azonos értékű csereépület
hiányában az ilyen dolgozó parasztot a táblába eső lakóházában
meg kell hagyni. Ebben az esetben részére a lakóházzal együtt leg-
feljebb 800 négyzetöl területet vissza kell hagyni és a lakóházhoz
bejáró utat kell biztosítani.

2. Dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonosnak a táblába
bekerült épületéért azonos értékű csereépületet kell adni, ha neki
más lakóháza nincs. Csere céljára a földreform és a telepítés során
az államra szállt és hasznosítás végett a községi ingatlankezelő vál-
lalatnak (községi előjáróságnak) átadott épületet is fel lehet hasz-
nálni, ha a bérlők részére más lakás biztosítható.

3. Ha dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonosnak
másutt is van lakóháza, a táblába bekerült épületéért pénzkártal-
lanítást kell adni. A pénzkártalanításra a Brv. 14. §-a értelmében a
15.044/1949. (XII. 31.) F. M. számú rendelet 9. §-ában foglalt ren-
delkezések az irányadók. E rendelet értelmében a lakóházakért járó

pénzkártalanítás összegét a lakóház 1949. évi házadóalapjának tizenötszörösében kell megállapítani, amely összeg csak a lakóházért és a hozzátartozó, földadó alá nem eső ingatlanokért (udvar stb.) járó pénzkártalanítást foglalja magában.

4. A pénzkártalanítást olyan lakóházért, amelynek házadóalapja nincs, valamint a gazdasági és melléképületekért az építési anyag figyelembevételével beépített légköbméterenként az alábbi egységarak alapulvételével kell kiszámítani:

	légköbméterenként
1. téglafal, cseréptető	15.— Ft
2. kőfal, cseréptető	12.— Ft
3. vegyes fal (tégla, vályog), cseréptető	10.— Ft
4. vályogfal (vertfal), cseréptető	8.— Ft
5. vályogfal (vertfal), nádtető	6.— Ft.

Ezek az egységarak teljesen jókarban lévő épületekre vonatkoznak. Az egységarak alapján kiszámított becsértéket csökkenteni kell, ha azt

a) az épületnek és tartozékainak a birtokbaadás időpontjában volt állapota,

b) az épület rendeltetésszerű használati lehetősége,

c) az épület természetes elhasználódása indokoltá teszi.

A természetes elhasználódásra (avulásra) az épület kora szerint évi 1%-ot lehet számításba venni. A csökkentés mértéke — együttesen számítva — 10—60%-ig terjedhet; ehhez képest a 10%-ot el nem érő, vagy a 60%-ot meghaladó csökkenést nem kell figyelembevenni.

(5) Az épületekért járó pénzkártalanítást a Brv. 14. §-ának (6) bekezdése értelmében öt év alatt évi egyenlő részletekben kell kifizetni.

VII. Az ingatlanok birtokbaadása.

1. A csereingatlanok birtokbaadásához valamennyi érdekeltet a telekkönyvi és ügykezelési utasításhoz mellékelte mintának megfelelő „Értesítéssel” egyenként kell megidézni. Az értesítésben pontosan meg kell jelölni a táblába esett ingatlant, valamint a helyette adott csereingatlant is. Az értesítést a Birtokrendező Bizottság elnöke és a községi jegyző (városi végrehajtóbizottság elnöke) írják alá és a község (város) pecsétjével kell ellátni. Ha a kicserélt ingatlan tulajdonosa távol lakik, az értesítést megbízottjának kell kézbesíteni. Megbízott hiányában az értesítést postán kell az érdekelt részére megküldeni.

2. A birtokbaadás a helyszínen, az ingatlanok egyszerű megmutatásával történik. Az ingatlanok birtokbaadásának nem akadálya, ha az érdekelt vagy megbízottja a birtokbaadásnál nem jelenik meg.

3. Ahol a csereingatlanok nagyobb száma vagy szétszórtsága szükségessé teszi, a Birtokrendező Bizottság a birtokbaadásra ütemtervet készít. Az ütemtervben a bizottság előre megállapítja, hogy az egyes dűlőkben lévő csereingatlanok milyen sorrendben, milyen időpontban (melyik napon, a nap melyik szakában) kerülnek birtokbaadásra. A Birtokrendező Bizottság elnöke a birtokbaadás munkáját szükség esetén megosztja a Bizottság tagjai között és a Bizottság tagjaiból két-három birtokbaadó csoportot alakít.

4. A birtokbaadás végrehajtásába be lehet vonni a dűlőfelelősöket is. Azoknak az érdekelteknek a névsorát, akik a birtokbaadásnál nem jelentek meg, a birtokbaadás befejezése után át kell adni a községi előljáróságnak (városi végrehajtóbizottság elnökének) azzal, hogy ezek a csereingatlanainak a megművelését fokozottabban ellenőrizze.

VIII. Kártalanítás a hasznos beruházásokért.

1. Ha a dolgozó paraszt kicserélt ingatlanán szántást, vetést vagy más, a következő gazdasági évre szóló előkészítő munkát végzett és a cserébe kapott ingatlanán ugyanilyen munka elvégezve nincs, kívánsága szerint a cserébe kapott, illetőleg véglegesen kijelölt ingatlanán természetben kell a munkát elvégezni és a vetőmagot is természetben kell megadni.

Ha a munka kellő időben el nem végezhető, vagy a dolgozó paraszt a természetbeni kártalanítást nem kívánja, részére a befektetett munka, valamint a vetőmag hatóságilag megállapított ellenértékét pénzben kell megtéríteni.

2. A háromévesnél nem idősebb lucernavetésért kat. holdanként tizenhat kg. lucernamagot vagy ennek pénzbeli ellenértékét kell a dolgozó paraszt részére kiadni.

3. Ha az ingatlant nem a tulajdonos művelte, az 1. és 2. pontokban foglalt követelési jog az ingatlant ténylegesen művelő dolgozó parasztot illeti meg.

4. A kicserélt ingatlanon lévő fáért, kútért, kerítésért, csőzházért, pincéért stb. járó térítést pénzben kell megfizetni.

5. A kártalanítást a birtokbaadástól számított tizenöt napon belül az köteles megtéríteni, aki a csere folytán nagyobb értéket kapott. A Birtokrendező Bizottság elnöke a birtokbaadás alkalmá-

val szóbelileg felhívja a kártalanítás megtérítésére kötelezett személyt (állami gazdaság vezetőjét vagy termelőszövetkezet elnökét), hogy a megállapított kártalanítást tizenöt napon belül természetben vagy pénzben térítse meg.

IX. A birtokrendezési ütemterv betartása.

1. Az egyes munkálatokat az ütemtervben előírt határidőig feltétlenül el kell végezni.

2. A termelőszövetkezet részére folytatott számbavételt az ütemtervben megállapított határidő (szeptember 19.) előtt lezárni nem szabad, mert ebben az időszakban új tagok felvétele még folyamatban van. A számbavétel határidejét viszont a belépések miatt meghosszabbítani sem szabad.

3. A számbavétel után következő ütemszakaszokat (táblák kialakítása, ingatlancserék stb.), valamint az állami gazdaság részére folytatott számbavételnél a számbavétel szakaszát is — amennyiben a munkálatok előrehaladása lehetővé teszi — az előírt határidőnél hamarabb is be lehet fejezni. Nem szabad azonban a birtokrendezésnek a határidő előtt való befejezése érdekében a munkálatokat — különösen a cseretárgyalások és a birtokbaadás szakaszában — hanyagul és elsietve végezni és ezzel a birtokrendezés helyes végrehajtását és a dolgozó parasztok érdekeit veszélyeztetni.

X. Iratminták használata.

A telekkönyvi és ügykezelési utasítás mellékletei azok az iratminták és űrlapok (birtokrendezési jegyzőkönyv, helyrajzszám-lap, összevonandó ingatlanok kimutatása, táblakimutatás, értesítés birtokbaadásról, a telekkönyvön kívüli tulajdonosok névjegyzéke stb.), amelyek a birtokrendezés során felmerülő írásbeli munkák megkönnyítését és egyöntetű elvégzését szolgálják és ezért használatuk kötelező. Amennyiben a kiadott űrlapok nem elegendők, pótlásért a megyei földbirtokrendezési csoport vezetőjéhez kell fordulni.

Budapest, 1950 szeptember hó 12. napján.

Dr. Hajdu István s. k.
főosztályvezető.

IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM
BIRTOKRENDEZÉSI ÉS TELEKKÖNYVI
OSZTÁLY

2300/B-3/1/1950. szám.

Telekkönyvi és ügykezelési utasítás
az 1950. évre elrendelt birtokrendezés végrehajtására.

I. FEJEZET.

**A BIRTOKRENDEZÉS TELEKKÖNYVI (MŰSZAKI) VÉGRE-
HAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES MUNKARÉSZEK, IRATOK,
NYOMTATVÁNYOK ÉS IRATMINTÁK.**

A birtokrendezés telekkönyvi (műszaki) végrehajtásához a következő munkarészek, iratok, nyomtatványok és iratminták szükségesek:

1. A 25.000/1948. (III. 18.) I. M. sz., valamint az 58.000/1949. (X. 15.) I. M. számú rendelet alapján készült munkarészek:
 - a) nyilvántartási lapok (II. sz. minta), illetőleg birtokösszeírási ív (VIII. sz. minta),
 - b) birtokösszeírási ív összesítése (IX. sz. minta),
 - c) azonosítási jegyzék (III. sz. minta),
 - d) a telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak birtokállapotáról a 15. §-nak megfelelően, vagy más minta szerint készült cédulák (továbbiakban: birtoklapok),
 - e) telekkönyvi helyrajzszámok cédulái,
 - f) juttatási névsor (X. sz. minta),
 - g) a IX. számú minta szerint az államra átszállt ingatlanokból ki nem osztottként kezelt birtokrészletek (tartalékingatlanok) jegyzéke,
 - h) pausz-térképmásolatok;
 - i) a megyei tanács végrehajtóbizottsága mezőgazdasági osztálya földbirtokrendezési csoportjának, illetőleg a volt megyei földhivatalnak (továbbiakban: földbirtokrendezési csoport) a juttatás (visszajuttatás) tárgyában hozott határozatai.

Amennyiben a felsorolt munkarészek alapjául vállalkozó mérnök által készített munkarészek is szolgáltak, a birtokrendezési eljáráshoz ezek a mérnöki munkarészek, és pedig a kiosztási földkönyv, a kiosztási birtokív és az ezekhez tartozó vázrajzok is szükségesek.

2. Amennyiben a birtokrendezéssel érintett községben az államra a magyar-csehszlovák lakosságcseré-egyezmény alapján is szálltak át ingatlanok, a birtokrendezés végrehajtásához szükséges a 22.000/1950. I. M., II/3. számú körrendelet végrehajtása során készített munkarészek is; ha ezeket a munkarészeket vállalkozó mérnök készítette, akkor ezek a mérnöki munkarészek is.

3. A 600/1945. (III. 18.) M. E. számú rendelet alapján készített munkarészek:

- a) kiosztási földkönyv,
- b) kiosztási birtókív,
- c) kiosztási vázrajz,
- d) tartalék (ofa) ingatlanokra vonatkozó telekkönyvi betétek (telekjegyzőkönyvek) másolata.

4. A közületi és a szövetkezeti ingatlannyilvántartás (közületi földkönyv) munkarészei és iratai:

- a) földlapok,
- b) földkönyvek,
- c) feljegyzések,
- d) megosztási (változási) jegyzék,
- e) fel nem dolgozott határozatok és bejelentések.

5. Földadókataszteri munkarészek:

- a) kataszteri telekkönyv,
- b) változási jegyzékek,
- c) kataszteri színes birtokvázlatok,
- d) osztálykivonatok.

6. A megyei földbirtokrendezési csoport iratanyaga:

a) az Országos Földhivatal 703.080/1949. VI. 2. számú körrendelete alapján készített „Változási jegyzék”,

b) a 15.037/1949. (XI. 26.) F. M. számú rendelet alapján hasznosított ingatlanokról készített kimutatás és szerződések,

c) a lemondottak és kimozdítottak jegyzéke,

d) az állam részére felajánlott és elfogadott ingatlanok jegyzéke,

e) a juttatás, illetőleg visszajuttatás tárgyában hozott és a telekkönyvi hatóságnak esetleg még át nem adott határozatok.

7. A birtokrendezési eljárás lefolytatásához az alant felsorolt nyomtatványokat és iratmintákat kell használni:

A) Nyomtatványok:

- 1. Helyrajzszám-lap,
- 2. Értesítés a birtokbaadásról,
- 3. Összevonandó ingatlanok jegyzéke,
- 4. Táblakimutatás,

- 5/I. Kimutatás az ingatlanok számbavételéről,
5/II. Kimutatás a táblák kialakításáról,

B) Iratminták:

3/a. Függelék az összevonandó ingatlanok jegyzékéhez,

4/a. Függelék a táblakimutatáshoz,

5. Birtokrendezési jegyzőkönyv,

5/III. Jegyzék azokról a telepesekről (juttatottakról) és visszajuttatásra jogosultakról, akiknek az általuk használt és a táblába került ingatlanuk helyett más ingatlan birtokbaadása egyáltalán nem, vagy csak részben szükséges,

5/IV. Jegyzék a táblákba került házakról.

5/V. Kártalanítási javaslat,

6. Telekkönyvön kívüli tulajdonosok jegyzéke,

A 4. és 5. pont alatti iratokat a megyei földmérési igazgatóságtól, a 6. pont alatti iratokat a megyei földbirtokrendezési csoporttól az igazságügyminiszter által a birtokrendezéssel kapcsolatos telekkönyvi (műszaki) tennivalók irányítására és ellenőrzésére meggyénként kijelölt megbízott (megyefelelős) veszi át és gondoskodik azoknak a telekkönyvi hatóság székhelyére szállításáról. Ebben a munkájában a megye felelőst a megyei földbirtokrendezési csoport vezetője támogatja és a felmerülő költségek kifizetéséről gondoskodik.

A munkarészeket, iratokat és nyomtatványokat részletes átvételi-átadási jegyzék mellett, a telekkönyvi hatóság vezetőjétől a Birtokrendező Bizottság mellé rendelt telekkönyvi szakértő — ha a Bizottság mellé több szakértő van beosztva, közülük a községfelelős — veszi át és gondoskodik azoknak a községbe való szállításáról, amihez — szükség szerint — gépkocsit vagy tengelyfuvart is igénybe vehet. Az átvett munkarészeket és iratokat a birtokrendezés befejezése után az átvevő ugyancsak a telekkönyvi hatóság vezetőjének köteles hiánytalanul és épségben visszaadni, aki azokat a megye felelős útján az átadó hatóságoknak visszaküldi. A telekkönyvi hatóság vezetőjének kell visszaadni azokat a nyomtatványokat is, amelyeket az eljárás során nem használtak fel.

A 7. B) pontban felsorolt iratmintáknak megfelelő nyomtatvány nem készült, azokat a mintáknak megfelelően, szükség szerint kell elkészíteni.

Az átvevő a munkarészek és eszközök épségeért, megőrzéséért és az előírt éberségi rendelkezések betartásáért személyileg is felelős.

A megyei földmérési igazgatóságtól átvett munkarészekbe mindennemű bejegyzés szigorúan tilos.

II. FEJEZET.

ÁLTALÁNOS SZÁMBAVÉTEL.

A Birtokrendező Bizottság a birtokrendezésbe bevont ingatlanok általános számbavételét az alábbiak szerint foganatosítja, illetve a számbavétellel kapcsolatban a következőket állapítja meg:

1. A magyarországi német lakosságra vonatkozó rendelkezések alapján mennyi ingatlan szállt át a magyar államra; ebből mennyit osztottak ki a telepesek (juttatottak) között és mennyit adtak a visszajuttatásra jogosultak tulajdonába; ezek egybevetésével mennyi terület áll még tartalékként rendelkezésre.

2. Ha a községben a magyar-csehszlovák lakosságcseré-egyezmény alapján is szálltak át ingatlanok a magyar államra, mennyi ezeknek az ingatlanoknak a területe, ebből mennyit használtak fel telepítésre (juttatásra); a kettő egybevetésével mennyi a tartalékterület.

3. A 600/1945. (III. 18.) M. E. számú rendelet végrehajtása során igénybevett birtokokból mennyi a fennmaradt tartalék-ingatlanok területe; ebből mit használtak fel időközben juttatásra és ennek levonása után mennyi a maradvány.

4. Mennyi a felajánlott és elfogadott, de még a felajánló vagy más személy egyéni használatában levő ingatlanok területe.

5. Mennyi a juttatásukról lemondottak vagy abból kimozdítottak használatában levő juttatott ingatlanok területe.

6. Mennyi a község (város) tulajdonában vagy használatában levő olyan ingatlanoknak a területe, amit nem az állami gazdaság kezel.

Az 1. pont alatt említett ingatlanok számbavételénél az államra átszállt ingatlanok területét a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú, illetőleg az 58.000/1949. (X. 15.) I. M. számú rendelet szerint készített VIII., illetőleg IX. számú minta szerinti munkarészekből,

a telepesek (juttatottak) között kiosztott ingatlanok mennyiségét a birtoklapokból,

a visszajuttatásra jogosultak által birtokban tartott, illetőleg részükre visszajuttatott ingatlanok területét pedig ugyancsak a birtoklapokból, vagy a tényleges birtokállapotot feltüntető egyéb munkarészekből kell megállapítani. A maradékra vonatkozóan ezek egybevetésével tett megállapítás eredményének azonosnak kell lenni a munkarészekből helyrajzszám szerint összeállított tartalékkimutatás területi adataival. Ha mérnöki munkarészek is készültek, az adatok megállapításánál ezeket is

figyelembe kell venni. A mérnöki munkarészekben a szükséges adatokat a kiosztási birtokív összesítő adatai tartalmazzák.

A 2. pont alatt említett területeket és az ezekből rendelkezésre álló tartalékot a 22.000/1950. I. M. II/3. számú körrendelet alapján készített IX. és XIV. számú mintának megfelelő, illetőleg a mérnöki munkarészekből és a külön elkészített tartalékkimutatásból kell megállapítani.

A 3. pont alatt említett tartalékingatlanokat a földreform során készített kiosztási birtokívben földalapi ingatlanként feltüntetett területek összesítésével, illetőleg a földalapi ingatlanok telekkönyvi betét (telekjegyzőkönyv) másolatán feltüntetett ingatlanok területének összcadásával kell megállapítani. Az így megállapított tartalékokból nem kell számításba venni azokat az ingatlanokat, amelyeket házhelyrendezés, vagy tanyaközség céljára tartalékoltak és erre a célra már felhasználtak, vagy előre láthatólag még felhasználnak; le kell vonni továbbá az időközben felhasznált ingatlanok területét is. (Lásd az I. 6. a.) pont alatt a „Változási jegyzék”-et stb.)

A 4. pontban említett területeket a földbirtokrendezési csoport által készített kimutatásból, illetőleg a megyei földmérési igazgatóság által rendelkezésre bocsátott közületi földkönyvből kell megállapítani.

Az 5. pontban említett területeket a földbirtokrendezési csoport által készített kimutatás alapján az érdekeltek birtokalapjából kell megállapítani, feltéve, hogy az ingatlanok a tartalékkimutatásba még nincsenek felvéve.

A 6. pontban említett területeket a megyei földmérési igazgatóság által készített közületi földkönyvből kell megállapítani.

Az 1—3. pontokban részletezett tartalékingatlanok összterületének a megállapításánál meg kell vizsgálni azt is, hogy ezekből az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet vagy termelőszövetkezeti csoport (a továbbiakban: termelőszövetkezet) használatába került-e ingatlan. Az ilyen ingatlanokat az eljárás során mint az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet ingatlanait kell figyelembe venni.

III. FEJEZET.

A TÁBLÁKBA ÖSSZEVEONANDÓ INGATLANOK RÉSZLETES SZÁMBAVÉTELE.

A táblákba összeveonandó ingatlanokat részletesen helyrajzi-szám szerint kell számbavenni.

Az állami gazdaság ingatlanainak számbavétele.

Az állami gazdaság részére számba kell venni és táblába össze kell vonni az állam, a megye, a járás, a község (város) vagy ezek vállalata, intézménye, intézete, az általuk kezelt alapítvány tulajdonában vagy egyéb használatában levő és a birtokrendezéssel érintett község vagy szomszédos község határában fekvő mindazokat az ingatlanokat, amelyeknek táblába való összevonását a birtokrendezés során az állami gazdaság kéri. Az állami gazdaság részére kell összevonni a tartalékterületeket, ide értve azokat is, amelyeket a 15.037/1949. (XI. 26.) F. M. számú rendelet értelmében a községi előjáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) átmenetileg haszonbérlet útján hasznosít, továbbá az állami gazdaság által kezelt előhaszonbérleti vagy felajánlott, valamint a kezelésbe még át nem vett, de az ingatlanforgalmi bizottság által már elfogadott, felajánlott ingatlanokat is.

A termelőszövetkezeti ingatlanok számbavétele.

Termelőszövetkezet részére táblába össze kell vonni, tehát számba kell venni a már működő termelőszövetkezet minden tagjának, illetőleg a termelőszövetkezetet alakítani kívánó dolgozó parasztnak és velük közös háztartásban élő családtagoknak a község, valamint a szomszédos községek területén tulajdonában, haszonélevezetében, haszonbérletében, vagy másnemű használatában lévő, vagy az állam által a termelőszövetkezet részére átengedett valamennyi ingatlant. Így számba kell venni azokat az ingatlanokat is, amelyek előhaszonbérlet vagy felajánlás alapján kerültek a termelőszövetkezet, illetőleg tagjai használatába, vagy az eljárás során a tartalékokból vagy a felajánlásokból a megyei tanács végrehajtóbizottsága mezőgazdasági osztályának vezetője a termelőszövetkezet részére átenged.

A számbavétel alapjául szolgáló munkarészek.

Az állami gazdaság által már használt ingatlanokat részben a közületi földkönyv alapján, részben a rendelkezésre álló egyéb munkarészekből kell számbavenni. A tartalék ingatlanokat, illetőleg mindazokat az ingatlanokat, amelyeket az állami gazdaság még nem használt, a tartalékkimutatásból, illetőleg a rendelkezésre álló egyéb munkarészekből és nyilvántartásokból kell számbavenni.

A termelőszövetkezet, illetőleg tagjai által használt ingatlanokat akként kell számbavenni, hogy a termelőszövetkezet elnökétől, illetőleg a termelőszövetkezetet alakítani kívánó dolgozó parasztnak

előkészítő bizottságától be kell kérni a tagok névjegyzékét, valamint a tagok ingatlanaira vonatkozó adatokat. Ha a termelőszövetkezeti tagok valamelyike telepes (juttatott) vagy visszajuttatásra jogosult, számbaveendő ingatlanainak adatait az I. 1. alatt megjelölt munkarészekből, illetőleg a munkarészek közül a birtoklapokról kell venni. Ha a tag nem telepes (juttatott) vagy nem visszajuttatásra jogosult, vagy ha juttatott (visszajuttatott) ingatlanain felül más ingatlana is van, a számbavételre kerülő ingatlanok adatait elsősorban a kataszteri birtokívek, továbbá a tag által esetleg bemutatott okiratok (telekkönyvi másolat stb.), gazdanyilvántartás vagy egyéb rendelkezésre álló munkarészek alapján kell megállapítani, a tényleges birtokállapot figyelembevételével. Az adatokra vonatkozóan a termelőszövetkezeti tagokat személyesen is meg kell halgatni. Ha az érdekelt ingatlanának közelebbi adatait közölni nem tudja, a földrésztel irodai beazonosítás útján a térképen kell megkeresni és a helyrajzszámát a térképről kell megállapítani. Ha irodai beazonosítás útján valamelyik ingatlan helyrajzszámát nem lehet megállapítani, a termelőszövetkezeti tag az ingatlant a helyszínen köteles megmutatni. Ilyen esetben a telekkönyvi szakértő helyszíni azonosítással állapítja meg az ingatlan helyrajzszámát. A termelőszövetkezet, illetőleg tagjai által használt ingatlanok számbavételénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a közületi földkönyvben csak az elkészítéséig belépett tagok földjeinek adatai vannak feldolgozva, ennél fogva az ezt követő időben, különösen az eljárás alatt belépett tagok földjeinek számbavételére a közületi földkönyv adatot nem tartalmaz.

Erdő- és legelőilletőségek, belsőségek, szőlők, gyümölcsösök.

A táblákba összevonandó ingatlanok részletes számbavétele során nem szabad számbavenni a társulati és közbirtokossági erdő- és legelőilletőségeket, belsőségeket, valamint a szőlőket és gyümölcsösöket.

Helyrajzszám-lapok kiállítása.

A fentiek szerint táblákba összevonandó valamennyi birtokrészletről a jelen utasításhoz csatolt 1. számú mintának megfelelő helyrajzszám-lapot kell kiállítani. A kiállítandó helyrajzszám-lapok adatait a tartalékkimutatókból, vagy a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú rendelet szerint készített azonosító jegyzékből, ha pedig ez nem tartalmazza a község összes helyrajzszámait, a közületi földkönyvből, illetőleg a kataszteri munkarészekből kell venni. A helyrajzszám-lap jobb felső sarkában levő kockába „Ág” vagy „Tsz” jelzést kell tenni, aszerint, hogy az ingatlant állami gaz-

daság, vagy termelőszövetkezet részére kell összevonni. A helyrajziszám-lapon a telepest (juttatottat), illetőleg visszajuttatásra jogosultakat tulajdonosként kell feltüntetni akkor is, ha tulajdonjoga a telekkönyvben még nincs bekebelezve; használóként csak az ingatlan haszonbérelőjét, haszonélvezőjét kell feltüntetni.

Előfordulhat, hogy valamely birtokrészletnek csak egy részét kell számbavenni (pl. osztatlan közös tulajdon, részbeni felajánlás), ilyen esetben a számbavételnél az ingatlant még nem kell megosztani, hanem a helyrajziszám-lapon a helyrajziszám egész területét fel kell tüntetni, azután az így beírt területet piros tintával át kell húzni és fölébe kell írni a tulajdoni arálynak megfelelő és külön kiszámított területet.

Ha a 600/1945. (III. 18.) M. E. számú rendelet végrehajtása során kiosztott, de még nem telekkönyvezett ingatlant kell számbavenni, a hitelesített műszaki munkarészekben szereplő kiosztási sorszámot kell a helyrajziszám helyett a helyrajziszám-lapra beírni. Ezeket a kiosztási sorszámokat megkülönböztetésül a helyrajziszámoktól mindig az eléjük írt „R” betűvel kell jelölni, máskülönben ugyanúgy kell kezelni (pl. megosztani), mintha helyrajziszámok lennének.

Dolgozó paraszt telekkönyvön kívüli tulajdona.

Ha az eljárás során dolgozó parasztnak telekkönyvön kívüli tulajdonát képező ingatlanát is bevonták a birtokrendezésbe, a jelen utasításhoz mellékelte 6. számú mintának megfelelő jegyzékbe is fel kell venni a telekkönyvön kívül szerzett ingatlant és a tulajdon megszerzésére vonatkozó adatokat. Külön jegyzékbe kell foglalni az 1948. évi augusztus hó 28. napja előtt és külön az említett időpont után történt telekkönyvön kívüli tulajdonszerzéseket; mindkét jegyzéket két példányban kell készíteni.

Az összevonandó ingatlanok jegyzékének elkészítése az állami gazdaság ingatlanairól.

Az állami gazdaság ingatlanainak számbavételéről a jelen utasításhoz mellékelte 3. számú mintának megfelelően, három példányban „Összevonandó ingatlanok jegyzék”-ét kell elkészíteni. Ez a jegyzék az összevonandó ingatlanok tulajdonosainak betűsorrendjében tünteti fel az ingatlanok adatait. A jegyzéket úgy kell elkészíteni, hogy az összevonandó ingatlanok helyrajziszám-lapjait először tulajdonosonként kell összegyűjteni, majd a tulajdonosok betűsorrendjében rendezni. Egy-egy tulajdonos helyrajziszám-lapjait birtoktestenként, azon belül a helyrajziszámok sorrendjében

kell csoportosítani. (Birtoktest alatt azoknak a birtokrészleteknek az összességét értjük, amelyek egymással összefüggnek, osztatlan tulajdonban vannak és külön út létesítése nélkül egymástól nem választhatók szét.) A birtokrendezés során táblákba összevonandó ingatlanok jegyzékének rovatait — a 2., 4., 14—17. rovat kivételével — a csoportosított helyrajziszám-lapok adatai alapján kell kitölteni.

Ha a számbavett ingatlanok egy része a szomszédos községek határában van, a jegyzékeket községenként elkülönítve kell elkészíteni.

Az összevonandó ingatlanok jegyzékének három példányából az első példány az iratoknál marad, a második példányt cserejegyzék céljára kell felhasználni, a harmadik példányt pedig a birtokrendezés befejeztekor további felhasználásra, a földbirtokrendezési csoportnak kell átadni.

A 3. mintájú jegyzékek összegezése és ellenőrzése.

A birtokrendezésbe bevont ingatlanok területi és kataszteri tiszta jövedelem rovatait tulajdonosonként és oldalanként ideiglenesen összegezni kell. Az oldalösszegek összegezése által kell megállapítani a birtokrendezésbe bevont ingatlanok összterületét és kataszteri tiszta jövedelmének összegét, azután a helyrajziszám-lapokat művelési áganként és ezen belüli minőségi osztályonként csoportosítani kell. Az így csoportosított helyrajziszám-lapok adatainak összeadása útján meg kell állapítani, hogy egy-egy művelési ághoz, illetőleg minőségi osztályba mennyi ingatlan tartozik és hogy ezek területi végösszege egyezik-e az összevonandó ingatlanok jegyzékének végösszegével. Ez az összehasonlítás a jegyzék helyességének ellenőrzésére is szolgál.

Az összevonandó ingatlanok jegyzékének elkészítése, összesítése és ellenőrzése a termelőszövetkezeti ingatlanokról.

A termelőszövetkezet részére a számbavételt ugyancsak a 3. számú minta szerinti jegyzéken a helyrajziszám-lapok alapján kell megejteni. Ha a községben több termelőszövetkezet működik, külön-külön jegyzéken kell számbavenni mindeniknek az ingatlanát, ha pedig a termelőszövetkezetnek, illetőleg a termelőszövetkezeteknek másik községben is van földje, községenként és minden községben termelőszövetkezetenként elkülönítve kell az ingatlanokat a jegyzékbe foglalni. A jegyzék területi és kataszteri tiszta jövedelem rovatait ideiglenesen összegezni kell. A művelési áganként és minő-

ségi osztályonként való összegezést, illetőleg ellenőrzést ugyanúgy kell elvégezni, mint az állami gazdaság összevonandó ingatlanainál.

Az ellenőrzés után a helyrajzszám-lapokat az „Ág“, illetőleg „Tsz“ jelzésre tekintet nélkül, a helyrajzszámok növekvő sorrendjében kell összerakni.

Ha a számbavétel során, de még ennek lezárása előtt, tehát legkésőbb 1950. évi szeptember hó 19. napján a termelőszövetkezet igazgatósága, vagy a termelőszövetkezeti csoport intézőbizottsága új tag belépését közli, ennek ingatlanait is számba kell venni. A számbavétel lezárása után történt belépéseket a táblák kialakítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

A telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak többlet-használatának mennyiségi megállapítása.

A részletes számbavétel során meg kell állapítani, hogy az olyan telepesek (juttatottak), illetőleg visszajuttatásra jogosultak közül, akik nem tagjai a termelőszövetkezetnek, ki és mennyi ingatlant használ juttatásának, visszajuttatásának mértékén felül többletként. Ezt az ingatlan mennyiséget az állami gazdaság részére kell számbavenni, az állami gazdaság ingatlanairól készült 3. számú kimutatás végösszegéhez hozzá kell adni és a tábla kialakításánál figyelembe kell venni. A termelőszövetkezet javára kell számbavenni a többlet-használatot vagy annak egy részét, ha ennek a termelőszövetkezet részére átengedéséhez a mezőgazdasági osztály vezetője hozzájárult.

Telepes (juttatott) esetében annak a kérdésnek a megállapításánál, hogy van-e többlet-használat, elsősorban a földbirtokrendezési csoportnak (megyei földhivatalnak) a határozatából kell kiindulni. Ha ilyen határozat nincs, a földbirtokrendezési csoportnak a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú rendelet szerint készített X. számú mintának megfelelő juttatási névsorba foglalt határozatát kell irányadónak venni, de csak abban az esetben, ha az a tényleges birtokállapottal egyezik. Ha ilyen határozat sem lenne, a juttatás mértékének megállapításánál a községi juttatási átlagot és a családtagokra számított juttatási mértéket kell figyelembe venni, illetőleg ha a telepes a magyar-csehszlovák lakosságcsere egyezmény keretében intézményesen áttelepített személy, tizenöt kat. holdig azt a földmennyiséget is, amennyi földje Csehszlovákiában tulajdonában volt. Az említett X. számú minta szerint készült juttatási névsorban összesítve vannak mindazok az adatok, amelyek a juttatás mennyiségének megállapításában ilyen esetben is irányadók, ezért

a foglalkozásra, családi állapotra, gyermekek számára, a korábban tulajdonában volt föld mennyiségére stb. nézve az érdekelteket külön meghallgatni nem kell.

A telepes (juttatott) által az előző bekezdés szerint megállapított földmennyiségen felül használt ingatlanl többlethasználatnak kell tekinteni, feltéve, hogy a többlet egy kataszteri holdat meghalad. Feltétlenül többlet használatnak kell tekinteni minden esetben azt az ingatlant, amelyet a telepes (juttatott) 15 kataszteri holdon felül tart a birtokában.

A tényleges birtokállapot figyelembevételével kell elbírálni a visszajuttatásra jogosultakra vonatkozó rendelkezések [84/1950. (III. 25.) M. T. számú rendelet 2. §] alkalmazásának kérdését, illetőleg többlethasználatuk ügyét, különösen ha a visszahagyás kérdésében a földbirtokrendezési csoport (megyei földhivatal) helyrajziszám szerint még nem határozott. Ily esetben a földbirtokrendezési csoportnak a korábbi határozatait is figyelmen kívül kell hagyni, ha nem egyezik a tényleges birtokállapottal. A visszajuttatásra jogosultság szempontjából — arra tekintet nélkül, hogy az érdekellet milyen jegyzékre vették fel — a tényleges birtokállapot irányadó és a szóbanlévő személyeknek a tényleges birtokállapot alapján a 16.116/1950. (IX. 12.) F. M. számú rendelet (továbbiakban: Bv.) 8. §-ában meghatározott keretben tíz kataszteri holdat meg nem haladó ingatlan mennyiséget külön határozat nélkül is visszahagyottnak, illetőleg visszajuttatottnak kell tekinteni és érintetlenül kell hagyni. Ha ennél többnek van birtokában a többletet mint tartalékot számba kell venni. A birtokállapot tekintetében a birtoklapokat, illetőleg az 1. 1. pontban felsorolt munkarészek adatait kell irányadónak venni. A visszajuttatásra jogosultság elbírálásához a birtokban lévő érdekelttől semmiféle igazolást kérni nem kell, kivéve, ha őt Németországba áttelepítették és onnan visszatért, vagy az áttelepítési eljárás során megszökött. Ilyen esetben igazolni kell, hogy a magyar állampolgárság visszaszerzése szempontjából irányadó jelentkezési kötelezettségének eleget tett.

Ha a többlethasználó telepes (juttatott), illetőleg visszajuttatásra jogosult személy a termelőszövetkezetnek tagja, a többlethasználat számbavételétől minden vonatkozásban teljesen el kell tekinteni, mert a termelőszövetkezet tagja által használt ingatlanokat a termelőszövetkezeti ingatlanok között egyébként is számba kell venni.

A számbavett többlet használatokat a birtokrendezési jegyzőkönyv 5/III. jelű mellékleteként jegyzékbe kell foglalni.

Előzetes csere a szomszéd községbeli ingatlanokra.

Ha a Brv. 12. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján lehetőség van arra, hogy az állami gazdaságnak vagy a termelőszövetkezetnek, illetőleg tagjainak a szomszéd községben fekvő ingatlanát ki lehet cserélni a birtokrendezéssel érintett községben fekvő olyan földdel, amely a szomszédos községben lakó tulajdonosé, a Bizottság elnöke és egy tagja, egy telekkönyvi szakértővel átmegy a szomszéd községbe. Ott a községi jegyzőnek, a DFOSZ helyi szervezete egy kiküldöttjének és az érdekelteknek bevonásával letárgyalja a cserét. A tárgyalásra el kell vinni a szomszéd községben fekvő ingatlanokról a 3. számú mintának megfelelő nyomtatványon készített jegyzék másodpéldányát és a vonatkozó helyrajzszám-lapokat. Ha a cserére a megegyezés létrejött, — amennyiben csak részben jött létre, a létrejött részében, — a cseretárgyalás eredményét a telekkönyvben is keresztülvezethetés végett jegyzékbe kell foglalni. E jegyzék céljára a jelen utasításhoz mellékelt 4. számú mintának megfelelő táblakimutatást kell használni. Ilyen esetben a „Táblakimutatás“ cím helyébe „A szomszéd községbeli ingatlanokért megszerzett ingatlanok jegyzéke“ címet kell írni; a kimutatás 8. rovatába pedig a „Használó neve“ szavak helyett „A csereingatlan mely községben van“ szavakat kell beírni. Ebbe a jegyzékbe az előzetes cseretárgyalás során az adatokat az érdekelt bemondása alapján kell felvenni, majd ezeket a birtokrendezéssel érintett községbe való visszatérés után a rendelkezésre álló munkarészekből ellenőrizni és az ellenőrzés eredménye szerint helyesbíteni kell. Ezek után az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet részére összevonandó ingatlanonként azokat a birtokrésztleteket kell számba venni, amelyek a birtokrendezéssel érintett községben vannak és a lebonyolított előzetes csere folytán rendelkezésre állanak. Ilyen esetben a szomszéd községben kicserélt birtokrésztletek helyrajzszám-lapjait összekötve félre kell tenni és a csere folytán a birtokrendezéssel érintett községben megszerzett birtokrésztletekről helyrajzszám-lapot kell kiállítani. Ezeket a helyrajzszám-lapokat úgy kell jelzéssel ellátni, besorolni, jegyzékbe foglalni és kezelni, mint a birtokrendezéssel érintett községben lévő többi birtokrészlet helyrajzszám-lapjait, annak is figyelembevételével, hogy a birtokrészlet táblába esik-e, vagy azon kívül fekszik.

Amennyiben a szomszéd községben az ingatlanokat a Brv. 12. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján a birtokrendezéssel érintett községben fekvő ingatlanokkal kicserélni nem lehet, a Brv. 12. §-ának (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint azokat vagy cserébe lehet adni a birtokrendezéssel érintett község-

ben kialakított táblába eső földért olyan tulajdonosnak, aki nem dolgozó paraszt, vagy a földművelésügyi miniszter külön engedélye alapján a szomszéd községben lehet táblát kialakítani és az ilyen táblába bekerült ingatlanért lehet a szomszéd községben számbavett birtokrészleteket cserébe adni. Mivel ezekben az esetekben előzetes cserét lefolytatni nem kell, a birtokrészletek helyrajzszám-lapjainak kezelése és jegyzékbe foglalása nem tér el az egyébként irányadó rendelkezésektől.

A számbavétel eredményének a birtokrendezési jegyzőkönyvbe foglalása.

Az általános számbavételnek, valamint a táblákba összevonandó ingatlanok részletes számbavételének befejezése után annak eredményét az 5/1. számú nyomtatványnak megfelelő kimutatásba kell foglalni és a kimutatást a birtokrendezési jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

IV. FEJEZET.

A TÁBLÁK KIJELÖLÉSE.

A kijelölés előkészítése és foganatosítása.

A Birtokrendező Bizottság már a számbavétel ideje alatt készítse elő a táblák kijelölését. Ennek érdekében a Bizottság egy-két tagja a táblák céljára alkalmas területeket a helyszínen szemlélje meg, a táblába eső ingatlanokról készítsen feljegyzéseket és szemléltető vázlatot. Az összevonandó ingatlanok számbavétele után a Bizottság a rendelkezésre álló adatok alapján a Brv. 9. §-ában foglalt rendelkezések figyelembevételével a térképen (pauszmásolaton) kijelöli a táblákat. Ezután az irodai kijelölés után — de a táblába eső és kicserélendő ingatlanok összeírása előtt — a kijelölt táblákat a helyszínen is meg kell tekinteni. Ha a táblakijelölés a helyszíni bejárás eredményeként a Brv. 9. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelel, a tábla határvonalait a pausz-térképmásolaton vastag fekete vonallal meg kell jelölni. Ha nem áll rendelkezésre a község pausz-térképmásolata, a táblák határvonalait a község kataszteri birtokvázlatán grafit ceruzával kell kijelölni és a táblákról pauszpapíron összefüggő térképmásolatot kell készíteni.

A 3. számú jegyzékbe felvett és táblába került birtokrészletek adatainak megállapítása és kezelése.

A táblarajzon fekete ironnal be kell vonalazni az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezet tulajdonában, használatá-

ban, illetőleg tagjainak tulajdonában vagy használatában lévő, tehát a 3. jegyzékbe felvett táblába esett birtokrészleteket.

Ez után a 3. számú jegyzékben felvett és a kialakított táblákba eső (a táblarajzon fekete ironnal bevonalazott) ingatlanoknak a helyrajziszám-lapjait, a 3. számú jegyzék helyrajziszám-lapjai közül ki kell emelni és az átlók irányában át kell húzni, egyidejűleg a 3. számú jegyzék másodpéldányán a helyrajziszámot szintén át kell húzni. A táblarajzon be nem vonalazott helyrajziszámok lesznek azok a birtokrészletek, amelyek beleesnek a táblába, nem szövetkezeti tag, vagy nem állami gazdaság tulajdonát képezik és az eljárás során kicserélendők. Ezekről a helyrajziszámokról az azonosítási jegyzék vagy a kataszteri munkarészek segítségével helyrajziszám-lapokat kell kiállítani és az áthúzott helyrajziszám-lapok közé a helyrajziszámok növekvő sorrendjében besorolni, majd az ily módon összerakott, tehát a táblákba került ingatlanok helyrajziszám-lapjait — a helyrajziszámok növekvő sorrendjében — táblánként kell csoportosítani.

A táblakimutatás elkészítése.

A táblákról a bekerült ingatlanok helyrajziszámainak növekvő sorrendjében a jelen utasításhoz mellékelt 4. számú mintának megfelelő táblakimutatást kell két példányban készíteni. Külön kimutatást kell készíteni az állami gazdaság és külön a termelőszövetkezet részére összevont, táblába eső ingatlanokról, oly módon, hogy a részükre kialakított minden táblát fel kell venni a kimutatásba, tehát nem táblánként, hanem állami gazdaságonként és termelőszövetkezetenként kell készíteni a kimutatást. A táblakimutatást az előző bekezdés szerint táblánként csoportosított helyrajziszám-lapok alapján kell összeállítani, abba a táblákba belekerült valamennyi birtokrészletet fel kell venni. A táblakimutatásban a táblákat „Ág“, illetőleg „Tsz“ (több tábla esetén „Ág/1“, „Ág/2“, „Tsz/1“, „Tsz/2“ stb.) jelzéssel kell ellátni, aszerint, hogy a tábla az állami gazdaság vagy termelőszövetkezet használatába került. Ha a községben több termelőszövetkezet részére történt táblakialakítás, a „Tsz/1“, „Tsz/2“ jelzést folytatólag kell használni, tehát az egyik termelőszövetkezet táblájánál pl. „Tsz/1“-től „Tsz/4“-ig, a másikonál „Tsz/5“-től „Tsz/7“-ig stb.

A kicserélendő ingatlanok jegyzéke.

A táblakimutatás elkészítése után a táblarajzon fekete ironnal bevonalazott ingatlanok, tehát az átlósan áthúzott helyrajziszám-lapok helyrajziszámait a táblakimutatás másodpéldányán át kell

húzni. Az át nem húzott helyrajziszámok azok a birtokrészletek, amelyeket ki kell cserélni, feltéve, hogy telepesek (visszajuttatásra jogosultak) többlethasználatának nem minősülnek.

A táblakimutatás adatainak ellenőrzése.

A táblakimutatás elkészítése után a táblákba került ingatlanok helyrajziszám-lapjait, tehát az áthúzottakat is, az állami gazdaság, illetőleg az egyes termelőszövetkezetek csoportjain belül a művelési ágnak és a minőségi osztálynak megfelelően kell rendezni, majd a helyrajziszám-lapok területi adatait ennek a csoportosításnak megfelelően összegezni kell és az összegezést ellenőrzés céljából egybe kell vetni a táblakimutatások összegezésével. Az egybehasonlítás után a helyrajziszám-lapok közül az áthúzottakat ki kell emelni és összekötve félre kell tenni.

A telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak többlethasználatának helyrajziszám szerint számbavétele.

A Bizottság ezek után a telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak többlethasználataként a 3. számú jegyzékben eddig csak mennyiségileg számbavett ingatlanokat helyrajziszám szerint kijelöli. Evégből átvizsgálja az érdekeltek birtoklapjait, illetőleg a birtoklásukra vonatkozó egyéb nyilvántartások adatait és a kijelölt táblákra figyelemmel dönt. Azoknak a táblába esett birtokrészleteknek helyrajziszám-lapjait, amelyekért a bizottság döntése szerint más ingatlant adni nem kell, ki kell emelni, a tulajdonosra vonatkozó bejegyzést az állam tulajdonára kell helyesbíteni, a jobb felső sarokban lévő kockába „Ág“ illetőleg „Tsz“ jelzést kell tenni és a lapot az átlók irányában át kell húzni, majd a helyrajziszámot a 4. számú jegyzék másodpéldányán át kell húzni és a táblarajzon be kell vonalazni. Azokról a birtokrészletekről, amelyeket a Bizottság nem hagyott vissza és a kialakított táblán kívül esnek, az állam tulajdonaként, helyrajziszám-lapot kell kiállítani és aszerint, hogy állami gazdaság, vagy termelőszövetkezet részére összevonandó tartalékingatlanról van szó, a helyrajziszám-lap jobb felső sarkán levő kockába „Ág“ vagy „Tsz“ jelzést kell tenni. Végül a többlethasználatra vonatkozó helyrajziszám-lapok adatait — az áthúzottakat is — a 3. számú jegyzékbe, a csupán mennyiségileg számbavett terület helyett fel kell venni olymódon, hogy az áthúzott helyrajziszám-lapokon felvett helyrajziszámokat a 3. számú jegyzékben is a beírás után azonnal át kell húzni, majd az át nem húzott helyrajziszám-lapokat be kell sorolni a táblába nem esett birtokrészletek helyrajziszám-lapjai közé.

A csere céljára szolgáló ingatlanok jegyzéke.

A 3. számú jegyzéken az áthúzások után megmaradt helyrajzi-számok a termelőszövetkezeti tagoknak, illetőleg az állami gazdaságnak a táblán kívül maradt és csere céljára felhasználható ingatlanai. Ezeknek az ingatlanoknak a helyrajziszám-lapjai „Ág” vagy „Tsz” jelzéssel vannak ellátva és nincsenek áthúzva.

A táblakimutatás helyrajziszám-lapjainak jelzése.

A cseretárgyalások megkezdése előtt a 4. számú jegyzék másodpéldányán megmaradt, kicserélendő ingatlanok helyrajziszám-lapjainak jobb felső sarkán levő kockába a Birtokrendező Bizottság megállapításai alapján „D”, „K” vagy „U” jelzést kell beírni, aszerint, hogy dolgozó parasztról (dolgozó kiscemberről), kulák-birtokosról, vagy úribirtokosról van szó.

Ennek a műveletnek helyes befejezése után helyrajziszám-lap jelzés, illetőleg kezelés nélkül nem maradhat.

A birtoktestek összekapcsolása.

A 3. mintájú jegyzék másodpéldányán a térkép segítségével az egyes birtoktesteket össze kell kapcsolni és a területet a 10. rovatban összegezni kell. Az egy birtoktestet alkotó birtokrészeket ilyen összekapcsolásának az a célja, hogy a cserénél a birtoktestek gazdaságilag hasznavehetetlen részekre szét ne essenek.

A helyrajziszám-lapok csoportosítása.

Az eljárás helyes lefolytatása esetében az összes helyrajziszám-lapok három csoportba vannak sorolva:

1. „Ág” vagy „Tsz” jelzésű és keresztvonallal az átlók irányában áthúzott lapok; ezekkel mint a táblába eső ingatlanok lapjaival tovább nem kell foglalkozni.
2. „D”, „K”, „U” jelzésű lapok; ezek a lapok a kicserélendő ingatlanok adatait tartalmazzák.
3. „Ág” és „Tsz” jelzésű, keresztvonallal át nem húzott lapok; ezek a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanok lapjai.

V. FEJEZET.

INGATLANCSERÉK.

A cseretárgyalások előkészítése.

A „D”, „K”, „U” jelzésű helyrajziszám-lapokat (2. csoport), tekintet nélkül arra, hogy melyik táblába került ingatlanokra vonatkoznak, a „D”, „K”, „U” jelzés szerint és ezen belül tulajdo-

nosonként csoportosítani kell; az egyes tulajdonosok között olyan sorrendet kell megállapítani, hogy a jobbminőségű föld tulajdonosa megelőzze a gyengébb minőségű föld tulajdonosát és ez a csoportosítás alapul szolgáljon mind az érdekeltek megidézéséhez, mind a cseretárgyalásokhoz.

A csere céljára rendelkezésre álló birtokrészletek helyrajzi-szám-lapjait tehát az „Ág“ és „Tsz“ jelzéssel ellátott lapok közül azokat, amelyek az átlók irányában nincsenek áthúzva (3. csoport), ugyancsak a cseretárgyalások megkönnyítésére művelési ágankint és ezen belül a birtokrészletek minőségének megfelelően csoportosítani kell.

A cseretárgyalás előkészítése két tárgyalócsoport részére.

Ha a Birtokrendező Bizottság a cserék nagyobb száma miatt a cserék letárgyalására két tárgyaló csoportot alakít, mind a táblába került kicserélendő ingatlanokról, mind a táblán kívül fekvő, csere céljára rendelkezésre álló birtokrészletekről a csoportok részére külön-külön jegyzéket kell készíteni. Evégből a 4. számú nyomtatványon a cseretárgyalások céljára készítendő egyik külön jegyzékbe a jobb minőségű (pl. I—III. osztályú) kicserélendő ingatlanokat, a másik külön jegyzékbe a gyengébb minőségű (pl. IV—VIII. osztályú) ingatlanokat kell a táblajegyzékből felvenni, figyelmet fordítva arra, hogy egy birtokrészlet se kerüljön bele mind a két jegyzékbe és így egy birtokrészletre se tárgyalja le a Bizottság kétszer a cserét.

Ugyanígy két külön jegyzéket kell készíteni a 3. számú nyomtatvány felhasználásával a csere céljára rendelkezésre álló birtokrészletekről. Ezeknél a külön jegyzékeknél is minőség szerint kell csoportosítani az ingatlanokat abból a szempontból, hogy melyik birtokrészlet kerüljön az egyik és melyik a másik jegyzékbe. A csoportosítást oly módon kell végrehajtani, hogy a kicserélendő ingatlanok jegyzékébe felvett birtokrészletek maradéktalan kicserélésére a 3. számú nyomtatványon készült különjegyzékbe felvett ingatlanok mindkét tárgyaló csoportnál fedezetet biztosítsanak. A 3. számú nyomtatványon készítendő külön jegyzékek összeállításánál is gondot kell arra fordítani, hogy ugyanaz a birtokrészlet mind a két külön jegyzékbe bele ne kerüljön és így ugyanazt a birtokrészletet a Bizottság ne adja kétszer cserébe.

A cseretárgyalások lefolytatása.

Az érdekelteknek a cseretárgyalásra való meghívására és a cseretárgyalások lefolytatására a Brv., valamint a földművelésügyi

miniszter által kiadott Birtokrendezési Utasítás az irányadó. A cseretárgyalásokkal kapcsolatban gondot kell fordítani, hogy a dolgozó paraszt érdekelték a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanok jegyzékét megtekinthessék. Nekik a birtokrészletek fekvését a térképen is meg kell mutatni és általában biztosítani kell, hogy a csereingatlant a legjobb belátásuk szerint maguk válasszák ki. Lehetőleg ugyanakkor meg kell hallgatni a dolgozó parasztokat a végzett gazdasági munkálatokért és egyéb létesítményekért járó megtérítés tekintetében is; ennek eredményét a cserébe adott birtokrészlet helyrajziszám-lapjára fel kell jegyezni.

A cseretárgyalások során a jegyzékek és helyrajziszám-lapok kezelése.

A cseretárgyalások során a kicserélendő ingatlanok jegyzékéül a táblakimutatás másodpéldánya, a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanok jegyzékéül pedig az összevonandó ingatlanok másodpéldánya, illetőleg — ha két tárgyalócsoporthoz alakult — a fentebb említett külön jegyzékek szolgálnak. A cseretárgyalás alkalmával a 4. számú jegyzék másodpéldányába, illetőleg külön példányaiba a kicserélendő ingatlan helyrajziszámának sorába a 9. és 10. rovatba nyomban be kell írni a cserébe kapott ingatlan helyrajziszámát és területét. Ha a táblakimutatásban erre nincs elegendő hely, a további bejegyzéseket a 4/a. mintájú függelékbe kell felvenni. Ugyanekkor a 3. számú jegyzék másodpéldányán, illetőleg külön példányain a 15. és 16. rovatba a cserébe adott ingatlan helyrajziszámsorába be kell írni, hogy a birtokrészletet kinek adta a Bizottság cserébe. Ha a bejegyzésre a hely nem elegendő, a további bejegyzést a 3/a. mintájú függelékbe kell bevezetni. Ezekkel a bejegyzésekkel egyidejűleg a megfelelő helyrajziszám-lapokat ki kell emelni és az „Ág” és „Tsz” jelzésű lapokra rá kell jegyezni, hogy a birtokrészletet ki kapta cserébe, azután a jobb felső sarokban lévő kockában az „Ág”, illetőleg „Tsz” jelzést át kell húzni és helyébe — aszerint, hogy ki kapta cserébe — „D”, „K” vagy „U” jelzést kell tenni. Ugyancsak ki kell emelni — nyomban a csere letárgyalásakor — az eredetileg „D”, „K”, „U” jelzésű lapokat is és e jelzéseket áthúzással, helyettük „Ág” vagy „Tsz” jelzést kell beírni, aszerint, hogy a birtokrészlet az állami gazdaság vagy a termelőszövetkezet táblájába esett. Mindezeknek a bejegyzéseknek pontos végrehajtása ellenőrzéséül szolgál abban a tekintetben, hogy minden csere végre van-e hajtva és minden birtokrészlet fel van-e használva. Ha ugyanis „D”, „K”, vagy „U” jelzésű helyrajziszám-lap marad a jelzés áthúzása és új jelzés beírása nélkül, ez arra utal, hogy a birtokrészlet még nincs kicserélve. Ha pedig „Ág”

és „Tsz.” jelű helyrajziszám-lap marad a szükséges cserék végrehajtása után új jelzés nélkül, az arra utal, hogy még felhasználható birtokrészlet van.

Ha két tárgyaló csoport járt el, a cserék letárgyalása után a megejtett cserékre vonatkozóan a külön jegyzékbe felvett bejegyzéseket a táblakimutatások, valamint az összevonandó ingatlanok jegyzékeinek másodpéldányaiba be kell vezetni. A külön kimutatások a cserék letárgyalásához szolgálnak segédletül, minél fogva a cserék letárgyalása alatt a másodpéldányokba bejegyzéseket foganatosítani nem lehet. A további eljárás viszont a másodpéldányokra van alapítva, ezért a különpéldányokból az adatoknak a másodpéldányokba való átvezetésére van szükség.

Birtokrészletek megosztása a cserékkel kapcsolatban.

Az ingatlanok cseréjét úgy kell végrehajtani, hogy a csere-ingatlanok megosztására lehetőleg ne kerüljön sor. Ha ez mégis elkerülhetetlen, a megosztásról a telekkönyvi szakértő a vázlatkönyvben (összefűzött fogalmi papír) vázlatot készít. A megosztást fel kell venni a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú rendelet szerint készített V. számú jegyzékbe. A végleges vázrajzot a vázlatkönyv alapján a telekkönyvi foganatosítás alkalmával kell elkészíteni.

A cserék lezárásával kapcsolatos tennivalók.

Az ingatlanok kicserélése után a Birtokrendező Bizottság megvizsgálja, hogy a csere céljára rendelkezésre álló valamennyi ingatlan felhasználást nyert-e. Ha azt állapítja meg, hogy egyes ingatlanok nem lettek felhasználva, ezek területével növeli a kijelölt tábla területét, vagy esetleg a cserére fel nem használt birtokrészletet összevonás nélkül hagyja. Ebben az esetben az így fennmaradt helyrajziszám-lapra rá kell jegyezni, hogy az állam tulajdona. Ezeket a birtokrészleteket a továbbiakban fel nem használt tartalékként kell kezelni, kimutatásba kell foglalni és a kimutatást az ingatlanoknak a 15.037/1949. (XI. 26.) F. M. számú rendelet alapján ideiglenes hasznosítása végett a község elöljáróságának (városi végrehajtóbizottság elnökének) át kell adni. A táblák végleges kijelölésével és a csereingatlanok kiadásával létesített birtokállapot alapján véglegesen le kell zárni a 3. számú mintának megfelelő jegyzék másodpéldányán készült cserejegyzéket és a 4. számú mintának megfelelő táblakimutatást.

A táblák adatainak a birtokrendezési jegyzőkönyvbe vétele.

A táblák kialakítása után a birtokrendezési jegyzőkönyv mellékletenként a táblákra vonatkozó adatokat az 5/II. számú mintá-

nak megfelelő kimutatásba kell foglalni. A kimutatásba fel kell venni az összevonandó ingatlanok számbavételére vonatkozó adatokat is.

VI. FEJEZET.

A BIRTOKRENDEZÉSI JAVASLAT.

A cseretárgyalások befejezése után a Birtokrendező Bizottság a Brv. 16. §-ában foglalt rendelkezések figyelembevételével elkészíti a birtokrendezési javaslatot. A javaslatban a táblák kialakításán és cseréken felül foglalkozni kell a birtokrendezéssel érintett többi ingatlan ügyével is. Azoknak a telepeseknek (juttatottaknak) és visszajuttatásra jogosultaknak használatában lévő ingatlanokat, amelyek nem kerültek bele a táblákba, vagy a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanok jegyzékébe felvéve nem voltak, érintetlen birtokállapottal kell hagyni és ennek alapján kell a telekkönyvezésre javaslatot tenni.

VII. FEJEZET.

A BIRTOKBAADÁS.

Az érdekelték értesítése.

Az ingatlanok birtokbaadásához a tulajdonbaadásban, illetőleg cserében érdekelt telepeseket (juttatottakat), visszajuttatásra jogosultakat, ingatlan tulajdonosokat és ingatlan használókat a 2. számú mintának megfelelő értesítéssel kell megidézni. Az értesítést minden egyes érdekelt részére a birtokrészletek adatainak pontos feltüntetésével ki kell állítani és azt neki meg kell küldeni még akkor is, ha erről az érdekelt előzetes szóbeli értesítést kapott. Egy érdekelt részére valamennyi birtokrészletére vonatkozóan együttesen csak egy értesítést kell küldeni. Az ingatlanoknak az értesítésbe bevezetendő adatait oly módon kell megállapítani, hogy a helyrajzszám-lapok közül a kicserélt ingatlanok helyrajzszám-lapjait régi tulajdonosonként, a csere céljára felhasznált ingatlanok helyrajzszám-lapjait pedig új tulajdonosonként csoportosítjuk. Ezután az értesítésbe a birtokrészletek adatait bevezetjük. Ez a művelet egyúttal ellenőrzésül szolgál arra is, hogy egy birtokrészlet sem került kétszer csereként kiadásra.

A birtokbaadás megszervezése.

Az ingatlanok birtokbaadását előre meg kell szervezni. A szervezésnél figyelemmel kell lenni a birtokbaadandó ingatlanok fek-

vésére. Ezért szükség esetén szabadkézzel, vonalasan, dűlönkint szerkesztett átnézeti vázlatban minden egyes birtokbaadandó ingatlant fekvésének megfelelően be kell jelölni. A birtokbaadást ennek az átnézeti vázlatnak a segítségével úgy kell megszervezni, hogy a legkevesebb terepjárást tegye szükségessé.

Kártalanítási javaslatok.

Legkésőbb a birtokbaadás ütemszakaszában az 5/IV. számú mintának megfelelően jegyzéket kell készíteni a táblákba bekerült házakról és az 5/V. számú mintának megfelelően javaslatot a mezei leltár és egyéb létesítmények miatt indokolt kártalanításról.

A bizottság az eljárás egész folyamata alatt, de különösen a táblák kialakításával kapcsolatban folytatott helyszíni bejárások és a dolgozó parasztokkal folytatott tárgyalások, valamint a birtokbaadás során állapítsa meg és jegyezze fel — esetleg a helyrajzszám-lapok hátlapjára — a kártalanítás szempontjából jelentős tényeket.

Az említett 5/IV. és 5/V. számú kimutatásba, illetőleg javaslatba minden érdekeltre a bejegyzéseket külön sorszám alatt kell bevezetni. A bevezetéseknek, illetőleg javaslatoknak annyira teljesnek és körültekintőnek kell lennie, hogy a megyei földbirtokrendezési csoport arra utalással határozhasson, tehát sem a kártalanítandó értékek leírása, sem pedig a kártalanítás módja és mennyisége tekintetében ne legyen kénytelen további eljárást folytatni, vagy határozatában részletesebb leírást, esetleg indokolást tenni. Ha a kártalanításra az érdekeltek között megegyezés jött létre, a javaslatot erre utalással kell bevezetni. A szóbanlévő jegyzékben és javaslatban az egyes tételeket egymástól aláhúzással el kell választani, olymódon azonban, hogy az aláhúzás fölött maradjon hely a földbirtokrendezési csoport esetleges bejegyzéseire.

A birtokbaadás foganatosítása.

A birtokbaadást a csere céljára felhasznált birtokrészletekről kiállított és dűlönkint csoportosított helyrajzszám-lapok segítségével a helyszínen lehetőleg mérés nélkül az ingatlanok egyszerű megmutatásával kell foganatosítani. Az ingatlanokat csak a dűlőút felőli oldalukon kell birtokba adni. Esetleges megosztásoknál a méréseket a legközelebb fekvő út sarokpontjaitól, vagy egy-két ellenőrző méréssel jónak talált egyéb pontoktól kell elvégezni.

A birtokbaadás befejezésével a táblák összevonását és a telepeket (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak végleges elhelyezését befejezettnek kell tekinteni.

VIII. FEJEZET.

BEFEJEZŐ MUNKÁLATOK.

A lezárt kimutatások és jegyzékek alapján az azonosítási jegyzékben fel kell tüntetni, az új birtokállapotot. A telepesek (juttatottak) közül a termelőszövetkezeti tagok birtoklapjaiból a táblába összevonandó, vagyis a 3. számú jegyzéken számbavett ingatlanok helyrajzszámait át kell húzni és fel kell tüntetni, hogy azok a termelőszövetkezet használatába kerültek. Ezeket az ingatlanokat a továbbiakban már mint a termelőszövetkezet használatában lévőket kezeljük. Annak a telepesnek (juttatottnak) visszajuttatásra jogosultnak, aki nem tagja a termelőszövetkezetnek, de eddig használt ingatlana helyett más ingatlant kapott tulajdonba, birtoklapján a cseréfét át kell vezetni. A birtokrendezési javaslatnak megfelelő birtokállapotot feltüntető azonosítási jegyzék alapján a változásokat a további munkarészekbe is be kell dolgozni és ennek alapján el kell készíteni a telekkönyvezés előkészítéséhez szükséges, a 25.000/1948. (III.18.) I. M. számú, illetőleg az 58.000/1949. (X. 15.) I. M. számú rendeleteknek megfelelő munkarészeket.

IX. FEJEZET.

VEGYES RENDELKEZÉSEK.

A táblák tulajdona.

A kialakított táblák területe — bevitt ingatlanaik arányában — a 3. számú jegyzék 1. számú rovatában felsorolt személyek közös tulajdonát képezi. Az arányszámot úgy kell megállapítani, hogy a 3. számú minta 1. rovatában felsorolt személyek tulajdonát képező ingatlanoknak a 11. rovatban feltüntetett összterületét — tekintet nélkül arra, hogy a helyrajzszám, mint táblába került, ki van-e húzva vagy sem — a 2. rovatban négyszögölekben kimutatjuk. Ez képezi a tulajdoni arány számlálóját, a nevező pedig az összes táblák területi összegének négyszögölekben kifejezett értéke. Amennyiben a 3. számú jegyzék 2. rovatában felvett számok végösszege nem egyezik a nevezővel, a különbséget az állam tulajdoni arányszámát feltüntető számlálónál kell kiegyenlíteni.

Birtokrészletek megosztása.

A birtokrendezési eljárás során az egy helyrajzszám alatt kezelt birtokrészletet általában megosztani nem kell. Különösen

nem kell megosztani, ha annak csak egy része esik a tábla határvonalain belül és a birtokrészlet olyan, amelyet az eljárás során összevonandó ingatlanként számba kellett venni. Ilyen esetben a tábla határát a birtokrészlet határáig ki kell terjeszteni. Nem kell megosztani az olyan táblába került birtokrészletet sem, amelynek csak egy része volt táblába összevonandó, vagyis részben termelőszövetkezeti tagé, részben nem tagé volt. Ilyen esetben azért az illetőségért, amely nem a termelőszövetkezet tagjának a tulajdona, más ingatlant kell cserébe adni. Meg kell osztani viszont a birtokrészletet, ha a táblán kívül lévő, csere céljára szolgáló birtokrészlet csak részben volt az állam vagy a termelőszövetkezet, illetőleg tagjának tulajdona, továbbá abban az esetben, ha a birtokrészletet nem egész területével vagy területileg megosztva több érdekeltnek kell cserébe adni. Meg kell osztani akkor is a birtokrészletet, ha annak egy része számba nem vehető szőlő vagy gyümölcsös, vagy olyan a táblába beékelte épülettel összefüggő terület, amelyet kicserélni nem lehet. A megosztásokról a vázlatkönyvben vázlatot és a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú rendelet V. mintájának megfelelő jegyzékét és a telekkönyvi foganatosításkor vázrajzot kell készíteni. A megosztás alapján keletkezett és táblába került vagy összevonandó új birtokrészletről új helyrajzszám-lapokat kell kiállítani és a továbbiakban a megosztás folytán keletkezett új birtokrészleteket az új helyrajzszám-lapok alapján kell kezelni. A megosztás folytán megszűnt birtokrészlet helyrajzszám-lapját a vázrajzkönyvhöz kell csatolni, a megosztás folytán keletkezett arról az új birtokrészletről pedig, amely nem esik a táblába, vagy összevonandó ingatlanként nem vehető számba, új helyrajzszám-lapot kiállítani nem kell.

Változások figyelembevétele.

A birtokrészleteket a földadó kataszteri nyilvántartásban feltüntetett művelési ág és minőségi osztály alapján kell számbavenni. Ha a művelési ágban a bejegyzett állapothoz képest időközben változás állott be és ez a változás a csere szempontjából jelentős, a változást a helyrajzszám-lapon fel kell tüntetni és a birtokrészletet ennek figyelembevételével kell kezelni.

Mérések.

Az eljárás folyamán a birtokrészletek területének megállapítására méréseket foganatosítani általában nem kell. Ha azonban

a birtokrészlet-határok esetleges eltolódását meg kell állapítani, illetőleg a helyes birtokrészlet-határokat vissza kell állítani, az ennek érdekében szükséges méréseket el kell végezni.

Fel kell mérni továbbá az ingatlant, ha a földreformmal vagy telepítéssel érintett olyan ingatlan szolgál csere céljára, amelynek tényleges területe nyilvánvalóan 800 négyszögöllel nagyobb, mint a hivatalosan nyilvántartott területe. Ugyancsak fel kell mérni az ingatlant akkor is, ha valamely földrészletet dolgozó paraszt kap cserébe és ennek területe nyilvánvalóan 200 négyszögöllel kisebb, mint a hivatalosan nyilvántartott terület. Ilyen esetekben az ingatlanok a felmérés eredménye szerint mutakozó területét kell figyelembe venni.

A felmérést a telekkönyvi szakértő végzi, illetőleg, ha nagyobb szaktudást, esetleg műszerek használatát igénylő mérésre van szükség, a földbirtokrendezési csoport útján, a megyei földmérési igazgatóságtól földmérési szakértőt kér.

Az eljárás során készült iratok példányszámai és azok továbbítása.

A birtokrendezésről a jegyzőkönyvet mellékleteivel együtt az 5. számú mintának megfelelően, két példányban kell vezetni. Az egyik példányt a községi előjárásának (városi végrehajtóbizottság elnökének), a másikat a megyei földbirtokrendezési csoportnak kell átadni.

Az összevonandó ingatlanok jegyzékét (3. számú mintának megfelelő nyomtatvány), valamint ennek esetleges függelékét három példányban kell elkészíteni. A három példány közül egyik az ingatlanok számbavételének rögzítésére, a másik a cseretárgyalások céljára szolgál és ezeket a példányokat a telekkönyvi iratokhoz kell csatolni. A harmadik példányba be kell vezetni azokat a bejegyzéseket, amelyekből kiténik, hogy az ingatlan a táblába került, illetőleg ki kapta cserébe, vagy esetleg felhasználatlanul maradt. Ennek a példánynak a telekkönyvi iratoknál maradt első példánnyal egyeznie kell. Az ilyen módon lezárt példányt, esetleges függelékével együtt, a megyei földbirtokrendezési csoportnak kell átadni.

A táblakimutatást (4. számú mintának megfelelő nyomtatvány) az eljárás során előbb két példányban kell elkészíteni. Az egyik példány a táblába került ingatlanok számbavételének, a másik a cseretárgyalások lebonyolításának céljára szolgál. Ezeket

a példányokat a telekkönyvi iratokhoz kell csatolni. A véglegesen lezárt táblakimutatásból, esetleges függelékeivel együtt, a birtokbaadás ütemszakaszában még további 5 példányt kell készíteni.

A fentiekhez képest tehát a birtokbaadás befejezése után a megyei földbirtokrendezési csoportnak a telekkönyvi (műszaki) és egyéb iratokat nem kell átadni, hanem azokat a községfelelős a telekkönyvi hatóság vezetőjének adja vissza avégből, hogy a telekkönyvi hatóság vezetője az I. M. megyefelelős útján az eljárás céljára átadó hatósághoz visszaküldje, illetőleg a telekkönyvi iratokat a telekkönyvi hatóságnál tartsa.

A Birtokrendező Bizottság elnöke a birtokbaadás befejezése után a megyei földbirtokrendezési csoport vezetőjének a következő iratokat adja át:

1. birtokrendezési jegyzőkönyvet egy példányban, mellékleteivel,

2. a 3. számú mintán készült összevonandó ingatlanok jegyzékeit, esetleges függelékeivel, egy példányban,

3. a táblakimutatásokat, esetleges függelékeivel, öt példányban,

4. a szomszéd községbeli ingatlanok cseréjével kapcsolatban készült jegyzéket, ha ilyen készült, egy példányban,

5. az 1948. augusztus hó 25. napját megelőzően megszerzett telekkönyvön kívüli tulajdonok kimutatását (6. számú minta), két példányban,

6. a telekkönyvi iratokhoz nem tartozó feljegyzéseket.

A dolgozó parasztok telekkönyvön kívüli tulajdonával kapcsolatban a 6. számú mintának megfelelően szerkesztett kimutatások mindenikét két példányban kell elkészíteni. E kimutatások közül az 1948. augusztus 28. előtt tulajdonszerzésre vonatkozókat fentiek szerint kell átadni, az említett időpont után bekövetkezett tulajdonszerzésre vonatkozókat pedig elkészítésük után nyomban az ingatlanforgalmi bizottságnak kell megküldeni.

A szomszéd községbeli ingatlanok előzetes cseréjével kapcsolatban a birtokrendezéssel érintett községben rendelkezésre álló ingatlanokról készült jegyzéket két példányban kell elkészíteni. Ezek közül az egyik a telekkönyvi iratoknál marad, a változásoknak a telekkönyvvezést előkészítő munkarészekbe való bejegyezhetése végett, a másik példányt pedig a megyei földbirtokrendezési csoportnak kell átadni.

A megyei földbirtokrendezési csoport a *birtokrendezési vég-határozat* fogalmazványához csatolja a csereingatlanok jegyzékének, valamint — ha van ilyen — a szomszéd községbeli ingatlanok cseréjével kapcsolatban készült jegyzéknek említett példányát, a táblakimutatás egy példányát, továbbá a telekkönyvön kívüli tulajdonra vonatkozó kimutatások egy-egy példányát. A földbirtokrendezési csoport a birtokrendezési véghatározatról annyi kiadmányt készít, amennyi az értesítő részben fel van sorolva. A véghatározatnak a telekkönyvi hatóság, a megyei földmérési igazgatóság és a községi adóhivatal (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztálya) részére kézbesítendő példányaihoz csatolni kell a táblakimutatásnak az esetleges függelékével kiegészített egy-egy példányát, a telekkönyvi hatóság példányához pedig csatolni kell még a telekkönyvön kívüli tulajdonra vonatkozó kimutatások egy-egy példányát. (Ezeket a véghatározati kiadmányokat csak a határozat jogerőre emelkedése után kell kézbesíteni.) A véghatározatnak a földművelésügyi miniszter, a DÉFOSZ megyei titkársága és a SZÖVOSZ megyei központja részére kézbesítendő példányaihoz sem táblakimutatást, sem más mellékletet csatolni nem kell. A véghatározat kiadmányának az állami gazdaság vezetője, illetőleg a termelőszövetkezet elnöke részére kézbesítendő példányához csatolni kell a vonatkozó táblakimutatást.

A *kártalanítási véghatározat* fogalmazványához a megyei földbirtokrendezési csoport csatolja a birtokrendezési jegyzőkönyv mellékletei közül az 5/IV. számú kimutatásnak, illetőleg 5/V. kártalanítási javaslatnak a csoport által elkészítendő másolatát. A kártalanítási véghatározat kiadmányából egy-egy példányt kell készíteni a földművelésügyi miniszter, a községi eljáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) az érdekelt termelőszövetkezet elnöke, az érdekelt állami gazdaság vezetője, az állami gazdaságok megyei központja, valamint mindazok részére, akik a határozat értelmében megtérítésre kötelezve, vagy jogosítva vannak. A földművelésügyi miniszter és a községi eljáróság (városi végrehajtóbizottság elnöke) példányaihoz csatolni kell a fogalmazvány mellékleteinek teljes másolatát. A többi érdekelt, tehát az állami gazdaság, a termelőszövetkezet, valamint a kártalanításra kötelezettek és jogosultak részére a kiadmányhoz csatolni kell a szóbanforgó kimutatás, illetőleg javaslat vonatkozó részének — lehetőleg a kiadmány hátuljára írt — kivonatos másolatát. Az állami gazdaságok megyei központjának kiadmányához az említett kimutatásnak, illetőleg kártalanítási javaslatnak az érdekelt állami gazdaság vezetőjének kézbesítendő példánnyal azonos kivonatát kell csatolni.

A telekkönyvi hatóság az eljárással kialakított tényleges bir-

tokállapotnak megfelelő *telekkönyvi változások bejegyzéséhez szükséges munkarészeket*, és pedig a 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú rendelet XIV. számú mintának megfelelően készített kiosztási birtokív tervezetet, az esetleg szükséges birtokrészlet megosztására vonatkozó jegyzéket és vázrajzot egy példányban készíti el és adja át hitelesítés végett a földbirtokrendezési csoportnak. A hitelesített munkarészekről a telekkönyvi hatóság egy-egy másolatot készít és ad át a megyei földmérési igazgatóságnak és az adóhivatalnak (városi végrehajtóbizottság pénzügyi osztályának).

Budapest, 1950. szeptember hó 12-én.

Dr. Berek István s. k.
osztályvezető.

FÜGGELÉK

Helyrajzszám-lap

Község: *Kurd*

Helyrajzi szám	Művelési osztály	Művelési ág	Terület		Kataszteri tiszta jóvedelem		Szelvény- szám	Tkvi betét- (tjkv) szám	Jegyzet
			kh	□-öl	K	f			
3216	3	sztó	1	623	1976	4	658		

Tulajdonos neve: *Kása István és felesége*

Tulajdoni arány: *1/1*

Lakóhely: *Kurd*

Használó neve: */.*

Lakóhely:

Cserébe kapta: *Nagy Miklós*

Kurdi
Birtokrendező Bizottság

Értesítés

A Birtokrendező Bizottság Nagy Miklós (név) kurdi (29. hsz.) lakosnak a 3013, 3014, 5702 és 5809 helyrajzi számú Homokos és Köncses dűlőben levő 4 kat. hold 396 □-öl kiterjedésű juttatott ingatlana* helyett — mivel a birtokrendezés során táblába esett — a Patakköz dűlőben levő 3216, 3217 és 3320 helyrajzi számú 4 kat. hold 402 □-öl kiterjedésű szántó és rét művelési ághoz tartozó ingatlant adja tulajdonul* birtokba. A birtokbaadás 1950. évi szeptember hó 29. napján d. e. 8 órákor kezdődik. A Bizottság fentnevezettét a birtokbaadásra azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy a birtokbaadást távollétában is megőrtántnek kell tekinteni. Egyben figyelmezteti, hogy a birtokbaadott ingatlan megműveléséről feltétlenül gondoskodjék.

Kurdi, 1950. évi szeptember hó 28. n.

Sándor József

községi (kör-) jegyző-városi végrehajtóbizottság elnöke.

Tóth Péter

a Birtokrendező Bizottság elnöke.

* A meg nem feloldó részt törölni kell.

K u r d község (város)

„Dózsa György” termelőszövetkezet

Összevonandó

(Csere céljára szolgáló)

Tulajdonos neve és lakása	Tulajdoni arány (számláló)	Használó neve és lakása	Használati arányszám (számláló)	Kataszteri helyrajzi szám	Dűlő neve	Művelési ág
1	2	3	4	5	6	7
Aba László		tul.		1514/10*	Buda	3 szőlő
" "		tul.		1822/1	Árpás	2 szőlő
" "	5900	tul.		1822/2	"	3 rét
Allam	51200	„Béke” termelőszövetkezet		R 825	Kerek	2 szőlő
Bérczi Elek		Kiss András		1513/6*	Buda	2 szőlő
" "		" "		1823/9	Árpás	2 rét
" "		" "		7612*	Lapos	3 szőlő
" "	10225	" "	10225	7615*	Lapos	2 szőlő
Köves Péter		tul.		1856	Árpás	2 rét
" "		tul.		4879	Hosszú	3 szőlő
" "	19300	tul.		3876	Kerek	2 szőlő
Rákász József						
stb.						
Összesen :	76725					

ingatlanok kimutatása.

ingatlanok jegyzéke.)

Terület			Kat. t. jöv.			Ki kapta cserébe		Jegyzet
helyrajzi számon- kint	birtok- testen- kint	egy tulajdo- nos összesen	helyrajzi számon- kint	birtok- testen- kint	egy tulajdo- nos összesen			
kh. ha. n. m ²	kh. ha. n. m ²	kh. ha. n. m ²	K f	K f	K f	tulajdonként	használatra	
9	10	11	12	13	14	15	16	17
2 500	2 500		37 —	37 —		—	—	Tsz tábla
1 —			20 —			Kiss Mihály	a tul.	
— 600	1 600	3 1100	7 20	27 20	64 20	Szabó János	a tul.	
32 —	32 —	32 —	613 —	613 —	613 —	1. a függelék	1. tételét	
1 625	1 625		26 50	26 50		—	—	Tsz tábla
2 —	2 —		26 —	36 —		Szöke István	a tul.	
1 800			36 —			—	—	Ág tábla
1 800	3 —	6 625	28 —	64 —	126 50	—	—	Ág tábla
4 780	4 780		75 20	75 20		—	—	Tsz tábla
2 920	2 920		38 50	38 50		—	—	Tsz tábla
5 —	5 —	12 100	210 20	210 20	323 90	—	—	Tsz tábla

* Ezeket a számokat helyes kezelésnél át kell húzni. A mintán csak nyomdatechnikai okokból nincsenek áthúzva.

3/a számú minta (Iratminta).

Függelék az összevonandó ingatlanok kimutatásához

K u r d község

Tétel- szám	Kat. hrsz.	Terület		Ki kapta cserébe		Jegyzet számítások
		k. h.	□-öl m ²	tulajdonként	használatra	
1	2	3		4	5	6
1	R. 825/1	4	—	Zsiros János	tul.	
	R. 825/2	2	800	Kárász Péter	Balla Sándor	
	R. 825/3	4	—	Piri László	tul.	
	R. 825/4	5	500	Borbély Béla	tul.	
	R. 825/5	1	1000	Budai Gergő	tul.	
	R. 825/6	1	800	Láng Tibor	tul.	
	R. 825/7	3	—	Láng Tibor	Zengő Péter	
	R. 825/8	6	—	Bittai Lajos	tul.	
	R. 825/9	3	—	Lányi Jakab	tul.	
	R. 825/10	1	100	Bartha Péter	tul.	
Összesen:		32	—			

4/a számú minta (Iratminta).

Függelék a táblakimutatáshoz

K u r d község

A táblába eső ingatlanáért cserébe kapott ingatlan				Jegyzet	Tételszám	A táblába eső ingatlanáért cserébe kapott ingatlan				Jegyzet	Tételszám	A táblába eső ingatlanáért cserébe kapott ingatlan				Jegyzet
hrsz-a	területe					hrsz-a	területe					hrsz-a	területe			
	k. h. ha	□-öl m ²					k. h. ha	□-öl m ²					k. h. ha	□-öl m ²		
1	2	3		4	1	2	3		4	1	2	3		4		
1	1950	—	400													
	2038	—	1410													
	3620	1	825													
	R. 210/2	2	900													
	R. 809	1	1500													
	R. 832/10	2	100													
	Összesen:	11	335													
2																

Kurd

község (város)

4. számú minta. (Nyomtatvány.)

„Dózsa György” termelőszövetkezet

Táblakimutatás

Kat. hrsz.	Dűlő neve	Minőségi oszt.	Művelési ág	Terület		Kat. t. jöv.		Tulajdonos neve	Használó neve	A táblába és itt felvett ingatlanért cserébe kapott ingatlan		
				kh. ha.	□-öl m ²	K	f			helyrajzi száma	területe	
											kh ha	□-öl m ²
1	2	3	4	5		6		7	8	9	10	
1514 10*	Búzás	3	szőlő	2	500	37	—	Aba László	tul.			
1515 *	"	3	"	6	1200	112	15	Kövér Péter	Kiss András	—	—	—
1516	"	2	"	11	300	167	91	Zsáros János	tul.	l. függ.	1	tétel
1517	"	2	"	11	810	219	25	Barta Péter	"	4913 3879	6 5	660 300
1518	"	3	"	2	200	32	20	Nagy József	"	2876	2	200
1520 *	"	2	"	4	620	65	70	Kása István	"	—	—	—
1521	"	3	"	13	216	187	56	Állam (tart.)	—	—	—	—
1522	"	2	"	—	884	5	78	Tóth Péter	tul.	763	—	900
1632 *	"	2	rét	7	800	121	30	Állam (tart.)	—	—	—	—
1633	"	3	"	2	680	25	30	Nagy József	—	872	2	650
1634	"	2	"	7	—	13	—	Zsáros János	"	3825 R 710 4580	3 2 2	— — —
R* 105a	"	3	leg	30	—	150	—	Állam (tart.)	—	—	—	—
Összesen				98	1410	1128	21					

* Ezeket a számokat helyes kezeléssel át kell húzni. A mintán csak nyomdatechnikai okokból e senek áthúzva.

Birtokrendezési jegyzőkönyv*

Készült Kurdon az 1950. évi szeptember hó napjától folytatólagosan a kurdi Birtokrendező Bizottság működéséről.

I. A Birtokrendező Bizottság megalakulása.

A tolnamegyei tanács végrehajtóbizottságának elnöke a kurdi Birtokrendező Bizottság elnökévé a 8.128/Ku/1/1950. számú határozatával Nagy Mihály kurdi lakost jelölte ki.

A Birtokrendező Bizottság elnöke megbízólevelét, továbbá a földművelésügyi miniszternek Kurd község birtokrendezését elrendelő 8.128/X/40/1950. számú határozatát, valamint a kiutalt pénzállományt, az útmutatókat és egyéb iratokat a tolnamegyei földbirtokrendezési csoport vezetőjétől az 1950. évi szeptember hó napján órákor átvette.

A 25.000/1948. (III. 18.) I. M. számú, illetőleg az 58.000/1949. (X. 15.) I. M. számú rendelet szerint szerkesztett és az eljárás lefolytatásához szükséges munkarészeket, valamint az egyéb telekkönyvi és műszaki iratokat 1950. évi szeptember hó . . napján . . órákor a Bizottság mellé beosztott Sipos József telekkönyvi szakértő a helyszínre hozta. Az átvett iratokról készített iratjegyzőkeket a Bizottság a jegyzőkönyvhöz A) alatt csatolja.

Az elnök a Birtokrendező Bizottságba kiküldött tagokat az 1950. évi szeptember hó . . napjának . . órájára alakuló ülésre összehívta és az említett időpontban a Bizottságot az alábbiak szerint alakította meg.

* Ez a jegyzőkönyv a birtokrendezési jegyzőkönyv elkészítéséhez mintául szolgál. Tartalmilag egy elképzelt birtokrendezésre vonatkozik. A jegyzőkönyvet nem kell szorosan az események sorrendjében naponként felvenni, hanem az eljárás egy-egy ütemszakát, annak lezárása után kell jegyzőkönyvbe foglalni. Az ugyanazon ütemhez tartozó minden anyagot lehetőleg egy cím alatt kell összefoglalni.

A Bizottság elnöke: Nagy Mihály kurdi lakos.

A Bizottság tagjai: Szabó Imre, a DÉFOSZ helyi szervezetének kiküldötte,

Molnár Bálint, a DÉFOSZ helyi szervezetének a nem termelőszövetkezeti tagok képviselőjére kiküldött tagja,

Szekeres Péter, a kurdi „Dózsa György” termelőszövetkezet kiküldötte,

Váci István, a kurdi állami gazdaság kiküldötte.

Balog Kálmán, a kurdi állami mezőgazdasági gépállomás kiküldötte, valamint

Fodor József, Kurd község jegyzője.

A Bizottság elnöke megállapítja, hogy a bizottsági tagok megbízása a kiküldő szervek által szabályszerűen történt.

A Birtokrendező Bizottság mellé a tolnamegyei földbirtokrendezési csoport vezetője telekkönyvi (műszaki) szakértőként Sipos József telekkönyvvezető, bonyhádi lakost. mellérendelt segéderőként pedig Tóth Béla és Kádár Mihály ugyancsak bonyhádi lakosokat osztotta be.

A Bizottság ügykezelésének ellátására Kurd község elöljárósága Kozma Margit kurdi lakos, községi tisztviselőt és Nagy Péter kurdi községi kézbesítőt rendeli ki.

A Birtokrendező Bizottság a fentiek szerint 1950. évi szeptember hó . . -án . . órákor szabályszerűen megalakult.

A Bizottság elnöke és tagjai, a telekkönyvi (műszaki) szakértők és az ügykezelés ellátására kijelölt személyek az előírt esküt Kurd község bírása előtt letették. Az erről felvett külön jegyzőkönyvet a Bizottság B) alatt mellékel.

A bizottsági tagok, a telekkönyvi (műszaki) szakértők és az ügykezelést végző személyek szabályszerűen kiállított megbízóleveleit a Bizottság C) 1—9. alatt csatolja a jegyzőkönyvhöz.

A Birtokrendező Bizottság a kurdi községvárosa két külön helyiségében működik.

II. Az ingatlanok számbavétele.

A Birtokrendező Bizottság az ingatlanok számbavételét 1950. évi szeptember hó . . napján 7 órákor kezdte meg. Az ingatlanok számbavételéről a Birtokrendező Bizottság az 5/I. alatt mellékelt kimutatást állította össze.

Az elnök felkérésére az ingatlanok számbavételénél a helybeli adóhivatal részéről Kerekes János adóhivatali tisztviselő működött közre és a munkákban Kovács István, az adóhivatal vezetője is segédkezett.

A „Dózsa György“ termelőszövetkezet ingatlanainak számbavételénél a Bizottság az ingatlanok adatait a termelőszövetkezeti tagok személyes meghallgatása mellett állapította meg.

A számbavétel során a Bizottság megállapította, hogy a „Dózsa György“ termelőszövetkezet tagjainak Gyulaj községben 45 kat. hold ingatlana van. A Bizottság elnöke, azonkívül Szekeres Péter bizottsági tag és Kádár Mihály telekkönyvi szakértő ezért még szeptember ...-án átment Gyulajra és ott az áteső ingatlanok adatait beszerezték. Egyúttal megállapították azt is, hogy a gyulaji lakosoknak Kurd község határában szintén van hasonló mennyiségű és minőségű ingatlanuk. A Birtokrendező Bizottság elnöke Sári Pálnak, Gyulaj község jegyzőjének, Timár Géának, a DÉFOSZ gyulaji szervezete vezetőjének, valamint az összes érdekelt gyulaji földtulajdonosoknak a bevonásával tárgyalt az ingatlanok kölcsönös kicseréléséről. A Bizottságnak a csere végrehajtására sikerült megegyezni Gyulaj község érdekelt lakóival, mert a csere mindkét község lakói részére előnyösnek bizonyult. Kádár Mihály telekkönyvi szakértő az előzetes cserék eredményét kimutatásba foglalta. Ezek után a Bizottság számbavette a Gyulaj községbe áteső ingatlanok kicserélése után Kurd községben rendelkezésre álló ingatlanokat is.

A Bizottság tudomásul vette a termelőszövetkezet elnökének azt a közlését, hogy Tóth Miklós 3 kat. hold 400 négyszögöl kiterjedésű ingatlanával a termelőszövetkezetből kilépett. Ezt az ingatlant a Bizottság a számbavett ingatlanok közül törölte. Ezzel szemben a termelőszövetkezet elnökének kérelmére a Bizottság pótlólag még öt termelőszövetkezeti tag, és pedig Kovács Károly, Kis József, Lapu János, Veréb Mihály és Sánta István ingatlanát vette számba, mert ezek a tagok még a számbavétel lezárása előtt léptek be a termelőszövetkezetbe és ezt a termelőszövetkezet elnöke igazolta.

A Bizottság az állami gazdaság, valamint a „Dózsa György“ termelőszövetkezet részére összevonandó ingatlanokról elkészítette a 3. számú mintának megfelelő jegyzékeket és kiállította ezekről az ingatlanokról a helyrajzszám-lapokat.

Ezután a Bizottság megállapította, hogy a telepések (juttatottak) és a visszajuttatásra jogosultak juttatásuk, illetőleg visszajuttatásuk mértékén felül mennyi ingatlant tartanak használatukban többletként és erről jegyzéket állított össze. Az 1 kat. holdat

meg nem haladó többlethasználatot a Bizottság nem vette figyelembe; az ezt meghaladó többlethasználatokat pedig az állami tartalékterületekhez számította hozzá. A megyei mezőgazdasági osztály vezetője azonban szeptember .. napján közölte, hogy a tartalékterületekből 50 kát. holdat a termelőszövetkezet részére enged át összevonás céljára. A Bizottság tehát az állami gazdaság és a termelőszövetkezet összevonandó ingatlanairól készült 3. számú kimutatások végösszegét ennek a döntésnek a figyelembevételével módosította.

A 3. számú kimutatások és a helyrajzszám-lapok területi összegeinek egyeztetése után a Bizottság megállapította, hogy Kurd községben összevonandó:

az állami gazdaság részére összesen 1400 kát. hold,

a „Dózsa György“ termelőszövetkezet részére 977 kát. hold.

A fenti területek részletes adatait a Bizottság a birtokrendezési javaslatban foglalja össze.

A Birtokrendező Bizottság az ingatlanok számbavételével egyidejűleg megállapította, hogy Sándor Józsefnek, Kecskés Pálnak és Juhász Jánosnak a „Dózsa György“ termelőszövetkezet tagjainak olyan ingatlanai vannak, amelyek telekkönyvileg nem az ő tulajdonuk. A Bizottság a tulajdonszerzésre vonatkozó adatokat jegyzékbe foglalta. Külön jegyzékbe foglalta a Bizottság Sándor József és Kecskés Pál ingatlanainak adatait és külön jegyzéket készített Juhász János ingatlanairól. Sándor József és Kecskés Pál ugyanis ingatlanukat 1948 aug. 28. napja előtt szerezték, Juhász János pedig 1948 aug. 28. után szerezte a kérdéses ingatlant. A Bizottság Sándor József és Kecskés Pál ingatlanszerzésére vonatkozó jegyzéket a birtokrendezési jegyzőkönyvhöz csatolja, a Juhász János ingatlanszerzéséről kiállított jegyzéket pedig az általa benyújtott igazoló okmányokkal (adás-vételi szerződés, hitelesített tanuvallomások stb.) együtt határozathozatal végett azonnal továbbította a megyei ingatlanforgalmi bizottsághoz.

A számbavétel utolsó napján a Bizottság a helyszínen megsemlélte a táblakialakítás céljára tervbevett területeket. Tóth Béla telekkönyvi szakértő ezekről a területekről szemléltető vázlatot készített és feljegyezte azoknak az ingatlanoknak az adatait, amelyek a tervezett tábla területébe beesnek.

A Bizottság a számbavételt 1950. szeptember .. napján 22 órakor zárta le.

A számbavétel ideje alatt, szeptember ..-én és ..-án a Bizottság munkájában résztvett Szilágyi Imre, az Ellenőrző Bizottság telekkönyvi szakértője is. Nevezett az állami gazdaság céljára szol-

gáló ingatlanok számbavételénél segítette a Bizottság telekkönyvi szakértőjének.

A számbavétel során a Bizottság munkáját ellenőrizte Molnár Sándor, az Országos Földhivatalnak a tolnamegyei birtokrendezések irányítására és ellenőrzésére rendelt megbízottja.

Molnár Sándor felhívta a Bizottság figyelmét arra, hogy az állami gazdaság és a termelészövetkezet ingatlanai között a szőlőket és gyümölcsösöket számbavenni nem kell, mert azokat a birtokrendezési rendeletek értelmében összevonni nem lehet. A Bizottság a számbavétel során ennek megfelelően járt el.

A Birtokrendező Bizottság elnöke a számbavétel ideje alatt naponta rendszeresen megbeszélte a Bizottság tagjaival a birtokrendezési rendeleteket és utasításokat. Az elnök a Bizottság tagjait teendők felől kioktatta és velük együtt megtárgyalta a Bizottság további teendőit.

III. A táblák kijelölése, cseretárgyalások előkészítése.

A Birtokrendező Bizottság 1950. évi szeptember hó . . napjain kialakította az állami gazdaság és a termelészövetkezet tábláit.

Az Ellenőrző Bizottság szeptember . .-én tartott ellenőrzése során kifogásolta, hogy a Bizottság a termelészövetkezet egyik tábláját, az ú. n. „Kertekalja“ dűlőben szándékozik kialakítani. A „Kertekalja“ dűlőben a község legjobb minőségű, konyhakertszetre használt földjei fekszenek. Az Ellenőrző Bizottság figyelmeztette a Birtokrendező Bizottságot, hogy a táblát olyan területen alakítsa ki, amely minőségileg a termelészövetkezeti tagok által használt ingatlanok átlagos minőségének megfelel, mert a „Kertekalja“ dűlőben kizárólag dolgozó parasztok ingatlanai fekszenek, amelyekért gyengébb minőségű földet cserébe adni nem lehet. Az Ellenőrző Bizottság megállapítása szerint pedig a csere céljára rendelkezésre álló ingatlanok között hasonló jó minőségű földek nincsenek.

Kurd, 1950. szeptember . .-én.

Császár Gábor s. k.,
az Ellenőrző Bizottság
elnöke.

Fekete János s. k.,
az Ellenőrző Bizottság
tagja.

A Birtokrendező Bizottság az Ellenőrző Bizottság észrevételét behatóan megvitatta. Ennek eredményeként a Bizottság a „Dózsa György“ termelészövetkezet kérdéses tábláját az „Epres“ dűlőben alakította ki, mert a Bizottság is úgy találta, hogy a „Kertek-

„alja“ dűlőben levő földekért a dolgozó parasztoknak hasonló minőségű csereingatlant nem lehet biztosítani és az „Epres“ dűlőben a termelőszövetkezeti tagoknak sok ingatlana van.

A Birtokrendező Bizottság az állami gazdaság ingatlanait három, a termelőszövetkezet ingatlanait pedig hat táblában jelölte ki. A Bizottság ezekről elkészítette a táblakimutatást (4. számú minta.)

A kijelölt táblák részletes területi adatait a jegyzőkönyvhöz mellékelte 5/II. számú kimutatás tartalmazza.

A táblák kijelölése után a Bizottság az „Összevonandó ingatlanok jegyzék“-ében (3. számú minta) áthúzta azoknak az ingatlanoknak a helyrajzszámait, amelyek a kialakított táblákba estek, de korábban is az állami gazdaság, illetőleg a termelőszövetkezeti tagok használatában állottak s így értük csereingatlant adni nem kell. Ezután a Bizottság a táblakimutatásban felvett és át nem húzott helyrajzszámokról helyrajzszám-lapokat állított ki. Megállapította továbbá a Bizottság, hogy hány dolgozó paraszt, hány kulák és úribirtokos ingatlana került a táblákba.

A Birtokrendező Bizottság a táblába beesett ingatlanok használoi közül a termelőszövetkezethez nem tartozó telepeseket (juttatottakat) és visszajuttatásra jogosultakat átvizsgálta abból a szempontból, hogy a táblán kívül maradt-e annyi ingatlan a birtokukban, amennyi a juttatásuk, illetőleg visszajuttatásuk mértékének megfelel. A Bizottság megállapította, hogy a szóbanforgó telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak közül telepesnek és visszajuttatásra jogosultnak a táblán kívül maradt ingatlana kevesebb, mint juttatásuk, illetőleg visszajuttatásuk mértéke. Ezért a Bizottság úgy határozott, hogy ezeknek a telepeseknek, illetőleg visszajuttatásra jogosultaknak a táblába bekerült ingatlanaik helyett a kiegészítés mértékéig javasolja más ingatlanokba való végleges birtokbাহelyezését.

Megállapította a Bizottság azt is, hogy a táblák kialakításával érintett telepesek és visszajuttatásra jogosultak közül ... telepesnek és ... visszajuttatásra jogosultnak több ingatlana maradt a táblán kívül, mint amennyi juttatásuk, illetőleg visszajuttatásuk mértékének megfelel. Mivel ezek a telepesek és visszajuttatásra jogosultak a táblán kívül eső ingatlanokból a juttatásuk, illetőleg visszajuttatásuk mértékének megfelelő ingatlannal már rendelkeznek, a Bizottság részükre a táblába került ingatlanok helyett más ingatlanok birtokbaadásától a Brv. 10. § (2) bekezdése alapján eltekintett és helyrajzszám-lapok kiállítása mellett kijelölte azokat a birtokrészleteket, amelyeket a többlethasználatként csere céljára felhasználni kíván. A Bizottság mindezen megállapításai-

ról a birtokrendezési jegyzőkönyvhöz 5/III. alatt csatolt névszerinti jegyzéket állította össze.

A táblák kialakítása után a Bizottság előtt megjelent Zsiros Vencel kulákbirtokos és bejelentette, hogy a táblába esett 36 kat. hold 600 négyszögöl kiterjedésű ingatlanáért csereingatlan helyett pénzkártalanítást kér. A Bizottság közölte vele, hogy kérelme nem teljesíthető és részére csereingatlant fog kijelölni.

A táblák kialakításánál a Bizottság munkájában segédkezett az Ellenőrző Bizottság részéről Fekete János ellenőrző bizottsági tag. Nevezett a termelőszövetkezet táblakimutatásainak összeállításánál működött közre.

A táblák kialakítása után a Birtokrendező Bizottság a községi előljáróság útján közhírré tette, hogy a táblákat melyik dűlőben, milyen területtel és pontosan milyen határvonalakkal jelölte ki.

IV. A végleges tulajdonbaadás és a cserék letárgyalása.

A Birtokrendező Bizottság a táblák kijelölése után megállapította, hogy a dolgozó parasztokat a táblába esett földjeik minőségének figyelembevételével milyen sorrendben kell a cseretárgyalásra behívni. A Bizottság 1950. évi szeptember hó ... napján a cseretárgyalások megkezdésének idejéről a dolgozó parasztokat egyénileg értesítette.

A cseretárgyalások megkezdése előtt a Bizottság megállapította azt is, hogy a táblákba összevont 896 kat. hold kicserélendő ingatlannal szemben összesen 912 kat. hold ingatlan áll csere céljára rendelkezésre, amely tehát a cserék lebonyolítására elegendő.

A Birtokrendező Bizottság a cserékre, illetőleg a végleges birtokbাহelyezésre vonatkozó tárgyalásokat a dolgozó parasztokkal 1950. évi szeptember hó napjain folytatta le. A nem dolgozó parasztok végleges elhelyezésének, illetőleg cseréjének tervét a Bizottság a dolgozó parasztokkal való tárgyalások befejezése után, 1950. évi szeptember hó napján készítette el.

A tárgyalások alatt, 1950. évi szeptember hó napján a Bizottság munkáját a tolnamegyei földbirtokrendezési csoport vezetőjének társaságában ellenőrizte a tolnamegyei tanács végrehajtóbizottságának elnöke. Mindketten kifogásolták, hogy a Bizottság a tárgyalásra behívott dolgozó parasztokkal érkezésük sorrendjében és nem földjük minőségének sorrendjében tárgyal. A Bizottság ezt a hibát nyomban kijavította és a dolgozó parasztokkal a továbbiakban kizárólag a földek minőségi sorrendjében tárgyal, a korábban érkezőkkel pedig közölte, hogy ingatlancseréjük letárgyalására előreláthatólag melyik időpontban kerül sor.

Ugyancsak a tárgyalások során megvizsgálta a Bizottság munkáját Takács Károly, a földművelésügyi miniszter központi kiküldöttje is. Nevezett kifogásolta, hogy a Bizottság Varga András dolgozó parasztnak a táblába esett, téglalapítású, cseréptetős, kétszobás lakóháza helyett a község másik határában egy vályogból épült, szalmatetős, rosszkarban levő egyszobás lakóépületet szándékozik cserébe adni. A Bizottság Varga András meghallgatásával úgy döntött, hogy mivel a községben más csereépület nem biztosítható, nevezettet az épület birtokában meghagyja és bejáró út biztosítása mellett, birtokában hagy az épület körül 800 négyszögöl kiterjedésű területet.

A Birtokrendező Bizottságnak az eljárás során a végleges tulajdonbaadás, illetőleg csere kérdésében az érdekelt dolgozó parasztokkal minden esetben sikerült megegyezni. Sárosi Gyuláné szül. Kádár Zsuzsanna és Pintér Imre azonban makacsul ragaszkodtak a táblába esett földjükhöz és velük nem sikerült megegyezésre jutni. Amikor a további tárgyalások céltalannak bizonyultak, a Bizottság teljesen azonos értékű, kiterjedésű és művelési ágú csereingatlant jelölt ki és közölte velük a csereingatlanok adatait.

A cseretárgyalások során a Bizottság azt is megállapította, hogy a táblába esett ingatlanok tulajdonosai közül Kövér János, Hadffy Péter és Gazdag Károly kulákbirtokosok ingatlanait kishaszonbérletben dolgozó parasztok művelik. A Bizottság a birtokbaadásnál erre a körülményre figyelemmel lesz.

A Birtokrendező Bizottság a cserével érintett dolgozó parasztokat a cseréről a velük történt személyes tárgyalás során értesítette; a dolgozó parasztnak nem tekinthető tulajdonosokkal pedig értesítő íven közölte a cserék eredményét. A Bizottság az említett módon közölte az érdekeltekkel azt is, hogy a cseréről közelebbi tájékozódást szerezhetnek a Birtokrendező Bizottság tárgyalóhelyiségében és a kicserélt ingatlanok értékelése tekintetében három napon belül írásban észrevételt tehetnek.

Balogh Kálmán, a kurdi mezőgazdasági gépállomás kiküldöttje a cseretárgyalások befejezése után, szeptember hó napján a Birtokrendező Bizottságtól a gépállomáshoz visszatért.

V. Birtokrendezési javaslat.

A Birtokrendező Bizottság az előkészítő eljárás befejezése után az alábbi birtokrendezési javaslatot terjeszti elő :

Kurdi község területén a földreform és a telepítésekre vonatkozó rendelkezések folytán az államkincstárra szállt ingatlanokból tartalékterületként mutatkozik 600 kat. hold, amelyből 20 kat. hold

szőlő, 30 kat. hold pedig gyümölcsös. Összevonható tehát összesen 550 kat. hold tartalékterület. Ebben nincs benne a termelőszövetkezet által már használt és birtokállományában számbavett 50 kat. hold és az állami gazdaság birtokállományában ugyan csak számbavett 200 kat. hold korábbi tartalékterület.

Megállapította továbbá a Birtokrendező Bizottság, hogy a községben termelőszövetkezet („Dózsa György“ termelőszövetkezet elnevezéssel) összesen 934 kat. hold kezelésében levő ingatlannal, továbbá állami gazdaság összesen 900 kat. hold kezelésében álló ingatlannal már működik.

A „Dózsa György“ termelőszövetkezet 106 tagjának együtttvéve 927 kat. hold ingatlanát kell táblákba összevonni. (A tagok tulajdonában lévő 7 kat. hold szőlő ugyanis a táblába nem vonható össze.)

A 927 kat. hold ingatlan községenként, művelési áganként és ezen belül minőségi osztályonként az alábbiak szerint oszlik meg:

Kurd község területén :

421 kat. hold 3. oszt. szántó	5.223 K ktj.
261 kat. hold 4. oszt. szántó	2.512 K ktj.
Összesen : 682 kat. hold szántó	7.735 K ktj.
200 kat. hold 4. oszt. rét	2.320 K ktj.

Kurd község területén összesen :

882 kat. hold, 10.055 K ktj.

Gyulaj község területén :

45 kat. hold 3. oszt. szántó 563 K ktj.

A termelőszövetkezeti tagok ingatlanai összesen :

927 kat. hold, 10.618 K ktj.

A mezőgazdasági osztály vezetőjének határozata alapján a termelőszövetkezet részére kell összevonni, ezenkívül a tartalékból 50 kat. holdat, amelynek kataszteri tisztajövedelme — a tartalék átlaga alapján — 450 K.

A termelőszövetkezet részére összesen összevonandó tehát :

977 kat. hold, amelynek kataszteri tisztajövedelme 11.068 K.

Az állami gazdaság részére össze kell vonni az állami gazdaságnak már eddig is kezelésében álló ingatlanai közül összesen 900 kat. holdat, továbbá a Kurd község területén felhasználható tartalékingatlanként mutakozó 550 kat. holdból az előbbieket után fennmaradt 500 kat. holdat, vagyis összesen 1.400 kat. holdat.

Az 1.400 kat. hold ingatlan művelési áganként és ezen belül minőségi osztályonként az alábbiak szerint oszlik meg:

600 kat. hold 3. oszt. szántó	8.250 K ktj.
202 kat. hold 4. oszt. szántó	2.516 K ktj.
288 kat. hold 6. oszt. szántó	1.733 K ktj.

Összesen : 1.090 kat. hold

280 kat. hold 2. oszt. rét	252 K ktj.
30 kat. hold 3. oszt. rét	100 K ktj.

Az állami gazdaság részére összevonandó tehát összesen :

1.400 kat. hold, amelynek kataszteri tisztajövedelme 12.851 K.

A táblákba összevonandó ingatlanok részletes telekkönyvi adatait az arról készült kimutatás tartalmazza. Külön kimutatás készült az állami gazdaság és külön a termelőszövetkezet részére összevonandó ingatlanokról és ezen belül külön kimutatás a Kurd község és külön a Gyulaj község területén fekvő ingatlanokról.

A Birtokrendező Bizottság a fent részletezett ingatlanok összevonására a mellékelt térképmásolatokon vastag fekete vonallal körülhatárolt, a termelőszövetkezet részére a TSZ/1, — TSZ/6, az állami gazdaság részére az ÁG/1, ÁG/2 és ÁG/3 megjelöléssel ellátott, összesen kilenc táblát javasolja kialakítani.

A táblákról a bevont ingatlanok közelebbi adatainak feltüntetésével táblánként jegyzék készült. Ezek alapján a táblák adatai a következők :

TSZ/1 tábla:

207 kat. hold szántó	2.233 K ktj.
----------------------	--------------

TSZ/2 tábla:

150 kat. hold szántó	1.750 K ktj.
----------------------	--------------

TSZ/3 tábla:

120 kat. hold szántó	1.580 K ktj.
----------------------	--------------

TSZ/4 tábla:

130 kat. hold szántó	1.365 K ktj.
----------------------	--------------

TSZ/5 tábla:

170 kat. hold szántó	1.920 K ktj.
----------------------	--------------

TSZ/6 tábla:

200 kat. hold rét	2.320 K ktj.
-------------------	--------------

Összesen: 977 kat. hold 11.168 K ktj.

ÁG/1 tábla:

640 kat. hold szántó	7.232 K ktj.
200 kat. hold rét	1.875 K ktj.

ÁG/2. tábla:

450 kat. hold szántó	3.053 K ktj.
----------------------	--------------

ÁG/3 tábla:

110 kat. hold rét	875 K ktj.
-------------------	------------

Összesen: 1.400 kat. hold 13.026 K ktj.

A Birtokrendező Bizottság javasolja, hogy a nem termelőszövetkezeti tag telepeseknek (juttatottaknak), visszajuttatásra jogosultaknak és földtulajdonosoknak a táblába került ingatlanokért — a lefolytatott tárgyalások figyelembevételével — azok az ingatlanok adassanak véglegesen birtokba, illetőleg cserébe, amelyek a párhuzamosan szerkesztett „kicszerélendő” és „csere céljára rendelkezésre álló” ingatlanok jegyzékében fel vannak tüntetve.

A végleges elhelyezéssel, illetőleg a cserével kapcsolatban Berkes József és Szücs Bálint telepes dolgozó parasztok a nekik cserére javasolt ingatlanokat kisebb értékűnek tartják a táblába eső ingatlanjaiknál és ezért az értékelés kérdésében írásbeli észrevételt nyújtottak be. A benyújtott észrevételeket a Bizottság elutasítani javasolja, mert a kataszteri munkák adatai szerint a kicserélésre kerülő és a csereként javaslatba hozott ingatlanok azonos művelési ágúak, azonos minőségi osztályúak és a Bizottság megítélése szerint is teljesen egyenlő értékűek.

A Birtokrendező Bizottság a táblákról készített jegyzékekbe bevezette az állam, a termelőszövetkezeti tagok és más érdekeltek tulajdoni arányára vonatkozó javaslatát. Javasolja a Bizottság a tulajdonjognak a telekkönyvben ennek megfelelő módon való bejegyzését. Javasolja a Bizottság továbbá a táblák kialakítása által érintettek tulajdonjogának a véglegesen birtokba, illetőleg cserébe adott ingatlanokra a 3. számú jegyzékben foglaltaknak megfelelő bejegyzését. Javasolja végül a Bizottság a táblák kialakítása által nem érintett birtokrészletekre a telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak tulajdonjogának a tényleges birtokállapot szerinti telekkönyvezését.

A Birtokrendező Bizottság birtokrendezési javaslatát a fentiekben elkészítette és ezzel a Kurd község területére elrendelt birtokrendezés előkészítő munkáit befejezte. A Bizottság a birtokrende-

zési jegyzőkönyvet mellékleteivel együtt jóváhagyás végett az Ellenőrző Bizottságnak bemutatja.

Kurd, 1950. évi szeptember hó -án.

Nagy Mihály s. k., elnök, Szabó Péter s. k., Molnár Bálint s. k., Szekeres Péter s. k., Váci István s. k., Balog Kálmán s. k., Fodor József s. k. tagok, Sipos József s. k. telekkönyvi szakértő, Kozma Margit s. k. ügykezelő.

VI. A birtokrendezési javaslat jóváhagyása.

A tolnamegyei tanács végrehajtóbizottsága által kiküldött Ellenőrző Bizottság a Kurd község területén elrendelt birtokrendezésről a Birtokrendező Bizottság által készített javaslatot felülvizsgálta és azt változatlanul jóváhagyta.

Az Ellenőrző Bizottság az ingatlanoknak a birtokrendezési javaslat szerinti birtokbaadását elrendeli.

Kurd, 1950. évi szeptember hó ...-án.

Császár Gábor s. k.
az Ellenőrző Bizottság elnöke.

Fekete János s. k.,
Szilágyi Imre s. k.
az Ellenőrző Bizottság tagjai.

VII. A birtokbaadás.

A Birtokrendező Bizottság a jóváhagyott javaslat alapján a birtokrendezési eljárás által érintett ingatlanok birtokbaadását az 1950. évi hó napjaira tűzte ki. A Bizottság tagjaiból két birtokbaadó csoportot alakított. A csoportok mellé a Bizottság egy-egy telekkönyvi szakértőt és a községi előjáróság egy-egy kiküldöttjét osztotta be. A birtokbaadásnál a dűlőfelelősök is jelen voltak.

A birtokbaadás időpontjáról a Bizottság az összes érdekeltet a Telekkönyvi és Ügykezelési Utasításhoz mellékelte mintának megfelelő „Értesítés“-sel egyenként értesítette.

A Birtokrendező Bizottság az ingatlanok birtokbaadását 1950. évi szeptember hó ...-án kezdte meg és azt október hó ...-ig folyamatosan, az alábbi sorrend szerint hajtotta végre:

.....-én reggel 8 órától a „Tókeri“ dűlőben, délután 14 órától a „Varjas“ dűlőben,

.....-án 8 órától a „Kislapos“ dűlőben, délután 14 órától a „Birkás“ dűlőben,

.....-én egész napon át az „Epres“ dűlőben.

A birtokbaadás során a Bizottság a Kövér János részére kijelölt csereingatlant Répási József, Bakó Péter és Nyulas Imre kishaszonbérlőknek,

a Hadffy Péter részére kijelölt csereingatlant Solti Antal és Beke István kishaszonbérlőknek és

a Gazdag Károly részére kijelölt csereingatlant Kuruc József, Ács Miklós és Tarlós Endre kishaszonbérlőknek adta birtokba.

A Birtokrendező Bizottság a birtokbaadás során közölte Berkes József és Szücs Bálint telepesekkel, hogy az Ellenőrző Bizottság az értékelés tekintetében benyújtott észrevételeiket elutasította, mert a kataszteri munkálatok adatai szerint a kicserélésre került és a cserébe kapott ingatlanok azonos művelési ágúak, azonos minőségi osztályúak és egyéb adatok szerint is teljesen egyenlő értékűek.

A birtokbaadásnál két kulákbirtokos és egy dolgozó paraszt nem jelent meg. A Birtokrendező Bizottság ezeknek a névsorát a birtokbaadás befejezése után átadta a községi elöljáróságnak azzal, hogy a csereingatlanok megművelését fokozottabban ellenőrizze.

VIII. Kártalanítások.

A Birtokrendező Bizottság a birtokbaadás során megállapította, hogy a kialakított táblákba összesen öt olyan lakóépület esett bele, amely nem a termelőszövetkezet tagjainak, illetőleg az állami gazdaságnak a tulajdona. A Bizottság ezekről az épületekről az 5/IV. számú mellékletet állította össze, amely tartalmazza a Bizottságnak a cserére, illetőleg a kártalanításra vonatkozó javaslatát is.

A Birtokrendező Bizottság a birtokbaadás során számbavette továbbá, hogy a táblákba került ingatlanokon kik végeztek a következő évre gazdasági munkálatokat, melyik ingatlanon található fa, kerítés, kút, lucórnávetés stb. és ezeknek az ellenértékét ki köteles és milyen mértékben megtéríteni. Az erre vonatkozó megállapításait a Bizottság az 5/V. alatt mellékelt kimutatásba foglalta és abban feltüntette a kártalanításra vonatkozó összesszerű javaslatát is.

IX. A birtokrendezési jegyzőkönyv lezárása.

A kurdi Birtokrendező Bizottság a Kurd község területére a földművelésügyi miniszter által közérdekből elrendelt birtokrende-

zési eljárást az 1950. évi október hó . . napján befejezettnek nyilvánítja és a birtokrendezési jegyzőkönyvet véglegesen lezárja. A Bizottság elnöke a birtokrendezési jegyzőkönyv egyik példányát összes mellékleteivel Kurd község elöljáróságának, másik példányát a mellékletekkel és a birtokrendezési eljárás során a táblák kialakítására és a cserékre vonatkozóan keletkezett iratokkal együtt a tolnamegyei földbirtokrendezési csoport vezetőjének átadja.

Kurd, 1950. évi október hó . . napján.

Nagy Mihály s. k. elnök, Szabó Imre s. k., Molnár Bálint s. k., Szekeres Péter s. k., Váci István s. k., Balog Kálmán s. k., Fodor József s. k. tagok, Sipos József s. k. telekkönyvi szakértő, Kozma Margit s. k. ügykezelő.

Kurd község
város

Tolna megye

Kimutatás az ingatlanok számbavételéről

A) Az általános számbavétel.

I.

A német lakosságra vonatkozó rendelkezések, valamint a magyar-csehszlovák lakosságszere egyezmény alapján az államra szállt ingatlanok elszámolása.

	a) A német lakosságra vo- natkozó rendelkezések alapján	b) A magyar-csehszlovák lakosságszere egyezmény alapján
	kataszter hold	
az államra szállt	1,818	42
112 személynek visszahagyva*	379	XXX
216 személynek kiosztva*	1,089	42
maradvány	350	—

II.

A földreform tartalékok elszámolása.

A 600/1945. (III. 18.) M. E. számú rendelet alapján igénybe-

vett földekből az államra (Ofa) telekkönyvezett tartalék

Ebből⁸ személynek kiosztva *

kat. hold	
310	
60	
maradvány	250

III.

Egyéni használatban (kishaszonbérletben) levő vagy birtokba nem vett közületi ingatlanok.

haszonbérbe adott felajánlások	kat. hold 30
az ingatlanforgalmi bizottság által elfogadott, de még birtokba nem vett felajánlások	130
lemondások, kimozdítások	60
egyéb és pedig községi illetményföld	30
összesen :	250

* Többlethasználat nélkül. A megállapított többlethasználatot tehát a tényleg használt területből le kell vonni.

IV.

Összesítés.

Állami tulajdonba (használatba) került

a) a német lakosságra vonatkozó rendelkezések alapján (I. a.)	1818	kat. hold
b) egyéb (I/b., II., III. együtt)	602	kat. hold
összesen :*	2420	kat. hold

Az állami tulajdonba, használatba került ingatlanokból

a) juttatás, (I/a., I/b. és II. alattiak adataival együtt)	1191	kat. hold
b) visszajuttatás	379	kat. hold
c) állami gazdaság és termelőszövetkezet használatában van	250	kat. hold
d) juttatottak, visszajuttatottak többtelehasználatában van	50	kat. hold
e) felhasználatlan tartalék	550	kat. hold
összesen :*	2420	kat. hold

B) A táblákba összevonandó ingatlanok részletes számbavétele.

	Szántó	Kert	Rét	Legelő	Erdő	Egyéb éspedig	Összesen
	kataszter hold						
Állami gazdaság ingatlanai ..	1090	—	310	—	—	—	1400
„Dózsa György” termelő- szövetkezet ingatlanai	770	—	200	—	—	—	977
összesen :	1867	—	510	—	—	—	2377

A fentiekben az eljárással érintett éspedig Gyula
szomszédos község(ek) adatai is benne vannak.

*A két végösszegnek egyezni kell.

Kurd községi Birtokrendező Bizottság. Tolna megye.

Kimutatás a táblák kialakításáról

I.

Az állami gazdaság táblái

Az összevonandó ingatlanok						A kialakított táblák					
birtoktest száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem		száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem	
				K	f					K	f
386	600	szántó	3.	8.250	—	3	640	szántó	3.	7.223	—
	202	„	4.	2.526	—		150	„	4.	3.053	—
	288	„	6.	1.733	—		200	rét	2.	1.875	—
	280	rét	2.	252	—		110	„	4.	875	—
	30	„	3.	100	—		1.400			13.026	—
	1.400			12.851	—						

II.

A termelőszövetkezet(ek) táblái

A) A „Dózsa György” termelőszövetkezet táblái

Az összevonandó ingatlanok						A kialakított táblák					
birtoktest száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem		száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem	
				K	f					K	f
859	516	szántó	3.	6.236	—	6	527	szántó	3.	5.903	—
	261	„	4.	2.512	—		250	„	4.	2.945	—
	200	rét	4.	2.320	—		200	rét	4.	2.320	—
	977			11.16*	—		977			11.169	—

II.

A termelőszövetkezet(ek) táblái

B) A „.....” termelőszövetkezet táblái.

Az összevonandó ingatlanok						A kialakított táblák					
birtoktest száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem		száma	területe kat. hold	művelési ága	minőségi oszt.	Kat. tiszta jövedelem	
				K	f					K	f

Megjegyzés: A rovatokat összegezni kell.

Ha a községben kettőnél több termelőszövetkezet van, az adatokat fenti minta szerint pótlapra kell felvenni és a pótlapot ehhez a kimutatáshoz mellékelni kell.

III.

Összesítés a táblák kialakításáról

Az összevonandó ingatlanok			A kialakított táblák		
birtoktest száma	területe kat. hold	művelési ága	száma	területe kat. hold	művelési ága
az állami gazdaság részére					
386	1090	szántó	3	1090	szántó
	310	rét		310	rét
386	1400	—	3	1400	—
a termelőszövetkezet(ek) részére					
859	577	szántó	6	577	szántó
	200	rét		200	rét
859	977	—	6	977	—

K u r d községi Birtokrendező Bizottság.

Jegyzék

azokról a telepeselekről, juttatottakról és visszaajuttatásra jogosultakról, akiknek az általuk használt és táblába került ingatlana helyett más földet birtokbaadni egyáltalán nem, vagy csak részben kell.

Sorszám	N é v utca, házszám	Juttatás, visszaajuttatás mennyisége		Többfelhasználás mennyisége*		Táblán kívül maradt ingatlanok mennyisége		A táblába került helyett tulajdonba adott ingatlan mennyisége		Jegyzet
		k. hold	□-öl	k. hold	□-öl	k. hold	□-öl	k. hold	□-öl	
1	2	3		4		5		6		7
1	Káda Mihály 372. ház.	9	800	3	—	6	—	3	800	
2	Leiner Mária 28. ház.	10	—	8	800	4	—	6	—	
3	Miklós Péter 16. ház.	11	—	2	800	2	—	9	—	
4	Neu János 19. ház.	12	—	*12	—	10	—	—	—	

*Egybe kell számítani a korábbi tulajdont, a juttatott, visszaajuttatott földet és a más községben fekvő ingatlant is.

Kurd községi Birtokrendező Bizottság.

Kimutatás

Kurd községben (városban) végrehajtott birtokrendezés során táblákba bevont azokról a házakról, amelyek nem a termelőszövetkezeti tagok vagy nem az állami gazdaság használatában voltak, valamint a rájuk vonatkozó cserékről és kártalanítási javaslatokról.

Sor-szám	A táblába bekerült ház leírása. A tulajdonos neve, lakhelye, foglalkozása, házszám, hrsz., az épületek értékelésére vonatkozó adatok (házadóalap, méretek, építési anyag stb.)	A cserébe adott épület leírása ; a volt tulajdonos neve és általában ugyanazoknak az adatoknak a részletezése, mint a 2. rovatban. Cseréépület hiányában a kártalanításra kötelezett neve, lakhelye és a javasolt pénzkártalanítás összege.
1	2	3
1)	Nagy Mihály földműves (dolgozó paraszt) 372 sz. tanya, (2.618 hrsz.) 1 szoba, konyha, kamrás lakóépület istállóval. A lakóépület házadó alapja 84 Ft. Az istálló anyaga : vegyesfal, cseréptető, az épület 10 éves, jó karban van. Az istálló méretei : 10 m hosszú, 5 m széles, 4.5 m magas.	Cserébe kapta Kiss Péter 256 szám (1986 hrsz) volt tanyáját, amely szobakonyhás lakásból, istállóból és sertésólból áll. Ennek a lakóépületnek házadóalapja 75 Ft. Az istálló vegyesfal, cseréptető, a sertésól ugyanílyen. Az istálló méretei : 9 m hosszú, 5,5 m széles, 4 m magas. A sertésól méretei : 4 m hosszú, 3 m széles, 2,5 m magas. Az egyenértékűség fennáll, a csere megegyezéssel történt.
2)	Sánta Károly ügyvéd 636 sz. tanya (3916 hrsz.) 2 szoba konyhás épület, házadóalapja 220 Ft. Istálló téglafallal, cseréptetővel, 15 éves épület, jó karban. Méretei : 12 m hosszú 6 m széles, 4 m magas. 288 légköbméter. Az épület hasznavehetősége 85%-os.	Mivel a tulajdonosnak Szekszárdon háza van és ott is lakik, pénzbeli kártalanítást javasolunk. Összege 220 Ft. házadóalap 15 x szorzata 3300 Ft. Az istállót 288 légköbm 215 Ft = 4.320 Ft. 85%-a 3.672 Ft. Összesen : 6.972 Ft. Az épületeket az állami gazdaság kapta, a kártalanítást az állami gazdaság köteles megfizetni.

K u r d községi Birtokrendező Bizottság.

Kártalanítási javaslat

a K u r d községben (városban) végrehajtott birtokrendezéssel kapcsolatban azokról a gazdasági munkálatokról és egyéb létesítményekről, amelyekért kártalanítás fizetése indokolt.

Sor-szám	A kártalanításra jogosult neve, foglalkozása lakhelye, kártalanítás alapjául szolgáló munka, illetve létesítmény részletezése.	A kártalanítás megtérítésére kötelezett megjelölése (név, lakhely) és kártalanítási javaslat, annak feltüntetésével, hogy a kártalanítás pénzben vagy természetben történjék-e.
1	2	3
1)	Kiss Sándor kurdi (42 hrsz.) lakos földműves (dolgozó paraszt) a 2.615 hrsz. ingatlanán 1 kat. hold 3 évesnél nem idősebb lucernavetés, amely az állami gazdaság táblájába esett.	Állami gazdaság kurdi üzeme 16 kg lucernavetőmag természetben.
2)	Bőrös Péter cipész, (dolgozó kisember) kocsolai (93 hrsz.) a 3.219 hrsz ingatlanán 1 $\frac{1}{2}$ kat. hold őszi vetése volt, helyette kapta a 4919 hrsz. ingatlan. amely bevetve nem volt hanem csak szántva. Ez a föld nem vethető be búzával, mert az idén is az volt rajta. Ezért a vetőmag árát pénzben javasoljuk.	Kurdi „Dózsa György“ termelőszövetkezet 55 kg búzavetőmag pénzbeli egyenértéke 44 Ft.
3)	Kovács Mihály kurdi (73 hrsz.) lakos, földműves (dolgozó paraszt) a 2.986 hrsz. ingatlanán 2 kat. hold őszi mélyszántás volt, amit az ÁMG végzett. A cserébe kapott 1.927 hrsz. ingatlan felszántva nem volt. A 2.986 hrsz. ingatlan az állami gazdaság táblájába esett.	Állami gazdaság kurdi üzeme a 2.986. hrsz. ingatlan 2 kat. hold őszi mélyszántása természetben.

6. számú minta. (Iratminta)

Kurd község

körjegyzőség

Dombóvári

járásbíróság

Tolna

megye

A telekkönyvön kívüli tulajdonosok névjegyzéke*

Ország	A telekkönyvön kívüli tulajdonos neve (házastársának neve), lakhelye	Kat. hrsz.	A tkvi betét (tkv) száma	Tkvi hrsz.	A tulajdonjog szerzésének időpontja			A jelenlegi tkvi tulajdonos neve (házastársának neve), lakhelye	A becsatolt okiratok fellelhetősége	A földbirtokrendezési csoport, — lfr. biz. döntése	Jegyzet
					előtt	6	7				
1		3	4	5				8	9	10	11
1	Tóth Péter nős Kása Mária-val Kurd 102. hrsz.	2916	398	2916	1938. aug. 17.	—		Molnár Illés nőfő, Dombóvár Fő-utca 6.	Ideiglenes szerződés 1938. VIII. 17-i keletkezéssel, illetéke- zésre be- mutatva.		

* Külön-külön kimutatásba kell foglalni az 1948 augusztus hó 28. előtti és az 1948 augusztus hó 28 utáni tulajdonszerzésre vonatkozó adatokat.

**A Magyar Népköztársaság
minisztertanácsának
84/1950. (III. 25.) M. T. számú rendelete**

**a magyarországi német lakosság áttelepítésével kapcsolatban
kibocsátott korlátozó rendelkezések alkalmazásának
megszüntetése tárgyában.**

(Közigazgatási rendszám: 5.122., 5.530., 8.120.)

1. §.

(1) A jelen rendelet hatálybalépésétől kezdve a magyarországi német lakosság áttelepítésével kapcsolatban kibocsátott korlátozó rendelkezéseket nem lehet alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések értelmében a jelen rendelet hatálybalépése előtt már végrehajtott hatósági intézkedések hatályukat megtartják és ezekből kifolyólag kártérítési, vagy egyéb igényt nem lehet érvényesíteni.

(3) Az (1) bekezdésben említett rendelkezéseknek a jelen rendelet hatálybalépése előtt történt megszegése miatt bűnvádi, vagy közigazgatási eljárásnak, úgyszintén az ennek során már hozott határozatok, vagy intézkedések további végrehajtásának helye nincs.

2. §.

Az 1. § (1) bekezdése alapján az érintett személy részére a tényleges birtokában lévő tíz kataszteri holdnál nem nagyobb ingatlant meg kell hagyni.

3. §.

(Földbirtokpolitikai vonatkozású rendelkezést nem tartalmaz.)

Dobi István s. k.
a minisztertanács elnöke.

BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ.

Oldal

Adóhivatal	15
Állam által átengedett ingatlan	17, 18, 45, 49
Állami gazdaság részére összevonandó ingatlanok	16, 17, 32, 45
Árokhálózat	19
Azonosítási jegyzék	40
Befejező munkálatok	61
Belépés a termelőségvetkezetbe	16, 17, 32
Belsőség	17, 46
Birtokbaadás	24, 37, 59, 69
Birtokbaadó csoport alakítása	24, 37, 59, 69
Birtokösszeírási ív	40
Birtokrendezésbe be nem vonható ingatlanok	17, 46
Birtokrendezés előkészítése	16
Birtokrendezés elrendelése	9, 14
Birtokrendezés lezárása	25
Birtokrendezési Bizottság megalakítása	5, 15, 30, 31
Birtokrendezési Bizottság tagjai	5, 15
Birtokrendezés ellenőrzése	23
Birtokrendezési javaslat	12, 22, 59
Birtokrendezési javaslat felülvizsgálata és jóváhagyása	12, 22, 59
Birtokrendezés költségei	12
Birtokrendezési utasítás	30
Birtokrendezési véghatározat	12, 65
Büntető rendelkezések	13, 14, 29
Családtagok összevonandó ingatlanai	16, 17
Csehszlovák-magyar lakosságcsere egyezmény alapján átszállt ingatlanok megállapítása	17, 41
Csereingatlanok jegyzéke	55
Cseretárgyalások	10, 19, 34, 56, 57, 59
Cseretárgyalások során a jegyzékek és helyrajzi számlapok kezelése ..	55, 68
DÉFOSZ	15, 26, 31
Dolgozó kisember	20
Dolgozó paraszt	20
Dolgozó paraszt épülete	21, 36
Dolgozó paraszt épületeinek kicserélése	21, 36
Dolgozó paraszt kártalanítása az elvégzett munkáért, fáért, kútért, lucernavetésért stb.	25, 37, 60
Dűlőhálózat	19
Dűlőfelelősök bevonása a birtokbaadásnál	24

Ellenőrző Bizottság megalakulása	23, 31
Ellenőrző Bizottság feladatai	23, 31
Ellenőrző Bizottság felelőssége	23, 31
Ellenőrző Bizottság tagjai	23, 31
Ellátmány	28
Elszállásolása (élelmezése) a bizottsági tagoknak	28
Előzetes csere	20, 51
Eltérések a tényleges birtokállapot és a kataszteri adatok között	62
Épületek becsértéke	22, 37
Épületek cseréje	21, 25, 36, 60
Épületekért járó kártalanítás	21, 25, 36, 60
Erdőilletőség	17, 46
Értesítés a cseretárgyalásokról	22
Értesítés a tervezett ingatlancserékről	22
Értesítés a birtokbaadásról	24
Esküdtétel	16, 30
Iszrevétel az ingatlanok értékelése ellen	59, 69
Földbirtokrendezési csoport vezetője	23
Földbirtokrendezési csoport vezetőjének felelőssége	
Felmérés a birtokrendezés során	28, 35, 62
Fel nem használt ingatlanok hasznosítása	58
Földkönyv	40
Földmérési szakértő igénybevétele	63
Fuvar	29
Gépállomás kiküldöttje	15, 31
Gyümölcsös	17, 46
Haszonbérlet ingatlanok	24
Haszonélvezeti ingatlan	24
Határjelek	29
Helyiség a Birtokrendezési Bizottság részére	16
Helyrajzszám-lap	41, 46, 49, 55, 57, 68
Helyrajzszám-lapok kiállítása	41, 46, 49, 55, 57, 68
Időszerű mezőgazdasági munkák elvégzése	28
Illetékmentesség	12
Ingatlanforgalmi Bizottság	11, 27, 47
Ingatlan felajánlás elfogadásának tilalma	11, 27, 4
Ingatlanok cseréje	10, 19, 34, 56, 57, 59
Ingatlanok értékelése	11
Ingatlan megosztás	58, 61
Jegyzőkönyv (birtokrendezési)	22, 25, 58
Jogorvoslatok	12
Jóváhagyása a birtokrendezési javaslatnak	27
Kártalanítás	21, 25, 37, 60
Kártalanítás épületért	21
Kártalanítás szántásért, vetésért, élőfáért stb.	25, 37, 60

	Oldal
Kártalanítási határozat	21, 25, 37, 60
Kimutatás az ingatlanok számbavételéről	41, 47, 48, 70
Kimutatás a tábla kialakításáról	10, 18, 32, 33, 52
Közbírtokossági erdő- és legelőilletőség	17, 46
Közérdekű jogorvoslat	26
Központi (megyei) megbízott	31
Községfelelős (telekkönyvi)	42
Községi bíró	16, 30
Községi eljáróság feladatai	16, 28
Községi jegyző	15
Községi jegyző felelőssége	22
Községi ügykezelő	16
Közületi ingatlanok	16
Külön engedély a szomszédos község határában lévő ingatlanok birtokrendezésére	20, 51
Legelőilletőség	17, 46
Megbízólevél átvétele	5
Megjelenés a birtokbaadásnál	37, 59
Megyeifelelős (telekkönyvi)	42
Megyei Földmérési Igazgatóság	63
Megosztás (ingatlan)	62
Múlt évi részleges tagosítás és birtokrendezés során kialakított táblák	33
Munkacsoportok	57
Múlt évi részleges tagosítás, vagy birtokrendezés során cserébe kapott ingatlanok	33
Művelési ág	62
Művelési ág változása	62
Műszaki szakértő	63
Napidíj	28
Nem dolgozó paraszt (űribirtokos, kulák)	20
Nem dolgozó parasztok ingatlanainak kijelölése	21
Német lakosságra vonatkozó rendelkezés alapján fennmaradt tartalék megállapítása	43
Német lakosság áttelepítésével kapcsolatban kiadott korlátozó rendelkezések megszüntetése	96
Nyilvántartási lapok	40
Öntözéses gazdálkodás alá tartozó terület bevonása	33
Összevonandó ingatlanok jegyzéke	41, 47, 48, 70
Parasztbirtokos ingatlanának kicserélése	20, 21
Pénzkártalanítás épületért	21, 25, 26
Pénzkártalanítás szántásért, vetésért stb.	25, 37, 60
Sorshúzás a cseretárgyalásnál	35

	Oldal
Számbavétel	16, 17, 32, 43
Szemléltető vázlat	52
Szomszédos község határában lévő ingatlanok	20, 51
Szölők	17, 46
SZÜVOSZ	26
Táblába bevont ingatlanok rendezése	34
Táblák kialakításának előkészítése	34
Táblák kialakítása	34, 52
Táblák kialakításának közhírré tétele	33
Táblakimutató	41, 53, 54
Táblák nagysága	33
Táblákba eső épületek	21, 36
Táblák tulajdona	61
Tanyaközpont belterülete	17
Tárgyalócsoporthatóság a cseréknél	35, 56
Tárgyalóhelyiség	16
Tartaléktérület	43
Telepesek (juttatottak) ingatlanainak megállapítása	16
Telepesek (juttatottak) és visszajuttatásra jogosultak többlethasználatának megállapítása	49, 54
Telepeseknek (juttatottaknak) meghagyható ingatlanok nagysága	49
Telepesek ingatlancseréje	19, 49, 54
Telepítéssel és földreformmal érintett ingatlan	43
Telepítéssel érintett községek (városok)	9
Telekkönyvön kívüli tulajdonos	11, 27, 47
Telekkönyvön kívüli tulajdonosok névjegyzéke	11, 27, 47
Telekkönyvezés	27
Telekkönyvi (műszaki) szakértő	15
Termelőszövetkezet részére összevonandó ingatlanok	16, 17, 32
Térhek átvitele	27
Térképmásolatok a táblákról	34, 52
Tulajdonközösség megszüntetése	58
Üthálózat	19
Ütemterv	5, 39
Vagyonátruházási illeték	12
Változások átvezetése a kataszteri alaplunakalatookban	27
Változások figyelembevétele	32
Véghatározai (birtokrendezési)	25
Véghatározat (kártalanítási)	27
Véghatározatok jóváhagyása	25
Végrehajtóbizottság elnöke (megyei)	5, 23
Visszajuttatásra jogosultak	17
Visszajuttatásra jogosultak ingatlanainak megállapítása	50
Visszajuttatásra jogosult személy részére visszahagyható ingatlan nagysága	50
Vizhálózat	19